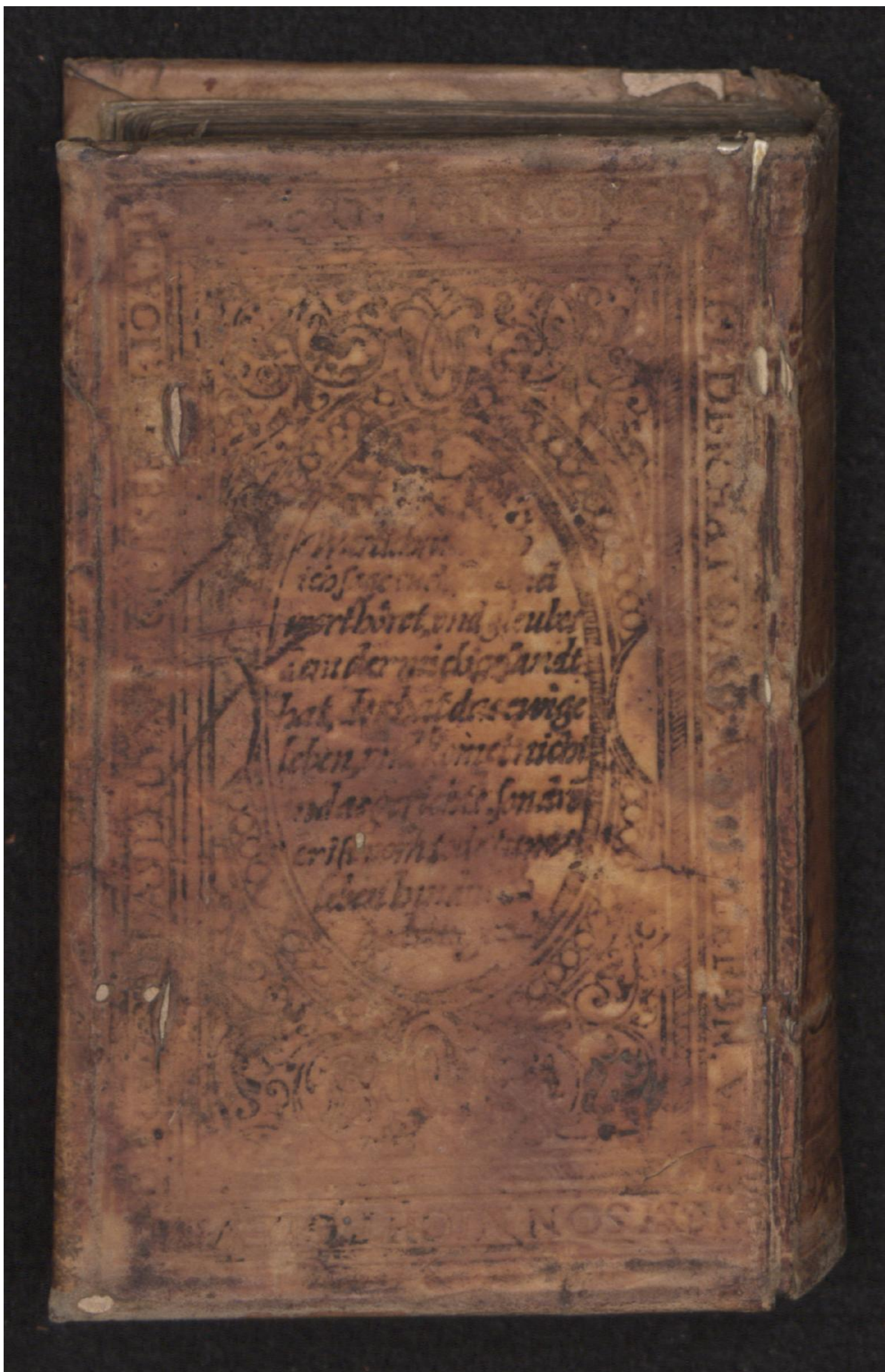

DEN SON
DER WIRD DAS LEB N NICHT SEHEN. IO
SON NICHT GLEUBET

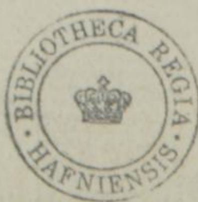

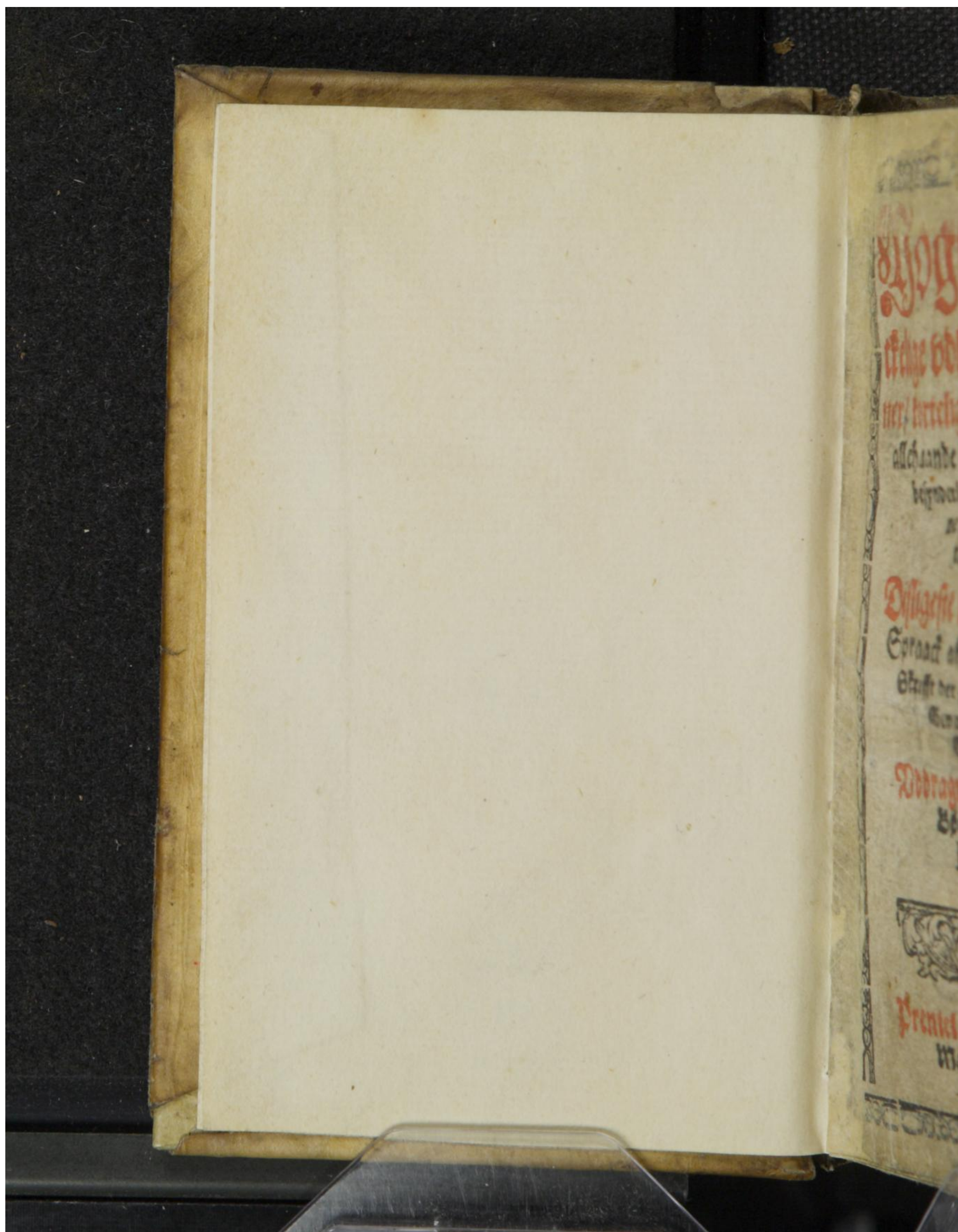

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Nogle mer-
ckelige vdkaarne Bø-
ner/ kortelige at bede / vdi

allehaande Nød oc trang/
besynderlige vdi den-
ne farlige
tid.

Disligeste nogle deylige

Spraack aff den hellige
Skrifft der paa Til it
Gensuar aff
Gud.

Vddragne aff atskillige

Bønebøger.
L. B.

Prentet i Kiøbenhaffn/ aff
Matz Vingaard.
1 5 9 9.

Psalm. 145.

HERREN er nær hos alle dem / som kalde paa hannom: Hand giør det som de Gudfryctige begiere / oc hører deris Skrig / oc hielper dem.

En

En Bøn / det førſte mand ſtaar op om Morgenen.

O Euige Deylige Skin/ den Chriſtelige Beſkuelſis allerreeneſte Speyel. O du allerklariſte røſt/ Opliuſſ mig i Dag oc altid / met din Guddommelige naade/ Thi ieg veed/ at all Salighed/ Barmhiertighed / godhed oc Milhed kommer aff dig. O du vbegribelige Viſdom/ Jeg arme ſyndige Creatur priſer oc tacker dig / at du i denne nat haffuer beuaret mig fra den onde Fiende / oc ieg beder dig/ at du fremdelis ſaa vile beſkicke mit Leffnet oc mine Gierninger i denne Dag / at det kand være dig behageligt/ at ieg icke

skal andet giøre end dig kand
være tacknemmeligt/ paa det/
ieg i saa maade kand i mit ar-
beyde oc gierninger betencke
din store kierlighed/ der du haff
de til off/ At ieg kand være diss
mere taalmodig i mit arbeyde/
oc i mit Legemis Fristelser/ der
ieg arme Syndere er aldelis
bespent oc omgiffuen met/ Oc
at du saa vilt styre oc regere
mit Hierte/ at ieg huercken i
Dag eller nogen anden tid skal
forglemme din Godhed/ Oc
at ieg kand giffue mig aldelis
vnder din vilie / oc icke giøre
andet vdi denne Dag /end det/
som kand være din Guddom-
melige vilie tacknemme-
lig oc behageligt/
AMEN.

En

En anden Bøn om Morgenen.

O HERRE Gud Himmelske Fader/ Jeg siger dig Loff/ ære oc tack/ at du mig i denne Nat oc alle mine dage vnder din beskyttelse oc beskermelse / naadeligen beuaret haffuer / oc formedelst din Naade haffuer vnd mig / at leffue til denne Dag. Jeg beder dig aff hiertet / at du vilt mig nu her effter naadeligen anamme vnder din vern oc beskyttelse/ oc mig i Dag oc altid saa lenge ieg leffuer/ styre oc regere met din hellig Aands Naade/ paa det all forblindelse oc mørckhed som ieg nu ligger vdi / formedelst min vantro oc slemme onde legomlige

 bege-

begeringer til denne Verdsens forfengelighed / maa bortagis aff mit Hierte / Saa ieg maa bliffue Retfærdig giort forme-deist en retskaffen Christelig tro oc haab til Gud / at vandre her vdi denne Verden / met Liff oc Siel vdi dit lius oc i din Gud-dommelige Sandheds bekien-delse / oc der vdi bliffue varac-tig indtil Enden / dig til Loff / ære oc Pris / oc min Næste til gode oc forbedring for JE-su Christi vor HErris skyld allene /

Amen.

En

En anden Bøn.

O HERRE Himmelske Fader / wi soffue eller vaage / leffue eller dø / Saa ere wi dine: Jeg beder dig aff Hiertet / at du vilt stedse haffue mig i din Beføring oc Beskermelse / oc lad mig icke beskemmis oc fordømmis i mine slemme Synder / oc mørckhedsens gierninger: Men optend dit Ansictis Lius i mit Hierte / Paa det / at din Guddommelige bekiendelse maa stedse forøgis i mig / met en ret Christelig Tro / saa ieg altid kand findis at vandre / oc leffue effter dit hellige Ord oc Gudommelige vilie / ved vor HErre JEsum Christum

Amen.

En obenbare Bekien-
delse faar Gud.

JEG Arme Elendige syndige Menniske / bekiender faar Gud min Himmelske Fader / oc faar min HERRE JEsu Christo / min Frelsere oc Igienløsere / At ieg (dissuær) tit oc offte vdi mange maade / haffuer syndet imod Gud min HERRE / met Vantro oc Wgudelighed / icke elskt hannom offuer alting / oc min Næste lige ved mig selff / Oc aldrig retteligе huldet noget vdaff hans Guddommelige Bud / men stedse været imod hans gode Villie. Jeg giffuer mig oc skyldig at ieg haffuer offte syn-

det / met onde Tancker/ Ord
oc Gierninger / baade dødeli-
ge/ daglige/ hemmelige/ oben-
bare / viderlige oc wuiderlige/
imod hans Guddommelige
Kierlighed / oc imod min Næ-
stis Kierlighed / som du All-
mectigste Gud det veedst / oc
ieg arme Syndere icke kand
kiende / huor vdi ieg giffuer
mig aldelis skyldig / Oc beder
dig Allmectigste Gud / at du
vilt være mig arme Syndere
Naadig / formedelst din Gud-
dommelige Naade oc Barm-
hiertighed / ved JEsum
CHristum din kiere
Søn vor Herre/
AMEN.

En

En Bøn om JEsu Naffn.

O Kiere JEsu / O søde JEsu / O milde JEsu / O JEsu Mariæ Søn / Fuld met Naade oc Barmhiertighed / O du søde JEsu / forbarme dig offuer mig / for din store Barmhiertighed. O du gode JEsu / ieg beder dig for dit dyrebar Blod skyld / huilcket du vdgydede for mig arme Syndere / vdi din Hellige Omskærelse / oc der effter offuerflødelige i din bittre Pine / at du vilt affto al min ondskaff. See til mig som beder ydmygelige / oc offte paakalder dette dit Hellige Naffn. JEsus er it søt Naffn / JEsus

er

er it lysteligt oc it saligt Naffn.
Huad er JEsus andet end en
Frelsere? O kiere JEsu / frels
mig for dit Hellige Naffns
skyld / at ieg skal icke forfaris.
O du som skabte oc forløsde
mig met dit dyrebar Blod / lad
mig / som du skabte aff intet /
icke fordømmis. O kiere Jesu /
lad min ondskaff icke fordøm
me mig / huilcken din Almectig
hed giorde. O gode JEsu / see
til det paa mig / som dig hører
til / oc tag det fra mig / som
mig hører til. O milde JEsu /
forbarme dig offuer mig / den
stund Tiden end nu er at for-
barme / Oc fordøm mig icke
naar du skalt dømme. O kiere
Jesu / alligeuel ieg arme Syn-
dere haffuer effter din strenge
Ret-

Retfærdighed fortient den eui-
ge Straff met mine suare w-
tallige Synder / Saa skiuder
ieg mig dog / aff en god Til-
lid / oc paa it gaat Haab / fra
din strenge Retfærdighed / til
din wsigelige oc wbegribelige
Barmhiertighed. Thi du vilt
io forbarme dig offuer mig /
som en venlig Fader oc naadig
Herre. Thi huad est du der
met behulpen / at ieg kand dø /
oc fordærffuis euindelige? De
Døde skulle io icke loffue dig
HERRE JEsu / oc icke hel-
ler de som fare ned i Helffuede
O Barmhiertige JEsu / for-
barme dig offuer mig arme
Syndere. O du søde JEsu /
frels mig / O du gode JEsu /
vær mig fattige Syndere naa-
dig /

dig / O JEsu / Lad mig kom-
me i de vdualdis tal / O Jesu /
Du som est alle deris Frelser /
der forlade sig paa dig / for-
barme dig offuer mig / O JE-
su / Du som est alle deris Sa-
lighed der haffue Tilfluct til
dig / O JESV / Du som
est alle mine Synders søde for-
ladelse / O JEsu / Du Jom-
fru Mariæ Søn / vdgyd din
Naade i mig / Giff mig Vis-
dom / Kierlighed / Kyskhed / Ly-
dighed / Ydmyghed / oc en god
Taalmodighed / i allehaande
Gienuordighed / at ieg aff mit
gantske Hierte kand elske dig /
rose mig aff dig / oc haffue
al Lyst oc Glæde i dig
til Euig tid /
Amen.

En anden Bøn/ som huer Husbonde oc Hustru maa daglige Bede.

O HERRE GUD Himmelske Fader/ Du est allene mit Liff / min Siæl / mit Legome / oc alt det Gode ieg haffuer / oc mig tilhører / det haffuer du giffuet mig / oc aff dig haffuer ieg det altsammens fanget: Beskicke du oc ordinere / min kiere Gud i Himmelen / alting vdi mit Hus / vdi all min Handel oc Vandel / i mit Leffnet oc Gierninger / giørende oc ladende / effter din Guddommelige Vilie / dig til Loff oc ære / oc huer mand til Nytte oc gaffn / Fordi ieg sætter all min Tro/ lid oc

Loffue

Loffue til dig / du vilt icke for-
lade mig / Thi ieg befaler nu
min Siæl oc Legomme/ Hu-
ſtru/ Husbonde/ Børn oc alle
mine Tiunde/ vnder din værn
oc Beſkermelſe / beuare oſſ fra
Synd / ſkam oc laſt/ oc fra all
vaade oc fare / ſom oſſ hende
kand aff Soet oc Siugdom/
Ildebrand oc anden wuarende
Skade / Send oſſ din Hellig-
Aand til hielp oc trøſt/ at hand
oſſ ſtedſe ledſager / oc beuarer
oſſ fra Dieffuelens falſke Liſt
oc fund/oc føre oſſ paa den ret-
te Vey / Paa det wi icke noget
tale / giøre eller tencke / ſom er
imod din hellige vilie oc Bud-
ord / Men vnd oſſ din Naade/
at wi maa her effter leffue oc
ſaaledis ſkicke vort Leffnet vdi

 en

en sand Tro til JEsum Christum/ at wi dig ære/ loffue oc Prise/ fra nu oc til Euig tid/ Amen.

En anden Bøn/ nyttelig at læse dagligen.

O Euige / Barmhiertige GVd / i dine wsigelige Barmhiertigheds Hender befaler ieg nu min Siel/ mit Liff/ alle mine sind/ min Tale oc anslag/ Forstand/ Tancke/ord oc Gierninger/ oc alt hues mig bør her i Verden at giøre oc lade / oc alt det som mig er nytteligt / baade til Liff oc Siel: Min indgang oc vdgang/ min Tro oc vandel/ mit Leffnet oc Affsked / Døden oc sidste

sidste ende / Min ro oc huile / oc mit Legommens Opstandelse / befaler ieg dig min allerkieriste HErre oc Gud / met alle dine Vdualde Helgen / til den euige glæde oc Salighed / Amen

O HERre JEsu Christe / ieg beder dig ydmygeligen / formedelst din store oc haarde bittere Død oc Pine / som du told oc lidt haffuer paa det Hellige Kaars for mig arme Syndere / oc allermest i den stund som din aller Edeligste oc Hellige Siel vdgick aff dit allerhelligste Legomme / At du vilt dig forbarme offuer min Arme Siel / naar hun skal vdgange aff mit Legomme / oc lad dine Hellige Engle føre hende til det euige Liff / Amen.

En Tacksigelse til Gud/ at hand beskermer oss fra alt ont.

O Almectige GVD/ Jeg Arme Syndige Menniske / loffuer oc tacker dig aff all mit Hiertens grund / oc siger dig Loff/ Ære/ Pris oc Glorie / at du mig fra mit Barndom / til denne ner uærendis tid oc stund / haffuer naadeligen vnderholdet / nære ret / beskyttet oc beskermit / oc mig saa høyligen begaffuet/ met mange dine store oc hellige Gaffuer.

Jeg beder dig formedelst CHRISTVM vor Genløsere oc Saliggiørere / at du vilt mig dine hellige Gaffuer

oc Naade icke fra tage / Men ydermere dennom i mig forøge oc stadfeste / Paa det ieg altid maa dig loffue oc prise / oc mit Hierte icke nogen anden sted vende hid eller did / til nogen anden ting i Verden eller oc i Himmelen / vden allene til dig / min Gud oc Skabere fordi / at du HErre est allene min Tilflucct / min Hielp / oc den rette Vey oc Sandhed / Ja det euige Liff / oc den Gud allene / som alle vore Hierter kiender oc veed.

Oc efftherdi nu / at aldelis ingen Trøst oc Hielp er paa Jorden eller i Himmelen / vden hos dig HErre allene / Saa kommer ieg arme Syndere nu til dig / min GVd oc

HErre / oc beder dig ydmyge=
ligen / at du vilt mig / icke for
min fortieniste skyld / Men for
din Enbaarne Søns JEsu
Christi Død oc Pine / alle mi-
ne Synder oc Misgierninger
naadeligen forlade oc tilgiff-
ue / Oc bestyrcke min Tro oc
mit Hierte oc Samuittighed
met din Hellig Aands Naade /
at ieg her effter maa leffue it
Christeligt Leffnet / oc stedse
vandre effter dine Hellige
Budord / oc tage mig vare for
Synd oc Ondskaff / Oc dø en
Christelig Død oc Affgang
aff denne Verden / oc
bliffue it Guds barn
til euig tid /
Amen.

En

En Bøn at bede/ om Guds velsignelse.

O HERRE JEsu CHRiste / giff mig i Dag oc huer Dag / din hellige Guddommelige velsignelse / at vdi mig kand der met bliffue beuarit din hellige Tro/ Haab oc Kierlighed/ at ieg paa min sidste ende / naar ieg skal gaa aff denne Verden oc paa den Yderste Dommedag/ maa varacteligen fange din hellige velsignelse / oc siden Euindeligen maa deelactig bliffue met alle Helgen/ at nyde din hellige Pines fruct oc fortieniste / Du som leffuer oc regnerer i euighed en sand Gud / AMEN.

En

En Herlig oc Christelig Bøn/ til at befale sig vdi Guds Hender / vdi all tilkommendis nød oc Fare/ som oss hende kand eller faarestaar.

O HERRE Allmectigste GVD / du som vel vedst / met huor stor Begiering / Attraa / Tredskhed/ List/ Anslag oc Finantzeri/ vore Fiende / Siunlige oc Wsiunlige / stunde effter vor fordærffuelse/ Dissligeste vedst du ocsaa vel vort tørstige Kiøds oc Blods Breck oc Brøst/ Thi du haffuer oss selff skabt / Wi befale oss gantske oc aldelis vdi din Beuaring / Beskytning oc Beskermelse/ oc vdi din Hielp/ Trøst oc Husualelse : Beuare oss

oss (O HERRE) vnder dine Vingers Skugge (det er) i din Godheds oc Barmhiertigheds Forsuar oc Beskermelse / saa at wi icke falde i den Euige Død. Oplius vore Hierters Øyen / met det Himmelske liusis Skin oc Sol / oc met en Hiertelig Vellyst til dit Hellige oc Saliggiørendis Ord oc Tro / Oc beuare oss O HERRE / til alle dygdelige oc gode Gierninger / at være Flittige / Vaagne / Kloge / Vise oc Forsiunlige / paa det at wi dig altid kunde loffue / Prise oc ære Amen.

En

En Siæleſørgeris Bøn.

O Trofaſte GUD/ Barmhiertige Fader/ Du ſom haffuer kaldet mig arme Wuærdige Tienere/ til det Hellige Predicke embede/ oc haffuer ſæt mig til en Folckefiſkere/ At ieg ſkulde fange mange Siæle til Himmerige/ oc haffuer vdualdt oc vdkaaret mig ved Lowlige oc ordentlige middel/ til diſſe mine Sognefolck/ til at forkynde det hellige Euangelium. Jeg beder dig/ at du vilt giøre mig wduelige Menniſke/ Duelig oc ſkickelig met din Naade/ til at føre det ny Teſtamentis Embede/ paa det/ ieg kand være en

tro

tro Tienere oc Husholdere offuer din Guddommelige hemmelighed / Oc vel faarestaa mit Embede / Icke tuungen/men veluillig/Icke for en skendelig bade eller vinding skyld / men aff hiertens grund oc aff kierlighed til dit hellige Naffn / oc at ieg trolige met salig Lærdom føder mine Faar / som mig ere befalede/ røcte de skrøbelige / Læge de Siuge/ Forbinde de saargiorde/igen hente det vildfarendis/ oc oplede de fortabte / oc hielpe dem til rette igen met en sactmodig Aand / som ere offuerfaldne i nogen maade aff nogen brøst. Send mig din hellig Aand/ der mig kand giffue Mund oc visdom/ at tale oc at

dele dine Ord beskedelige. Lad mig icke være din Naadis wnyttige Instrument oc Redskab/men virck oc arbeide kraff telige ved mig/oc giff din frem uext rigelige. O kiere Gud/du haffuer sæt mig til en Vectere offuer dit Folck/ Hielp at ieg kand Paaminde den wgudelige / oc lære Offuertræderne dine veye/at Syndere omuende sig til dig/at mange aff dennem kunde bliffue vundne til dit Rige. Forlene oc / at ieg kand skicke mit leffnit lige effter dit Ord/oc være i saa maade en Speyel oc Exempel for min Hiord / Paa det/ ieg icke skal predicke for andre/ oc selff være straffelig/ Oc at ieg icke giffuer Fienden Aarsage met

wchri

wchristelig omgengelse oc leff-
nit / til at bespotte dit Naffn/
eller oc komme nogen forar-
gelse affsted. Giff mig oc alle
mine tilhørere din hellig
Aand / at wi kunde voxe i en
sand Tro/Frygt oc Kierlighed/
oc bliffue bestandige indtil
vort endeligt i fast Haab/ met
it angerfult leffnit / oc i saa
maade met huerandre bekom-
me den womskifftelige ærens
krone / naar denne øffuerste
Hyrde CHristus JEsus vor
Saliggiørere obenbarer sig/
huilcken met dig leffuer oc reg-
nerer i den hellig Aands enig-
hed / fra euighed oc
til euig tid/
Amen.

Sognefolckis oc Tilhørreris Bøn..

EVige gode GVD/ Himmelske Fader/ Jeg beder dig for min Siæsørgere / at du giffuer hannem naade til/ at tale dine Ord / met sin Munds frimodige opladelse / wforfærdit imod all vildfarelse / falsk Lærdom oc misbrug / paa det hand kand obenbare oc forkynde oss Euangelij hemmelighed/oc vdrydde all falsk mening aff vore hierter. Beholt hannem hoss den rene salige Lærdom/oc i itChristeligt leffnit / at hand kand vandre før oss til det euige Liff. Beuar hans Liff oc Sundhed / paa

det

det hand kand faare staa off lang tid met fruct oc gaffn/ oc maa predicke dit Guddommelige Ord vden all fare fryct oc forskreckelse/ vden skrymterj/ icke aff gunst / had/ affuind eller egen nytte/ men klarlige oc lydelige sige den rene Sandhed / oc straffe Synd oc Last som det sig bør / paa det ieg oc mange andre kunde bliffue vundne til dit Rige. Oplad mig mit Hierte oc Hern / at ieg met lyst oc kierlighed / met mit Hiertis oc sinds actsomhed hører dit hellige Ord / oc effter det samme vandrer Gudfryctelige i en ret Tro/ oc giør fruct til din Guddommelige ære. Tag fra mig all fortredelighed / oc mit Hiertis

 douen-

douenhed/ Nedsenck i mit sind oc Hierte en ret hunger/oc aluerlig forlengelse/ effter din naadis offuerflødige Rigdom/ huilcken oss faarebæris i den rene Predicken. Giff mig Naade/ at ieg kand kiende oc holde min Siælesørgere for din Tienere/oc husholdere offuer din Guddommelige hemelighed/paa det ieg kand anamme dit Ord aff hans Mund/ icke anderledis/end som aff dig selff/ oc icke foracte det hellige Embede/ huilcket du haffuer befalet Menniskentn/ Ocsaa at ieg icke acter dine Ord ringe/ for nogen breck skyld/som den kand haffue der Ordit predicker oc forkynder. Hielp at ieg gierne oc veluillige kand anamme

namme

namme all Faderlig straff oc
formaning aff min Predi-
ckere / oc det i en god mening
vdlegge mig der aff forbedre/
oc affstaa aff mine Synder/
oc icke hade eller bortkaste
hans tuct oc reffselse / eller oc
hade oc laste nogen anden/som
mig straffer for mit beste. Be-
holt oss allesammen i en sand
Tro oc Christeligt leffnit / at
wi der i voxe / oc daglige for-
bedris / oc bliffue saa bestan-
dige indtil vor Ende / oc ved
din kiere Søn JEsum
CHristum/bliffue
euige salige/
Amen.

Øffrigheds Bøn.

STormectige Gud / en HERRE offuer Him-mel oc Jord / du som haffuer sæt mig i Øffrigheds stat/oc haffuer giffuet mig vel-de oc mact til at regere offuer mine Vndersaatte. Jeg be-der dig/at du vilt giffue mig it vijst oc forstandigt Hierte / at ieg kand dømme dit Folck / oc forstaa huad gaat oc ont er/ Der til at ieg met it sterckt oc frit mod/ vden all fare/fryct/ oc personers anseelse / kand legge vind paa oc efterfølge det som ret er. Forlene mig raad oc kraffe/til at giøre huad dig befalder / oc mine vnder-saatte nyttelige er / oc kand

tiene

tiene til en god Fred oc endrec-
tighed. Lad mig betencke / at
ieg icke haffuer mit velde aff
mig selff/men aff dig du aller-
høyeste Gud/oc at ieg icke hol-
ler Dom faar Mennisken/
men faar dig HERre i Him-
melen / oc du sider ocsaa hoss
mig i Dom oc seer alt det ieg
giør / Ja du som oc en gang
vilt tilspørie mig huad ieg
handler/ oc granske oc forfare
effter det ieg ordinerer oc ski-
cker / Fordi ieg er dit Rigis
Embitzmand/ oc haffuer ickon
en kort tid at leffue i saadan
Befalning oc Embede / Thi
det gaar dog endelige saa til/
I dag en Konge i morgen
død. Oc efterdi der skal gaa
en saare skarp Dom offuer

Offrig-

Øffrigheds personer/ som icke føre deris Embede rettelige/ oc icke giøre effter det som HERren haffuer skicket oc befalet/ Oc de veldige skulle ocsaa veldelige straffis. Thi den/ som er allis HERRE/ frycter icke for nogen person/ eller oc reds icke for nogens mact/ Hand haffuer baade den lille oc store mact/ oc sørger for dem alle. Saa hielp nu Barmhiertige Euige Gud/ at ieg lader mig tucte oc vnderuise aff dit hellige Ord/ oc vel faarestaar mit Embede/ ingen giør vold oc wræt/ ey heller tilsteder at nogen skeer wræt/ Oc ey nogen tid giør wretferdighed bistand/eller lader mig bøye oc affledefra den

rette

rette vey/ Thi ieg er din Tie-
nere / oc din Tienistepigis
Søn/it skrøbeligt Menniske/
met it stackit liff / oc alt for
ringe til atforstaa aff mig selff
huad Low oc Ræt er / Saa
send mig fra din Trones hel-
lige sæde saadan vijsdom / at
hun kand være en Methielpe-
rinde hoss mig / paa det ieg
kand vide huad dig befalder
oc er behageligt. Huilcken der
oc skal ledsage mig tryggelige
i alle mine Gierninger/oc ved
hendis Mact beuare mig / at
alle mine gierninger kunde
være dig O HERRE beha-
gelige/ i CHristo JEsu vor
Gienløser oc Sa-
liggiørere/
Amen.

Vnder

Undersaattis Bøn.

NAadige oc Barmhier=tige GUD / du som haffuer indsæt oc for=skickit all Øffrighed / oc stad=fester dennem formedelst dit hellige Ord: Jeg beder dig for min Øffrighed / vnder hues beskyttelse oc beskermelse du haffuer set mig / at du vilt oppeholde dennem i den Chri=stelige Trois retsindige kund=skab / fast oc vbeuegelige / met languarendis sundhed oc Gudfryctigt Regimente / oc velsigne dennem met all naa=de oc velfart til Liff oc Siæl / Paa det at wi vnder deris Re=gimente i god fred oc rolighed / kunde føre it roligt oc stille leff=

leffnit i all Gudfryctighed oc Erlighed/ dit hellige Naffn til ære. Forlene dennem kiere Gud viſſdom oc forſtand / til at giøre oc lade huad dig er behageligt / oc kand tiene til en god Fred oc endrectighed. Oppeholt dennem i deris Embede oc Kald / huilcket du haffuer befalit dennem. Beſkerme dem met din naadige beſkyttelſe/ imod alle deris Fiender oc wuenner / huilcke der tracte oc ſtunde effter deris Liff / oc legge dem effter deris beſtilling oc Embede met liſt oc hemmelig ſuig. Hielp dem at de taalmodelige bære oc offueruinde deris Kaarſſ oc modgang i deris ſtat. Diſligeſte

at du oc vilt lyckſalige oppe⸗holde alle deris Liffs arffuin⸗ge / met lang liffs friſt / met god ſundhed i din fryct. For⸗lene mig oc mine lige / alle Vnderſaatte it lydigt Hierte/ at wi kiende vor Offrighed/ oc alle de Høffuitzmend ſom vdſendis aff dennem/ at være din Guddommelige Ordning oc ſkick/ dennem ære oc frycte/ oc være dem hørige oc lydige met all tilbørlig vnderdan⸗nighed/oc icke ſette oſſ op imod dennem oc fortørne dig. Thi huo der ſetter ſig imod Off⸗righed / hand ſtaar din Ord⸗ning oc ſkick imod/ oc ſaadan⸗ne Menniſke ſkulle faa en ſtreng døm offuer ſig. Giff mig oc naade / at ieg met it villigt

villigt hierte vden all falsk-
hed/ giffuer min rette Offrig-
hed oc Herskab huad ieg er
skyldig at giffue dennem/ lige
som oss er befalit: Giffuer
huermand huad i ere dem skyl-
dige/ Skat dennem der Skat
bør at haffue etc. Beuar oss
fra oprøriske Folck/omuent de
affuigendis Hierter/Hielp at
wi offuer alting ere dig Aller-
høyeste Gud lydige / oc næst
dig vor Offrighed/oc komme
fra dette timelige liff til det e-
uige Rige/Amen.

En Bøn for Toldere / eller Offrigheds Tienere.

Almectige / euige HErre
GUd Himmelske Fa-
D ij der

der/Efftderdi du formedelst din tro Tienere den hellige Johannem din kiere Søns Jesu Christi døbere / aluorlig haffuer befalet / at Toldere icke skulle kreffue oc indmane mer end som aff deris Øffrighed er sett. Ocsaa at alle Øffrigheds tienere / skulle lade dem finde trofast i deris embede. Efftderdi da at ieg effter din Guddommelige vilie er sett til saadant embede oc befalning. Saa beder ieg dig / giff mig din Naade / huor ved ieg maa skicke oc holde mig som det dig er behageligt / ingen trenge høyere end det er sett aff min HERre oc Øffrighed / men at ieg i alle ting bliffuer funden trofast. Forlad mig naadelige

alle

alle mine misgierninger/huor vdi ieg vtrolige haffuer giort oc handlet / paa det ieg maa staa secker oc tryg paa den Yderste Domme dag / oc du met din kiere Søn oc den hellig Aand/ kand bliffue loffuit oc priset/en sand oc Naadig Gud/ fra euighed til euighed / Amen.

En Bøn for Kiøbmend/ oc alle slags handlere.

DAllMectige / euige/ Barmhiertige GUd/ efftersdi at Kiøbmandskab / Handel oc vandel er din Guddommelige ordinering oc gierning / oc dig velbehager / naar mand der met

 rætte-

rættelige omgaar. Men der imod dig saare vederstyggelig ia du ocsaa haardelig straffer naar mand der met wtrolige handler oc omgaar. Saa beder ieg dig/giff mig din Naade / at ieg der vdi maa holde mig ret / icke misbruge dit Naffn / icke forfalske mine Vare / oc at ieg icke met falsk vect/Alen eller Made icke offuersetter eller bedrager min næste met listige ord practiker eller gierninger / men at ieg trolige handler imod hannem/ oc giør hannem lige som ieg vil haffue aff hannem/paa det du met din kiere Søn oc den hellig Aand/ kant bliffue loffuit oc priset/en sand Gud/fra euighed til euighed/Amen.

En

En Bøn for Krigsfolck/ oc Landsknecktе.

O Almectige / Euige HErre Gud Himmelske Fader / du som est en Fredsens Gud / oc icke wenighedsens Gud / Efftherdi da at ieg leffuer i den stat som dig icke er mishagelig / Saa giff mig din naade/ at ieg icke tracter effter wfred/men effter Fred oc enighed. Giff ocsaa at ieg leffuer Gudelige oc Gudfryctelige effter din vilie. At ieg ingen giør skade eller wræt paa Liff eller Gods/men lader mig nøye met min besolding/ vent oc fra mig alle onde ord/ at ieg icke suer ved dit hellige Naffn / eller ved din kiere

Søns JEsu CHristi hellige Pine/Marter/ Kaarss/ Død oc vunder/ men at ieg maa rætteligé bruge dit oc din kiere Søns Naffn oc velgierninger. Paa det du met din kiere Søn oc den hellig Aand/ som est en sand GVd oc Fredsens stifftere/ bliffuer loffuit oc priset/ fra euighed til euighed/ Amen.

En Bøn for dem/ som er kaldet til verie eller forsuar.

O AlMectige / euige HErre GVd Himmelske Fader/ efftherdi du haffuer effter din Naadige oc gode vilie/ saa forordinerit

det/

det/at ieg er vdualt til en For-
mynder eller Værie / til dette
Barn (eller disse Børn) oc
ved min Eed er skyldig det at
giøre / Saa giff mig dog ved
JEsum CHristum din kiere
Søn vor HERre/ din naade
der til/ at ieg maa aff hiertet/
met ord oc gierninger for det
befalne Barn/(eller de befalne
Børn) saa handle/ lige som
mig der til troet oc befalet er.
Paa det ieg for dig/ oc for din
kiere Søn paa den Yderste
Domme dag / maa staa secker
oc trygge/oc du met din Søn
oc den hellig Aand/kand bliff-
ue loffuet oc priset / en sand
GVD fra euighed
til euighed/
Amen.

Je

It Barns Bøn.

O Gode GUD / Himmelske Fader / du som haffuer befalet mig / at ieg altid skal hedre min legemlige Fader oc Moder / lader dig ocsaa saadan tieniste oc lydighed naadelige behage / for din kiere Søns Jesu Christi skyld / Oc vilt beløne saadant met it langt leffnit / oc met allehaande velgierninger oc velsignelse. Jeg beder dig aff mit hiertis grund / at du vilt lade mine kiere Foreldre oc alle der ere mig i Foreldris sted lenge leffue / beskerme oc beuare dem fra allehaande Siugdom / fra alt ont oc skade. Giff mig oc it forstandigt

digt oc lydigt Hierte/at ieg al-
lyder dennem / oc alle andre
der skulle raade oc biude offuer
mig / i all tilbørlig vnderdan-
nighed / oc ære dennem met
gierninger/ met ord oc Taal-
modighed / paa det deris vel-
signelse kand komme offuer
mig. Hielp at ieg kand forsiu-
ne oc vnderholde min Fader i-
gen/i sin Alderdom/oc icke be-
drøffue hañem saa lenge hand
leffuer / Men holde hannem
til gode/ om hand end bleffue
barnactig oc icke foracte han-
nem / om ieg end skønt vaare
begaffuet met flere gaffuer oc
vaare skickeligere end hand.
Dissligeste at ieg for ingen del
forlader eller bedrøffuer min
kiere Moder/ der haffuer baa-
rit

rit mig met stor ve oc pine vnder sit Hierte / oc opfødt mig met megen møde oc wmage/ paa det at hendis Forbandelse icke skal komme offuer mig. Ocsaa beder ieg dig du fromme Gud / der som ieg her til haffuer værit mine Foreldre wlydig oc gienuordig / at du det vile forlade oc tilgiffue mig for din Barmhertigheds skyld / Tilregne mig icke min vngdoms Synder oc Misgierninger. Tenck icke paa min offuertrædelse oc vankundighed. Men lad mig kiende min Daarlighed/oc der faare haffue sorrig/ anger oc ruelse oc omuende mig til dig/met en sand Tro oc angerfuld hierte/ oc flittelige betencke min Frelseris

seris

oc flittelige betencke min Frel-
seris JEsu CHristi Exempel/
huilcken i sin vngdom / alle
Børn til it Gudeligt effter-
syn/vaar sine Foreldre vnder-
dannig. Hielp mig oc lige
saa/at ieg altid findis i Chri-
stelig lydighed oc vnderdan-
nighed. O Barmhiertige
Gud/ beuar mig fra wgude-
ligt selskab / oc lætferdige oc
løsactige Menniske /at ieg icke
skal bliffue forkrenckit oc for-
dærffuit iblant dennem / Oc
der som de locke mig / at ieg
dog styrer mine Føder/ oc icke
vandrer deris vey til fordærff-
uelse. Lad mig opuoxe / at ieg
daglige kand forfremmis i
Visdom/ alder oc naade/ hoss
dig min GVD oc alle Men-

 niske

niske / ved den samme din Søn vor HErre Jesum CHRistum / Amen.

En Bøn for vnge perner oc Jomfruer / at bede om it Gudfryctigt / helligt oc tuctigt leffnet.

ALlermectigste / Euige HERRE Gud Himmelske Fader / du som est en hellig oc reen værelse / oc elsker Hellighed oc renlighed / Der imod foracter du icke alenniste det vrene / vhellige / oc vtuctige væsen / men du det ocsaa hiertelig straffer. Du est mit leffnitz Herre / efftersdi du haffuer nu / saa lenge som din

din villie er/ forordinert mig i denne Jomfruelig stat/ ved huilcken ocsaa din hellige Kircke/ den Aandelige/ rene/ kyske euige Jomfru/ din kiere Søns Jesu Christi Brud betegnes. Saa beder ieg dig/ beuar mig Naadelige for en wtuctig syn/ oc vend fra mig all ond lyst/ lad mig icke falde vdi wtuct oc i it wkyskt leffnet oc beuar mig for it Wgudeligt/wblut hierte/ beholt oc beuare mig der imod i it Gudfryctigt/ helligt/ fromt/ kyskt oc tuctigt leffnit/ at den onde Fiende som er den wrene Dieffuel/ Verden oc mit egit Kiød/ icke forleder eller forfører mig/ men at ieg maa leffue Gudfryctelig oc hellig i

Aanden for dig / oc kysk / tuc-
tig oc from for Verden / til
din ære / oc andre vnge perso-
ner oc Jomfruer (som skulle
loffue dit Naffn / som Dauid
siger) til it gaat Exempel oc
efftersiun / ved JEsum Chri-
stum din kiere Søn vor HEr-
re oc Frelsermand / som met
dig oc den hellig Aand / leffuer
oc regerer en Almectig / sand
oc Naadig Gud / fra euig-
hed til euighed /
Amen.

En Bøn for de Fader-løse oc forladne.

Almectige / euige HERre GUD Himmelske
Fader / efftersi du est de
ælen-

ælendiges oc forladnes Fa-
der / Dommere / beskyttere oc
Hantheffuere / huilcke ellers
her paa Jorden haffue ingen
trøst: Saa kommer ieg til
dig / som til min allerkieriste
naadige HErre oc Fader/
oc beder dig ved Jesum Chri-
stum din kiere Søn/hielp mig
dog i denne min store nød/ thi
ieg er nu forlat aff den gantske
Verden / oc trøst mig i min
ælendighed/imod Dieffuelens
anslag/ list oc bedregerj/at ieg
icke skal falde i mishaab eller
fortuilelse / Men at ieg maa
bliffue bestandig / met en fast
forsyn til din naadige tilsagn/
indtil min ende / Paa det du
oc din kiere Søn Jesus Chri-
stus / met den hellig Aand/

kant bliffue loffuit oc priset/ aff mig oc alle forladne oc ælendige / en sand oc naadig Gud/ fra euighed til euighed/ Amen.

En Bøn for Stiffbørn.

ALmectige/ Euige HERRE GUD Himmelske Fader / efferdi du effter din Guddommelige villie / haffuer kallet min kiere Fader (eller Moder) aff denne Verden / oc forordineret mig andre i den sted/ saa beder ieg dig ved Jesum Christum/ giff de samme dog din naade/ at de maa skicke dem imod mig

mig som mine naturlige Forældre / oc at ieg igen ved din Naade/maa hedre oc ære / oc være dem lydige / som mine egne naturlige Forældre / oc met ord oc gierninger giøre dem alt huad ieg effter dit hellige Ord oc befalning dennem skyldig oc plictig er / lige som ocsaa din kiere Søn Jesus Christus / Mariæ Barn vaar sin stiffader Joseph lydig oc hørsom. Paa det du oc din kiere Søn JEsus CHristus / met den hellig Aand / kand prisis en sand Gud fra euighed til euighed / Amen.

En Bøn for Suenne oc Piger.

HKiere HERre JEsu CHRiste / du eniste sande GVds Søn/ du som icke haffuer foractet at tage dig til/en arm træls tienstactighed for vor skyld. Efferdi ieg er nu formedelst din gode villie kommen til at tiene/ saa giff mig din naade/ at ieg maa bliffue funden min Husbonde oc Hustru i din frycktlydig oc tro i it enfoldigt hierte/Der imod vent fra mig all ladhed/ skalckhed oc wtroskab/ huor vdaff min Husbonde oc Hustru kand nogen skade vederfaris / Giff mig ocsaa din naade / at ieg maa leffue andre

andre tiunde/ Suenne oc Piger / oc saadanne deris lige til it gaat Exempel/ Paa det du der ved / met din kiere Himmelske Fader oc den hellig Aand/ kant bliffue loffuit/oc priset/en euig Gud oc HErre/
AMEN.

En vng Drengs eller Pigis Bøn.

HERRE Almectige GVD/ Du som est en reen/ kysk / wbesmittet oc euig værelse/ du haffuer behagelighed til tuctige Hierter / oc Gudeligt leffnit. Jeg beder dig / skaffe i mig it rent Hierte / Beuar mig fra all ond

ond lyst / fra Horeri / oc all wrenlig beblandelse. Hielp at ieg icke lader mig lyste til fremmet skickelighed oc skønhed / oc mig icke hengiffuer til kiødelig vellyst / til skam oc last at bedriffue met wkyske Menniske / eller i andre maade falder i wtuct. Demp oc vdslyck all ond lyst i mit Hierte / vdslyck ocsaa de kiødelige begeringers lue / at ieg icke seer mig om effter deilige Menniske. Lad mig icke komme i wtuctigt oc letferdigt selskab / eller henfalde i offue fiødighed oc Druckenskab / huor aff der følger it wskickeligt væsen. Lad være langt fra mig all ful / slem oc wnyttig tale / skendige oc wtuctige ord oc gecke facter / oc saa-

dan

dan ſkempt ſom oſſ Chriſtne icke ſømmer. Beuare mig fra Hoffmodig pract/ fra Aarcke-løſhed oc ladhed/ſom er Dieff-uelſens rette garn oc ſnarer. Beuar mig fra alle tileggel-ſer / fra alle vraaer oc ſteder/ der kunde giffue Aarſage til wrenlighed / at ieg icke giør Hore lemmer aff Chriſti lem-mer / Men hielp / at ieg kand tiene dig met en reen Siæl/ oc wbeſmittet Legeme / ſom den fromme oc tuctige Joſeph i Egypten. Oc naar du en gang vilt kalde mig/ effter din Guddommelige vilie oc beha-gelighed/ til den hellige Ecte-ſkabs ſtat / Saa hielp / at ieg den ſamme begynder i din fryct/ icke for løſactigheds eller

wtuctig-

wtuctigheds skyld / Men for din Guddommelige Ordnings skyld / oc aff begering til Liffs fruct / huor ved dit hellige Naffn kand prisis oc æris / her timelige oc der i euighed. Forsee oc tilføre du mig en from oc tro Stalbroder / met huilcken ieg kand leffue Christelige oc salige i fred oc endrectighed. Du est en ret Hiertte randsagere / du vedst alle Menniskis hiertelau oc vilkaar. Fra dig kommer en fornufftig Stalbroder i Ecteskab / thi det er den allerhøiestis gaffue oc skenck / Derfor raaber ieg til dig / oc beder / at du vilt effter din store Barmhiertighed / vocte oc beuare mig fra en kiffactig / knub-

uren

uren/ oc vmild Stalbroder/ for JEsu Christi din kiere Søns skyld/
Amen.

En Bøn for en god Tienere/ der behøffuer en god Husbonde.

Matthesius.

HERRE GVd Himmelske Fader / du som skicker Herrer oc Tienere effter din vilie/ du som bønhørde Abrahams Tienere / der raabte til dig i din Søns naffn. O euige HERRE oc Husfader/ ieg haffuer en tieniste behoff / i huilcken ieg kand leffue met GVD oc ære / Hielp naadige Fader/

 opled

opled mig en god oc mild Hos-
bonde / hoss huilcken ieg icke
bliffuer forsømt i Guds Ord/
oc hielp mig met din Naadis
Aand / at ieg kand tiene han-
nem trofige/ oc forsørge hans
sag/ Velsigne mig oc mit Ar-
beide/at ieg der met kand prise
oc beuise min Christendom/ oc
bliffue effter denne Jordiske
tieniste / en euig Himmerigis
arffuing oc Borgere / du som
tilføyede den siuge Tienere i
Capernaum / ... Gudfryctig
oc from Herre oc Hosbonde/
oc haffuer naadelige hiulpit
Joseph i sin Tieniste / dig
ske Loff i Euighed/
Amen.

En

En Christelig Bøn / for en Tienere / naar Gud haffuer tilføyet hannem en god Tieniste.

Pet: Glaser.

ALmectige / Euige gode oc Barmhiertige Gud / vden hues naade ieg icke duer eller formaar noget / efferdi du haffuer sæt oc skicket mig i denne Tieniste / saa beder ieg dig / at du vilt forlene mig den hellig Aand / at ieg kand betencke oc forstaa huad ieg er skyldig at giøre i min tieniste oc det samme vel bestille oc vdrette ved din hielp / oc elske min Hosbonde oc Hustru / oc holde dennem i værdighed oc anseelse / oc giøre

 alt

alt huad dennem befalder/som icke er dig imod / oc lade fare alt det som dig oc dennem er imod / paa det din vilie kand i saa maade ske aff mig paa Jorden / som ocsaa din kiere Søn er bleffuen en Tienere mig til gode / oc dine hellige Engle i Himmelen tiene mig effter din vilie / der hoss at ieg ocsaa maa kiende oc forstaa / at ieg er en vnyttig Tienere/oc icke nær haffuer giort saa megit/ som ieg er skyldigt til at giøre/ oc for den skyld setter ieg min fortrøstning alene paa din Retferdige Tienere JEsum Christum/som Retferdig giør alle dem der tro paa hannem/ Amen.

En

En Bøn for en fattig Pige der behøffuer en god Tieniste.

Matthesius.

KJere Himmelske Fader / Jeg er en arm oc Elendig Pige / haffuer huercken Fader eller Moder her paa Jorden / vden dig Hierte kiere Fader alene / du som est alle Faderløse Børns oc arme Tiuendis trofaste Fader / Jeg skal nu oc maa giffue mig til tieniste / effter din behageligh ed: Forsee mig met en tro tieniste / hielp mig til gaat Folck / som elske dit Ord / oc haffue it trot Øye paa deris arme Tiuende Jeg vil tiene lydige oc flittelige for

din skyld/ oc forvente din kiere Søns gladelige obenbarelse i Taalmodighed / naar min Tieniste oc ælendighed faar ende/ oc ieg vil være oc bliffue iblant dine kiere Børn oc Arffuinge / du som oc talede met den fattige tieniste Quinde Agar / oc trøstede hende i sin største nød/ oc tilføyede Zilpa oc Bilha fromme Hustruer/ dig ske Loff i euighed / Amen.

En anden Bøn for en from oc tro Pige oc Tienerinde/ der Gud haffuer beskaffet en god Tieniste.

O Kiere HERRE oc Frelsere / Jeg tacker dig / At du haffuer

be

beskaffet mig en god Hustru/
oc tro tieniste/ i huilcken ieg
kand høre dit Ord/ gaa til
Scriffte oc Sacramentet/ oc
beuare min tucht/ære oc Sam-
uittighed ved din naade/ hielp
mig O kiere Guds Søn/ at
ieg kand vdrette min tieniste
erlige oc renlige/ oc atlyde
min Hustru for din skyld/
Hielpe at opføde hendis Børn
smuct oc Christelige/ oc holde
hendis Næring til raade/ Giff
ocsaa din velsignelse i Køckenit
oc Stegersit/ at ieg intet for-
dærffuer/ eller lader bliffue til
skamme oc skade/ Lad ocsaa
dine Engle beuare min Ild/
oc beuare mig forskade/ hielp
mig ocsaa/ at ieg intet squal-
drer oc fører i Husit eller vden

 faare

faare / men at ieg affuerger
trætte oc wenighed / saa vit som
mig mueligt er / oc vel mact-
holder Kierlighed oc venskab /
at ieg ocsaa kand lære at hol-
de mit Herskab / for Christi
skyld / it Ord til gode / paa
det ieg / met hiertelig actsom-
hed / kand læse min Fader
vor / Afften oc morgen / i
Køckenet i Stolden oc an-
den steds huor min gierning
falder / oc der aff faa oc be-
komme hielp / beskyttelse oc
befrielse / aff dette ælendige
Liff / du som oc est fattige
Tienerinders oc Tiuendis
Gud oc Frelsere / oc haffuer
igenkiøfft oc forløst dennem /
met dit Dyrebare Blod til det
euige Liff / dig ske loff i Euig-
hed / Amen. En

En Bøn for Barsker oc Læger.

O Almectige / Euige HERre GVd/ Himmelske Fader / efftersi du haffuer skabt Læger / oc Lægedommen kommer fra dig som denallerhøieste / Der til haffuer ocsaa din kiereSøn Jesus Christus sagt/de Siuge behøffue Lægen/ oc icke de karske / oc ieg / formedelst din Naade er kommen til saadant it Embede / at ieg / saa megit som mueligt er / skal hielpe de Siuge. Saa beder ieg dig for din kiere Søns Jesu Christi skyld / at du vile forlene mig din naade oc forstand / formedelst huilcken ieg kand trolige handle/

handle / oc hielpe de Fattige saa vel som de Rige / oc icke bliffuer funden forsømmelig / eller lad hoss de Siuge / saa at ieg formedelst min wforstandighed / wforfarenhed oc / forsømmelse / giør de samme større skade til liff oc Leffnet / och saa komme dem til graffuen. Men at ieg der hoss trolige oc flittelige handler / oc som dit arme Instrument oc redskab / maa effter din naadige villie giøre dem helbrede: Saa at du oc din kiere Søn met den hellig Aand / som est en Almectig / sand oc naadig

GVD / kant loffuis oc
prises / fra euighed
til euighed /
Amen.

En

En Veyfarendis Personis Bøn.

Allmectige GVD / i dit Naffn vil ieg gaa paa min vey / Oc met din Barmhiertigheds paakadelse begynde denne min reise som ieg haffuer sæt mig for / Thi du est vor Gud / som beuarer all vor Indgang oc Vdgang / oc skicker vore Føder paa en slet bane / at the icke skride. Ieg beder dig / at du vilt vnde mig dine hellige Engle / oc giffue dennem befalning / at de vocte oc beuare mig paa alle mine veye / oc føre mig paa den rette sti / til den sted / som ieg acter at komme hen / oc føre mig sund oc karsk hiem

hiem igen til mine / Lige som
den unge Tobias bleff aff Ra-
phael Engel ledsaget til Ra-
ches i Meden oc tilbage igen.
O HErre GUd beuare mi-
ne Føder / at ieg icke snubler /
oc giør mig skade met fald /
stød / eller met vforsiunlig
gang oc reyse / Oc hielp at ieg
icke heller kommer i Haffs
nød / eller i Røffueris oc Mor-
deris hender. Beuar oc besker-
me mig fra vilde Diur / oc fra
alt ont til Liff oc Siæl. For-
siunne oc tilføye mig fromme
Folck / der herberge oc huse
mig / oc beuise Barmhiertig-
heds gierninger mod mig.
Hielp at ieg kand vdrette min
handel / ærinde oc bestilling
nyttelige oc vel / oc formedelst
din

din hielp komme met Fred hiem igen. Ver du hoss mig paa alle mine veye oc stie/lige som du vaarst met Jacob Patriarck/der hand reisde til Mesopotamiam/ Oc lige som du sagde til hannem der hand reisde i Egypten: Jeg vil fare ind met dig i Egypten / oc ieg vil føre dig der vd igen. Oc lige som du ledsagede Israels Børn igennem det røde Haff/ der til igennem den gruelige oc forfædelige Ørcken oc øde Skou / oc gickst for dennem/ om Dagen i en Skystytte/ oc om Natten i en Ildstytte/ Lige saa beder ieg dig/at du oc endnu vilt være hoss mig oc gaa faare mig paa denne gantske vey/ ledsage mig frem

 oc

oc tilbage / beskytte / beskerme oc forsørge mig / oc som min trofaste Ledsagere oc Høffuitzmand / aldrig vige fra mig / ver du min stalbroder oc gode Hyrde. J dyne Hender befaler ieg mit Liff oc Siæl / desligeste Huss oc Gaard / oc alt andet huad mig tilhører / hielp at ieg det altsammen maa finde glad oc sunt igen wfordærffuit / helbrede oc wskadt i alle maade / ved Jesum Christum din kiere Søn vor HErre / som met dig leffuer i den hellig Aands enighed / en sand GVd fra euighed oc til euig tid / Amen.

En

En Bøn for dem som ere aff Adel.

O AlMectige / Euige HERRE GVD Himmelske Fader / aff huilcken alle skøne gaffuer oc ædelige dygder komme / oc gierne giffuer dem/de som dig der om bede. Saa beder ieg dig ved din kiere Søn Jesum CHRistum / om din hellig Aand / som giør mig ret ædel met dygd i min Siæl/at hand ocsaa beueger mit hierte til at giøre ædelige dygder / som dig behage / oc mig oc mine Vndersaatte nyttelige ere. Paa det du HERRE Himmelske Fader / met din kiere Søn JEsu CHRisto oc den

hellig Aand/som est en almec-
tig/sand oc naadig Gud/maa
loffuis oc prisis fra euig-
hed oc til euighed/
Amen.

En Bøn for Dom-
mere.

O AlMectige / Euige
HERRE GUD
Himmelske Fader /
du som est alle Menniskis
Dommere / oc rættelige døm-
mer Jorderig / oc ingen Per-
sons anseelse gielder hoss dig/
du som haffuer giffuit din
kiere Søn JEsu CHristo
Dommen / at hand paa den
yderste dag skal dømme leff-
uendis oc døde. Efterdi ieg
er

er nu ved din Guddommelige Naade oc forordinerelse kommen til dette Dommeris embede / oc skal være din Statholder / Saa beder ieg dig ved din kiere Søn Jesum Christum / giff mig din hellig Aand / huor ved ieg kunde lære at frycte dig oc holde dig for øyen / at hand ocsaa giffuer mig Visdom oc forstand / at ieg rættelige dømmer / foruden nogen Persons anseelse / Gunst / Gaffue / Frendskab eller Venskab / oc at ieg maatte rættelig faarestaa oc vdrette mit embede met flid. Paa det at ieg paa den Yderste dag maa komme saa secker oc tryg for din Søns Dom / oc du met din kiere Søn oc den

hellig Aand/ kand bliffue loff-
uit oc priset en sand GUd oc
retferdig Dommere/ fra
euighed til euighed/
Amen.

En anden herlig Bøn at Bede til Gud/ naar mand vil fare eller reyse til Land eller Vand.

O HERRE JESV
CHriste/ Du som est
it sant Menniske/ oc en
Euig Almectig GVD i all
Guddommelig væsen / væ-
relse / Maiestet oc kierlighed/
met Gud Fader oc GUd den
hellig Aand: Du som est
Veyen / Sandhed / Liff oc
liuss/ oc haffuer i Fordom tid/
ledsa-

ledsaget oc ført det Israelske Folck aff Egypten / igennem den vildsomme Ørck til det Foriette Land/ Visendis den=nem veyen om dagen(paa det de skulde tryg oc foruden all fare være beuaret) ved en Skyes stytte / Oc om natten ved Ildsens stytte gantske vn=derligen/ Huilcken/ du der oc=saa ved en Stiernis liuss oc skin/ ledsaget haffuer de Vise fra Østen oc Solens opgang indtil Bethlehem / och saa til=bage igen til deris egit i alle maade skadesløss. Jeg beder dig ydmygeligen / at du vilt være min Ledsagere oc en Naadig veyuisere / saa at ieg kunde fuldkomme denne min reyse/karsk oc sund met all vel=

 fart

fart oc lyckfalighed/ Beuarendis mig fra all vildfarelse oc alle Fienders fryct oc fare/ Oc for alt det mig kand skade til Liff oc Siel/ oc paa all den deel du haffuer vnt mig. Huilcket ieg Beder oc formaner dig / ved din Dyrebar hellige død oc Blods vdstyrtelse / Amen.

En Anden skøn Bøn til Gud/ at Beds om en lycksommelig velfært paa sin reise.

O Milde / Barmhiertige GVD oc Fader/ du som aldrig forlader nogit armt Menniske / som flyer til dig om hielp. Ieg

syndige Menniske kommer til dig/til at bede om hielp oc trøst i denne min nød / Fordi ieg ved mig ingen anden sted nogen hielp at faa/enten i Himmelen eller paa Jorden/ vden aff dig allene / Effterdi du haffuer io befalet mig/at bede vden affladelse: Saa beder ieg dig O kiere Fader/ for din store Miskundheds skyld/ at du vilt giffue mig lycke/ sundhed oc en god fremgang i denne min reise: Effterdi at ieg skal nu vandre i Fremmede Land/i denne farlige tid Saa beder ieg dig min Gud / at du vilt være mig en Naadig veyuisere oc ledsagere/Oc begaffue mig met din hellig Aand/ for din Guddommelige god-

heds

heds skyld / send mig Helbred oc glad hiem i mit Huss igen oc vnd mig din Guddommelige Naade / til at skicke mig saa i det Fremmede Land / oc alle andre stæder huor ieg kommer i Verden / at det maa alt ske dig til Loff oc ære : Oc beder ieg dig / at du vilt være min Talsmand i alle mine Sager. Fremdelis beder ieg dig O Barmhiertige Fader / at du for din kiere Søns skyld / vilt værdis til at beuare min Hustru oc Børn met din hellig Aand / fra all sorrig oc Siugdom / oc forlad dennem eller mig aldrig i nogen nød: Det beder ieg dig for din kiere Søns Jesu Christi pine oc døds skyld / Amen.

En

En Bøn naar mand vil ferdis offuer Vand.

E. R.

O HERRE JEſu CHriſte du ſom i dit dødelige Legeme her paa Jorden met it eniſte Ord/ truede Værens ſuare bulder oc Storm/ oc ſtillede ſtrax Haffſens bruſende bølger/ der dine Diſciple ekon bade dig der om / Oc du ſom vandrede paa de bløde Bølger/lige ſom paa den haarde Jord/fordi at du haffuer ſkabt alle ting baade i Himẽlen oc paa Jorden/ oc eſt en HErre der offuer/ Jeg beder dig / at du vilt met din Naade oc beſkermelſe/ ocſaa vandre met mig paa deñe

reyſe

reise oc Søfart/ oc regere saa Vand oc Væir oc styre Haffsens Bølger/ at ieg kand haffue en tryg/ lystig oc lyckfalig Seyladts. Paa det ieg saa kand prise/ loffue oc ære dig i alle dine Elementer/ Du som haffuer oc skalt haffue ære/ mact oc Herredømme til euig tid/ Amen/

En Bøn at tacke Gud effter nogit offuerstaait oc fuldkommit Arbeide.

O Almectige gode Gud/ i huilcken all vor formue oc mact er/ huess Naadelige hielp oc bistand foruden/ wi intet formaa eller kunde.

kunde. Jeg tacker dig aff hier-
tet/ for din Naadelige hielp oc
bistand / som du mig i dag
giort haffuer / for vden huess
ieg vdi sandhed intet formaa
eller vdrette kand/ Efftersdi du
allene est all Visphed oc styrcke/
i huilcken ieg alt dette giort
haffuer/ Huorfor dig alleniste
bør tack / loff / Priss oc ære.
Jeg beder dig fordi met all
tacksigelse gantske ydmygeli-
gen/ at ligeruiss som du haff-
uer hulpet mig at fuldkomme
dette arbeyde / at du vilt ocsaa
samme arbeyde lade være dig
teckelig oc behageligt/ oc lade
mig oc min Neste det samme
nyde oc velbekomme/ baade til
Liff oc Siæl/ ved Jesum Chri-
stum din kiere Søn vor Her-
re/ Amen. H En

En Bøn at bede om it gaat Gifftermaal/naar mand vil giffue sig i Ecteskab.

E. R.

O Almectige GUD/ du som alene forfremmer oc giør alt det lyckſa-ligt / der Menniſken tage ſig faare / Du ſom formedelſt Salomons mund ſagde / At den finder en god ting ſom finder en god Quinde / oc at hannem ſkal tilfalde Lyſt oc glæde aff Herren. Oc en an-den ſted paaminder du oſſ oc-ſaa formedelſt hannem / At en ond Quinde er verre end døden / Jeg beder dig / at du aff din naadige forſyn / vilt til-

ſkicke

skicke mig den Hustru/ der ieg baade kand haffue en god forligelse oc it lystigt leffnet met/ oc tiene dig i all lydighed / thi du beskyckede fordi Adam en Hustru til / at hand skulde haffue lyst oc glæde aff hende/ oc at hun skulde være hannem behielpelig i Husens opholdning / Du skabte hende aff Mandens Reben / at du der met vilde giffue tilkiende deris faste bebindelse oc idelige omgengelse / Men dette gode bekommer mand icke / huercken aff noget wforuarendis tilfald eller sin egen forsynlighed/ som wi offte see/ at naar nogen haffuer leet lenge oc aff sin yderste formue arbeydet paa / at hand vilde bekomme

 den

den beste/saa finder hand dog paa den værste. Der faare bad ocsaa Abrahe trofaste Tienere Gud hoss Brønden om en Lyckfalig fremgang/ der hand skulde hente sin Herris Søn Isaac en Hustru/ oc det som hand bad om fick hand ocsaa. Det er icke tilbørligt at begære tegen aff dig / som Abrahe suend giorde / men wi skulle stadelige forlade oss paa din godhed / Hun skal O alldermildiste Fader være oss it vist tegn oc lyckfaligt foruidende / at du skalt ville forfremme vore Foreldris oc venners raad til en glædelig god ende / Du som leffuer oc regnerer i ewighed/ Amen.

En

En anden Bøn / som huer Christet Menniske maa daglige bede / som er kommen vdi det hellige Ecteskab.

O Alsommectigste Euige Barmhiertige Gud oc allerkieriste Fader/ du som selff haffuer det saa skicket / at Mand oc Quinde skulle være it liff / oc haffuer stadfest denne samme tilhobespielse met din Guddommelige velsignelse / Jeg beder dig for din store Barmhiertighed/at du naadelige vilt see til mig din arme tienerinde / N: oc giffue mig met min ecte persone N: Naade / lycke oc salighed baade til Liff oc Siel/

Giff

Giff oss naade til at tiene dig troligen / oc at leffue tilsammen i en samdrectig kierlighed / oc altid giøre effter dit hellige Bud / saa at wi motte findis paa den yderste dag / at være rette Christne / oc dine kiere Børn / met din kiere Søn vor Broder oc HErre Jesu Christo / som met dig oc den hellig Aand / leffuer oc regnerer fra euighed til euighed / Amen.

En Husbondis Bøn.

EVige gode GVD oc Fader / du haffuer skicket mig til den hellige Ecteskab stat / oc kaldet mig

mig til Hußholdning. Men huor som du selff icke bygger Huset/ der arbeyder ieg oc alle Menniske forgæffuis / som bygge der paa: Der faare beder ieg dig/ giff mig Naade oc styrcke/ Vißdom oc forstand/ at ieg kand met fornumstighed bo Christelige hoß min Hustru / forfremme mine Børn oc tiunde til din kundskab oc til din Guddommelige ære/ i all tuct oc ærlighed/ Giff mig naade/ at ieg kand trolige oc flittelige tage vare paa min næring oc biering i mit kald / æde mit Brød i mit ansictis sued / oc at samme Brød kand formedelst din velsignelse voxe och formeris vden nogen mands skade/

oc beuaris fra all vanlycke oc fordærffuelse / formedelst Jesum Christum din elskelige Søn vor HErre/ Amen.

En Christelig Hus-faders Bøn.

M. Petrus Glaser.

ALMectige Barmhiertige HERRE GUd/ oc kiere Fader / du som haffuer sæt mig effter din vilie oc Guddommelige skick i Ecteskabs stat/ oc haffuer forordineret mig til en Husbonde/ Jeg tacker dig for denne oc alle dine velgierninger / Oc beder dig gantske hiertelige/ at

du

du vilt hielpe mig/ at ieg kand
holde mig ret / i din hellige oc
velbehagelige stat / oc vel faa-
restaa min Hustru / Børn oc
Tiunde / at ieg ocsaa maa op-
tucte / opføde oc regere den-
nem/til din Kundskab/Fryct/
Tuct oc Erlighed/ oc alt andet
gaat. Der til at du kiere Fa-
der / vilt begaffue oss met din
velsignelse oc Naade / oc hielp
mig / at min kiere Hustru/
altid effter din Befalning/
ærer / elsker oc frycter mig/
oc at hun maa være oc bliffue
flittig oc tro / i vor Hushold-
ning oc vore Børns opfødel-
se / oc føre en Sactmodig/
stille Aand mod mig oc alle
Menniske / der til at være
Taalmodig i alt Kaarss som
du

du oſſ effter din allerbeſte Faderlige villie tilſkicker. Hielp ocſaa/ at baade vore Børn oc Tiunde ere oſſ villige oc lydige / lade ſig tucte oc vnderuiſe oc ſkicke ſig vel. Beſkyt oc beſkerm oſſ alle/ oc alt huad du haffuer oſſ tilføyet / ved dine hellige Engle. Lad ocſaa de ſamme dine ſtercke Helte oc Kemper / vaage offuer oſſ/ at de bortdriffue fra oſſ den grumme Sathan / met all ſin beſuigelſe oc liſt / oc affuerge hannem met alle ſine onde tilhengere/paa det hand icke ſkal ſkaffe ſin vilie met oſſ oc ey heller driffue oc føre oſſ til Synd / ſkam / ſkade / eller anden ſuar wlycke. Paa det wi altid kunde tacke dig for

din

din wsigelige oc wtallige Miskundhed oc Naade/ oc dig i Euighed loffue/ ære oc prise/ ved JEsum Christum vor HERre/ AMEN.

En Christelig Husmoders Bøn.

M. Petrus Glaser.

ALMectige oc Barmhiertige GVD/ ieg siger dig Loff oc tack/ at du haffuer sæt oc skickit mig i den hellige Ecteskabs stat/ oc forordineret mig til en Hustru oc Husmoder/ Oc ieg beder dig hiertelige/ hielp mig at ieg maa vel vdrette/ alt det som du haffuer paalagt mig i saa-

i saadant mit kald oc stat / oc
skicke mig i alle maade ret der
vdi regere oc styrcke min kiere
Herre oc Husbonde / met din
hellig Aand/ at hand met din
hielp kand nyttelige styre oc
regere / oc rettelige vdrette sit
Embede oc Kald. Giff han-
nem ocnaade / at hand Chri-
stelige oc vel kand faarestaa
mig oc vort gantske Huss / oc
effter dine Bud oc Befalning/
elske / ære oc forsørge mig / oc
met fornufft oc venlighed re-
gere. Beholt oss baade tilsam-
men / effter din Faderlige go-
de vilie/ ved sundhed oc karsk-
hed/kierlighed oc enighed. Giff
ocsaa / at vore kiere Børn oc
Tiunde / gierne atlyde oc
effterfølge oss / oc i saa maade
bliffue

bliffue ved oss vel opfødde oc optuctede / oc tee sig vel / at wi motte faa oc bekomme aff dennem trøst oc glæde. Lad dine hellige Engle vaage offuer oss / oc være omkring oss / at de beuare oss paa alle vore vrye / der hoss ocsaa beuare alt det som du haffuer giffuit oc tilføyet oss / i vore gantske Huss / saa at Dieffuelen / oc onde Menniske oss ingen skade eller bedrøffuelse maa tilføye / Paa det wi kunde altid tacke dig vor kiere Gud oc Fader / oc wi met alle vore / loffue oc prise dig i euighed / ved Jesum Christum vor HERRE /

Amen.

J En

En anden Husmoders Bøn.

O Barmhiertige Euige GUD / Himmelske Fader / du som haffuer forseet mig til den hellige Ecteskabs stat / velsignet mig met liffsens fruct oc aff naade beskicket mig til at være en Hussmoder / eller Hustru i Huset. Jeg beder dig / giff mig naade / at ieg effter din befalning / kand være min Husbonde vnderdanning / elske oc være hannem lydig / bliffue stadig i Troen / i kierlighed / oc føre it helligt kyskt leffnet / At ieg kand opføde mine Børn oc Tiunde / til dit Naffns ære / effter din villie / holde

holde den biering du giffuer/ trolige oc flittelige tilsammen oc til raade / vdbrede mine hender til de Fattige / oc recke den nødtørfftige min milde haand/paa det ieg kand baade i denne Verden oc i den anden / leffue oc være salig/ formedelst Jesum Christum din elskelige Søn/ Amen.

It Barns Bøn.

O Euige Barmhiertige naadige GUD / du som skabte mig it Menniske oc fornumstigt Creatur / oc lodst mig fødis til Jorden / oc befalede mig at ære min Fader oc Moder/ Giff mig it forstandigt oc lydigt

digt hierte imod dem / at ieg kand kiende / at de ere mig tilskickede i din sted / at regære mig / oc at ieg i alle maade kand effter dit Ord / Bud oc befalning / være dem vnderdannig oc lydig / lade mig lære oc vnderuise / oc findis flittig / som de biude mig / at vandre i alle dine veye / at voxe op dig til ære / oc mig selff til salighed / Formedelst JEsum Christum vor HErre oc Frelsere / Amen.

En anden Bøn som Ecte folck bør daglige at bede.

HERRE GVD Himmelske Fader / du est mit leffnit / Siæl oc

oc Legom / mit gods oc alt det ieg eyer / det haffuer du alsammen giffuit mig / aff dig haffuer ieg anammet det. Derfaare O kiere HErre Gud/regere oc ordinere du alting vdi mit Huss / i min Handel oc leffnit / effter din Faderlige villie/ dig til loff / oc huer mand til gaffns / Thi paa dig setter ieg all min lid / du forlader mig icke / vnder dig oc din beskermelse/ befaler ieg min Hustru (eller Mand) Børn oc alle mine Tiunde/ beuare oss fra Synd / skam/ vaade/Jld oc alt ont. Send oss dine hellige Engle / oc giff oss den hellig Aand/som kand lede oc regere oss paa den rette Vey / At wi intet tale/ giøre

 eller

eller tencke / mod dine hellige Bud oc villie / men der effter skicke vort leffnit / oc ære dig baade her vdi Verden / oc siden til Euig tid / ved din kiere Søn vor HERRE Jesum Christum / Amen.

Der suarer GUD saa til:

Sandelig / sandelig / siger ieg eder / At huad i bede Faderen om i mit Naffn / det skal hand giffue eder / Iohan. 16.

En anden Bøn.

O Min Himmelske Fader / forbarme dig offuer mig arme Syndere /

dere / oc vær mig nu oc altid Naadig oc Barmhiertig / for din kiere Søns JESV CHRisti skyld/oc forlad mig alle mine Synder / som ieg haffuer talit / tenckt oc giort i alle mine dage / oc giff mig all min skyld oc brøde til. O min kiere HERre Jesu Christe / bed nu oc altid for mig til min Himmelske Fader/ værdis til at giffue mig en sand Tro/ oc stadfeste den vdi mig / at ieg kand bliffue varactig der i/ til min siste Aandedret. Giff mig oc it sant Haab / oc lad mig icke falde vdi mishaab / Giff mig en god tolmodighed i all min gang / oc en Christen kierlighed / til dig min Gud oc ska-

bere/ oc til min Neste. Lad mig see dit blide Ansict oc din Herlighed til euig tid/ at ieg kand euig oc altid loffue oc prise dit Hellige Naffn. Giff mig en ræt sand anger oc ruelse/ at ieg rettelige kand fortryde mine Synder/ oc vddriffue alle onde tancker aff mit Hierte/ oc værdis til at sende din hellig Aand i mit Hierte igen/ som mig kand raade oc regere oc beuare mig fra Synd/skam oc last/ oc fra alt det mig kand skade/ bæade til Liff oc Siæl. Vnd mig ocsaa flitteligt at høre oc beuare dit hellige Ord/ oc at ieg maatte rettelige leffue oc skicke mig der effter/ oc met min Tro anamme samme Ord.

O min

O min altsomkieriste Gud oc
Fader / Vnd mig en mild
Helsot naar tiden er kom-
men/ oc en Salig affgang aff
denne Verden/ oc lad dine hel-
lige Engle følge min Siæl/
hen til det Euige Liff / Be-
uar mig fra Bradød oc Blods
vdstyrtelse / oc fra alt det mig
kand skade / baade til Liff oc
Siæl. Vnd mig at faa til
min sidste Spisning / din kie-
re Søns JEsu CHristi Le-
geme oc Blod / met en ræt
Tro naar ieg skal bort aff
denne Verden / Husuale mit
fattige sorrigfulde Hierte nu
oc altid. Vnd mig ocsaa met
alle Helligen en salig opstan-
delse paa den yderste Dom-
medag / oc haffue mig altid

vdi

vdi din beskytning oc besker-
melse. Oc haffue du Tusinde
gange tack til euig tid / at du
haffuer naadelige beskyttet oc
beskermet mig / siden ieg kom
aff min Moders Liff / oc at du
lodst mig bliffue it forstandigt
Menniske / oc haffuer giffuit
mig saa lang Liffs frist her v-
di Verden / oc faret saa saare
vel met mig / met Gods oc
Pendinge / huss oc Jord / Mad
oc Dricke / Oc met alt det ieg
haffuer hafft behoff til dette
arme Legemme. Værdis til
kiere Fader / at velsigne min
biering / foruden all Synd oc
min Nestis skade / mig oc dine
Fattige til nytte oc gaffn oc
dig til ære. Oc haffue du hun-
drede tusinde gange tack / for
alt

alt det gode/ Aandelige oc Legemligt som du haffuer forlent mig met her i Verden/ oc for all den modgang du haffuer hiulpet mig igennem met/ Hielp mig end nu aff modgang oc nød/ denne lille stund du vilt vnde mig at være i denne Verden/ oc beuar mig met Liff oc Siel/ til det Euige Liff/ Amen.

Paa det Ectefolck oc alle Christne kunde altid bliffue i Guds Naade/ da bør dem daglige at sticke sig j deris Bekiendelse oc Bøn for Guds Ansict/ som her effter følger.

O Euige Barmhiertige GVD / Jeg arme Menniske bekiender for

for dit Ansict/Først at den oprindelige Synd er vdi mig/ saa at min gantske Natur er ynckelig forderffuit / min forstand til at kiende dig / er formørcket / Min villie kommer icke offuer ens met din villie/ mit Hierte er ocsaa vederuordigt mod dig oc din Hellige Lou.

Jeg bekiender at ieg (disuer) tencker/ taler/ oc giør altid megit mod dine Bud oc min egen Samuittighed.

Jeg befinder idelige vdi mig ond optendelse til Wkyskhed / Hoffmodighed / Gerighed / Had oc Affuind / oc tit haffuer aff Dieffuelens bedregeri oc mit kiøds skrøbelighed fuldkommit saadenne onde

de

de huskud met gierningerne/ oc tit haffuer ieg loffuit rætning oc bedring/ oc haffuer dog icke kunde holdet det/ som ieg gierne vilde. Jeg haffuer øffuit mig i Synd oc ondskab alle mine dage/ oc kand icke end nu være saa from som ieg gierne vilde. Saa ieg maa bekiende (vden hyckleri) at ieg er en aff de største Syndere i Verden/ oc vaar icke værd at kaldis dit Barn.

For saadanne mine store oc mange Synders skyld (om Rætten skulde haffue sin gang) da haffuer ieg forhuærffuit din store vrede/ met alle de trusel oc formaledidelser/ som staar i Scrifften/ Der nest Syndsens sold/ som

er Døden / saa at den euige Døds sorrig tit quæler mit fattige Hierte.

Jeg veed ocsaa / at Dieffuelen skulde (met rette) være min euige Bødel / huilcken som haffuer ocsaa i mange maade skuffet mig Tusinde gange. O Jeg arme Menniske. Jeg bekiender ocsaa / at ieg haffuer fortient den euige Helffuedis ild / met alle de atskillige plager / som ere i Helffuede.

Jeg veed ocsaa / at min Fordømmelse er vdaff mig selff / ved huilcken intet ont i al Verden kand lignis / baade for den gloende Helffuedis Sø skyld / oc for den euige affskillelse fra dig / fra alle

Engle

Engle oc den gantſke Him-melſke ſkare.

O HERRE giff mig naade til / at ieg kunde Døm-me mig ſelff / paa det ieg ſkul-de icke fordømmis aff dig / oc at ieg kunde klage paa mig ſelff/paa det du ſkulde icke kla-ge paa mig paa Dommeda-gen / oc at ieg maatte ſtraffe mig ſelff / paa det at du ſkulde icke da ſtraffe mig.

Saa er ieg nu hiertelıgen bedrøffuit / baade for mine Synders ſkyld oc Syndſens ſtraffs ſkyld.

J denne min ſtore Sorrig oc hiertens banghed/rober ieg til dig om hielp oc trøſt / min altſomkieriſte Gud oc ſiger.

Psalm. L I.

Gud vær mig Naadig / effter din Miskundhed / affslet mine Synder effter din store Barmhiertighed.

To mig vel aff mine Misgierninger / oc giør mig reen aff mine Synder.

Thi ieg bekiender mine Misgierninger / oc mine Synder ere altid for mig.

Ieg haffuer allene syndet imod dig / oc giort ilde for dig.

Paa det at du skalt beholde Ræt i dine Ord / oc bliffue reen / naar du bliffuer dømt.

See ieg er Fød aff Syndig Sæd / oc min Moder haffuer vndfanget mig i synd.

See

See du haffuer lyst til Sandhed/som ligger i skiul / Du lodst mig forstaa din Viisdoms lønlighed.
Affløss mig met Isop/ at ieg bliffuer reen/To mig at ieg bliffuer sne huid.
Lad mig høre glæde oc frygd/ at de Been bliffue glade/ som du haffuer sønderslaget.
Skiul dit Ansict fra mine Synder/oc vdslet alle mine Meisgierninger.
Gud skab it reent hierte i mig/ oc giff mig en ny vis Aand.
Forkast mig icke fra dit Ansict / oc tag icke din Hellig Aand fra mig.
Trøst mig igen met din hielp/ oc en frimodig Aand opholde mig.

Thi ieg vil lære Offuertræ-
dere dine Veye/at Synde-
re skulle omuende sig til dig.
Gud / du som est min Gud oc
Salighed / Frelss mig fra
de Blodskyldige / at min
Tunge kand prise din Ret-
ferdighed.
HERRE oplad mine Læbe/
at min Mund kand kund-
giøre din Priss.
Thi du haffuer icke lyst til
Offer / ieg vilde vel ellers
giffue dig det / oc Brend-
offer behager dig icke.
En angerfuld Aand / er det
Offer som GUd behager/
Gud forsmaar icke it sorg-
fuld oc angerfuld hierte.
Giør vel mod Zion effter din
Naade / Byg Murene i
Jerusalem.
Da

Da skulle Retfærdighedens Offer behage dig / Brendoffer oc hele Offer/Da skal mand Offre Øxen paa dit Altere.

O HERRE straffe mig icke vdi din vrede / vær mig naadig for ieg er skrøbelig/ min Siæl er forfærdit / O HERRE huor lenge vilt du forhale din hielp.

Vig icke nu langt fra mig/Thi angist oc nød er mig nær / oc her er ingen der kand hielpe vden din Naade alene. Mit Hiertis angist er stor/ hielp mig vdaff denne min nød / oc ansee min jammer oc elendighed/oc tag fra mig alle mine Synder. Tenck icke paa

 min

min vngdoms Synd / men tenck paa mig effter din Naade. Fryct oc beffren er kommit offuer mig / oc forskreckelse haffuer offuerfaldit mig.

Du vedst at ieg er intet vden it skrøbeligt kiød / falder tit oc offte i synd/ Nylige førlodst du mig mine misgierninger / nu haffuer ieg (disuær) atter igen syndet / oc venter mig visselig den samme Naade igen/ Thi min Siæl forlader sig paa dig. Derfaare beder ieg dig nu ydmygelige/ at du vilt trøste mit hierte oc giffue mig din hellig Aand / forlad mig alle mine Synder/oc tag mig fortabte Faar til Naade igen / ved din Søn

Jesum

Jesum Christum vor HEr-
re/ Amen.

En anden Bøn.

HERRE handle icke met oss effter vore Synder/ oc betale oss icker effter vore misgierninger. O HERRE tenck icke paa vor gamle ondskab / besøg oss met din Barmhiertighed / thi wi ere bleffne gantske arme. O Gud vor salighed hielp oss/ oc Herre frelss oss for dit Naffns ære/ oc ver vore Synder Naadig / for dit Naffn skyld.

Min GUD vær mig naadig / tag bort oc affslet alle mine Synder / Thi Christi Blod haff-

uer

uer helliget mig / Christi Le-
geme haffuer hulpet mig /
min tro giorde mig salig/Jeg
vil her effter formedelst din
Guddommelige naadis hielp
icke mere Synde eller være
vantro / at mig skal intet ont
vederfaris / Jeg veed oc vist/
at ieg formedelst CHristum
haffuer / O du min HErre
oc GUd / en naadig Fader i
dig/thi du Gud est god/ oc dit
hellige Ord er gaat / oc en be-
gyndelse til al Hellighed/
Dig være loff/ære oc
tack til Euig tid/
Amen.

O Almectige euige Gud
Barmhiertige Him-
melske Fader / Anam-
me

me din enbaarne Søns vor
HERRIS JEſu Chriſti
fylliſt giørelſe oc betalning for
mine Synder. O HER-
RE GUD Fader/lad mig
være delactig i hans Pine/
frelſſ mig fra alle Synder/
ſtraffe mig icke i din grumme
Vrede /oc gack icke i rette met
mig / giff mig taalmodighed
i min ſorge oc modgang / oc
forlad mig aldrig til euig tid/
Amen.

Her ſuarer Gud dig/ oc ſiger ſaa.

N. Jeg haffuer ſeet din
ſucken oc græden/ oc
hørt din bekiendelſe
oc Bøn. Der faare frycte dig
icke nu mere/ men reyſe dig op
oc

oc vær frimodig oc glad/ Thi
ieg er oc vil være din saliggiø-
rere. Psalm. 35. Jeg er den
som vdsletter dine Synder/oc
vil icke komme dine misgier-
ninger mere ihu. Esai. 43.
Saa sand som ieg leffuer / da
vil ieg icke nogen Synders
Død / (icke helder min kiere
N. din Død) men at hand
omuender sig oc Leffuer. E-
zech. 33. Enddog dine Syn-
der ere Blodrøde/ da skulle de
nu bliffue huide som sne/ End-
dog du haffuer offte tilforn
forseet dig groffuelig imod
mig/dog vil ieg icke nu vende
min Naade fra dig / men ieg
haffuer ved min kiere Søn/
ladet dig sige/at dine Synder
skulle forladis dig halffierde.
sinds-

sinds tiuffue gang siu gange. Det er tit oc offte / Thi saadant it Angerfult hierte / som dit er / behager mig best. Oc alle mine Engle glæde sig offuer dig / at du giør saadan Penitentz. Haffuer du Syndet oc ilde giort / da haffuer du en tro Talssmand oc meglere hoss mig / som er min elskelige Søn JEsus CHristus din Saliggiørere / hand sidder nu hoss mig / oc beder for dig / oc hañem skalt du nyde gaat af / nu oc til euig tid / Amen.

Jeg haffuer befalit dig / du skulde kalde paa mig i din angist oc nød / saa vilde ieg høre dig / saa du skulde prise mig / det haffuer ieg nu allerede giort / saa dig bør at tacke mig.

Oc er det saa/ min Fiende Satan vil end nu forskrecke dig / oc giøre dig tuilraadig/ om min Naade / da lad dig ickun nøye met min Naade som ieg haffuer sagt dig til/ oc ver tilfrids. Thi alle dine haar ere talde / oc huad helder du leffuer eller døør / da hører du mig til/ oc ingen skal rycke dig aff mine hender / Thi du est formedelst Troen indplantet i min Søn JEsu Christo/ Er hand met dig / huo tør være imod dig? Giør hand dig Retfærdig/ huo tør fordømme dig? Rom. 8. Du skalt vide det vdi Sandhed/ at huercken Dieffuelen / Siugdom / Døden aller nogen tribulatz skal skille dig fra den

kierlighed / som ieg elsker dig met vdi min Søn Jesu Christo.

Tacksigelse for denne store Naade.

JEg tacker dig min altsomkieriste GUD oc Himmelske Fader / at du haffuer obenbaret mig dig / oc vdvald dig aff Menniskens Slect en euig forsamling / oc haffuer giffuit din Søn Jesum Christum / til it Offer oc betalning for mig. Du haffuer ocsaa giffuit mig det hellige Euangelium oc din Hellig Aand / oc forladt mig alle mine Synder / oc befriet mig fra Dieffuelen oc den

euige Død/ oc giffuer mig det euige Liff/ oc der til met i dette leffnit haffuer du begaffuit mig met mange store velgierninger/ du haffuer giffuit mig Liff / Føde / Lærdom oc fred/ i den sted som ieg haffuer leffuit vdi/ oc formildet den straff som ieg haffuer vel fortient.

Jeg tacker dig ocsaa min HERRE JEsu CHriste/ Guds leffuende Søn / at du haffuer tilføyet dig / min nature / taald død for mig / oc igenløst mig / oc forlader mig mine Synder/ oc giffuer mig det euige Liff/ oc est min euige meglere oc Talsmand hoss din kiere Fader / oc vilt gierne komme mig til hielp / som du selff siger. Kommer hid til

mig

mig alle i som ere besuarede etc. Matthei. 11.

Jeg tacker dig ocsaa du euige Hellig Aand / liffactig giørere / som bleff vdgiffuit offuer Apostlerne/ at du trø-ster oc opliuser mig vdi mit hiertis angist oc banghed / oc du regerer / lærer / formaner mig / oc giffuer gode raad vdi mit gantske leffnit oc Em-bede/oc der til met beuarer oc helliggiør mig til det Euige Liff.

Dig Gud Fader/Søn oc Hellig Aand / du eniste euige Gud/ske loff oc priss/ aff mig dit arme Creatur nu oc til euig tid/ Amen.

Den xxxiij. Dauids Psalm.

Oc er en Tacksigelse for de Aandelige gaffuer/ at Gud Bønhører/ hielper/ trøster oc Beskermer sine i allehaande nød.

JEG vil altid loffue HErren / hans loff skal altid være i min mund.

Min Siæl skal rose sig aff HErren / at de Elendige kunde høre det oc glæde dem.

Priser HErren met mig / oc lader oss ophøye hans Naffn tilsammen.

Der ieg søgte effter HERREN/

REN/ suarede hand mig/
oc reddede mig aff all min
fryct.
Huo der seer til hannem oc lø:
ber til hannem/hans ansict
bliffuer icke beskemmet.
Der den Elendige robte/ hør-
de HERREN/oc halp
hannem aff all sin nød.
Guds Engel leyrer sig trinc
omkring dem/som hannem
fryete/ oc hielper dem vd.
Smager oc seer huor venlig
HERREN er/Salig
er den som Tror paa han-
nem.
Fryctet HERREN i som
ere hans Helligen / Thi
dem som hannem fryete
fattis intet/
De Rige skulle være nødtør-

 tige

tige oc hungrige / men de
som søge effter HER-
REN / dem fattis intet
paa nogit gaat.

HERRENS Øyen see
paa de Retfærdige / oc hans
Øren paa deris rob.

Men HERRENS An-
sict staar offuer dem / som
giøre ont / at hand kand op-
rycke deris ihukommelse
aff Jorden.

Naar de Rætferdige raabe /
da hører HERREN / oc
redder dem aff all deris nød.

HERREN er nær hoss
dem / som haffue it sønder-
knusit hierte / oc hielper
dem / som ere mistrøstige i
deris sind.

Den Retfærdige maa megit
lide /

lide/ men HErren hielper hannem aff alt det.

Hand beuarer hannem alle hans Been / at der bliffuer icke it sønderbrudet aff dem.

Vlycke skal sla den Vgudelige ihiel / oc de som hade den Retfærdige / skulle faa skyld.

HErren frier sin Tieneris Siel / oc alle de som Tro paa hannem / skulle icke haffue skyld.

En Bøn for Ectefolck at bede Gud/om Liffs fruct oc Børn.

Cyriacus Spangenberg.

HERRE GVd Himmelske Fader / du som effter din Guddommelige

lige vilie oc behagelighed haff-
uer føyet oss tilsammen/ i den-
ne din hellige Stat / huilcken
du ocsaa i begyndelsen haffuer
velsignet met Liffsens fruct/
oc prydet hannem indtil den-
ne neruærendis stund/ wi bede
dig/ at om det maa ske til dit
Guddommelige Naffns ære/
oc til dit Rigis formering/ du
da vilt forsiune oc tilføye oss
deylige/ fornufftige oc karske
Børn / for din tilsagns oc
foriettelsis skyld / ved Jesum
Christum din kiere Søn
vor HERRE/
AMEN.

En

En deylig Bøn som Fa-
der oc Moder stedse tilsam-
men / eller serledis skulle bede/
Naar de formercke GUds
velsignelse met Liffs fruct
at være forhaan-
den:

Cyriacus Spangenberg.

O Gode GUd oc HEr-
re/ dig være Loff / ære
oc tack/ at du haffuer
sæt oss i denne din hellige stat/
oc haffuer begaffuet oss met
din velsignelse. Wi bede
dig kiere Fader/ at du vilt lade
dig denne Fruct være befalet/
oc effterdi wi icke kunde før
det bliffuer født / bære det til
dig i andre maade / end ved
vor Bøn / saa befale wi den
i din

i din Guddommelige naade oc beskermelse/ paa din Søns tilsagn oc foriettelse: Huad i bede Faderen i mit Naffn/ det skal hand giffue eder/ Naar samme Liffs Fruct effter din Guddommelige Barmhiertighed bliffuer født til Verden/ da ville wi ocsaa føre den til dig/ ved den hellige Daab/ oc Gudfryctig optuctelse/ der til hielp kiere Fader met din Naade/ for Jesu Christi din kiere Søns vor HErris skyld/ Amen.

En Fructsommelig Quindis Bøn.

Allmectige Barmhiertige GUD/ Himmelens oc Jordens Skabere/ du

du haffuer effter din behage-
lighed / paalagt mig oc det
gantske Quindekiøn / for
Synden skyld/ at wi met sorg
oc pine skulle føde vore Børn/
oc opfylde Verden. Efftersdi
at saadant er din Guddom-
melige vilie/ huilcken ieg kien-
der oc priser at være wstraffe-
lig/ hellig oc god/ Thi alt det
som du haffuer giort oc Ordi-
neret/ er saare gaat. Saa be-
der ieg dig ved JEsum Chri-
stum din Søn/ at du vilt hiel-
pe mig at bære oc offueruinde
min pine oc sprecke met Taal-
modighed/ oc mig vdi rette tid
met en glædelig fødsel naade-
lige forløse / at ieg kand see
min Liffs fruct lydesløs / om-
uent min bedrøffuelse til
M glæde.

glæde. Disimellem oppeholt mig oc beuar mig met min Liffs fruct/ fra alt ont oc skade. Frauend mine Oyen / at ieg icke forseer mig paa nogen skabning eller skickelse / oc der paa saa lenge tencker oc pynser/ at det skulde giøre mig skade / paa det at mit liffs Fruct icke skulde der aff bliffue wskickelig eller vanskabt. Beuar mig at ieg icke formedelst vankundighed oc wactsomhed/ enten met fald eller stød / met stor oc hastig vrede/ eller i andre maade giør mit Liffs fruct skade oc ve/ paa det/ at det icke skulde gaa ilde oc wret til. Giff naade/ at ieg kand haffue god act paa min gang/ paa alt det ieg giør oc lader / oc handle

oc

oc omgaa her vdi met fornufft oc forstand. Oc naar tiden oc stunden kommer at ieg skal føde / saa hielp mig met din Naade at gaa det igennem / at ieg wforfærdit i JESV CHRISTI sande paakaldelse / trøstelige oc frimodelige / paa din Guddommelige Foriettelse oc hielp / kand gladelige føde oc føre til Verden / it leffuendis velskabt Creatur effter dit Billede. Forleen oc saa at det maa bekomme den hellige Daab / at det formedelst vand oc hellig Aand kunde ingenfødis til det euige Liff / oc bliffue en Arffuing til dit Himmelske Rige / Oc tiene dig i en retskaffen kundskab oc Christeligt leffnit. O HErre

 Gud

Gud Himmelske Fader / beuar mig fra vtidig oc vrang fødscl. Jeg vndergiffuer mig plat oc aldelis din vilie / der altid er den beste / Jeg befaler dig ocsaa min liffs Fruct / du trofaste Gud/du haffuer skabt oc igenløst mig / ieg hører dig til / du raader at giøre met mig lige som du vilt. Jeg haaber paa dig saa lenge som ieg leffuer/du est min ypperste Tillid / i Christo Jesu vor HErre / Amen.

En anden Bøn for Fructsommelige Quinder.

O AllMectige / Euige HERRE GUD Himmelske Fader / effter-

efftherdi du haffuer forordine-
ret mig til den hellige Ecte-
skabs stat/ oc naadelige begaff-
uet oc besuaret mig met Ecte-
skabs statz fruct. Saa beder
ieg dig ved din kiere Søn Je-
sum Christum vor HErre/
som haffuer sagt: Lader smaa
Børn komme til mig/ oc for-
biuder dem det icke / fordi
Guds Rige hør saadanne til.
Oc du ocsaa anretter din mact
oc loff aff de smaa diendis
Børns Munde/ at du vilt be-
gaffue mig met din hellig
Aand/ huor ved ieg i mit kum-
mer oc Kaarss kand bliffue
trøstet oc styrcket / hielp mig
aff denne angest oc nød/ effter
din gode villie / hielp ocsaa at
denne fruct maa bliffue fød

leffuendis til Verden/paa det hun ocsaa anden gang formedelst den hellige Daab maa bliffue fød til Himmerige. Skal ieg io dø i denne angest oc nød / lige som Rahel Jacobs Hustru maatte dø/ saa ske din villie/ giff mig ekon en salig ende/ Skal ocsaa denne min liffs fruct icke komme leffuendis paa Jorden til den hellige Daab / saa vil ieg lade hende være befalet icke aleniste i dine hemmelige domme / men ocsaa i din naadis haand/ oc at hun bliffuer døbt i din kiere Søns Jesu Christi Blod / til Syndernis forladelse / til den hellig Aands anammelse/ oc til at bruge det euige gode i dit Rige.

Du

Du vedst io vel kiere HERRE Himmelske Fader / at ieg her vdi icke er forsømmelig / men vender min muelige flid der til. Der til er ieg io ingen Tyrckiske / Hedenske eller Jødeske Quinde / som foracter den hellige Daab. Men ieg er io bleffuen en Christen i Daaben formedelst Christum. Der faare vil ieg ocsaa lade denne fruct som it Christet Barn være i din naadige haand befalet. Paa det du aff dette mit kiere Barn / oc aff alle fromme Christne Børn kant bliffue loffuit oc priset som en almectig / sand / oc Barmhiertig Gud / met din kiere Søn oc

den hellig Aand / fra euighed oc til euighed / Amen.

En saare Trøstelig Bøn / som en Barselquinde maa bede / baade for sin Fødsel / oc i sin Fødsels stund.

M. Cyriac Spangenb.

ALMectige Barmhiertige / Euige gode GUd / oc trofaste Fader / Jeg tacker dig aff mit Hiertis grund / at du haffuer begaffuit mig met Fructsommelighed / som er din Guddommelige velsignelse / oc beder din grundløse Barmhiertighed / i din kiere Søns vor kiere HERRIS oc Saliggiøreris

giørreris Jesu Christi Naffn/ paa hans sandru tilsagn oc foriettelse / Huad i bede Faderen om i mit Naffn det skal hand giffue eder/ at du vilt forlene mig den hellig Aand/ at ieg kand kiende saadan min Fructsommelighed at være din Guddommelige velsignelse/ oc være dig altid tacknemmelig derfor aff Hiertet. Beholt oc regere mig oesaa/ ved din hellig Aand/at ieg icke findis wtacknemmelig imod dig i fødselens pine/formedelst wtaalmodighed eller knur/ Oc der som ieg aff naturlig skrøbelighed falder nogle lunde i wtaalmodighed/at du det Faderlige vilt tilgiffue mig for CHristi skyld. Giff mig

ocsaa min hiertekiere GUD din Guddommelige naade/ effter din sandrue tilsagn/ som du haffuer giffuit Euæ/ oc sagt: Du skalt føde dine Børn met sorrig oc kummer/ At ieg ocsaa maa føde mit Liffs Fruct / vdi ret naturlig tid leffuendis her til Verden/ paa det hun kand komme til din hellige Daab / oc bliffue en salig Christen / oc at ieg maa glædis igen / oc forgette all den pine oc kummer ieg haffuer lidt / ved saadan din Guddommelige gaffue / vdi det fødde oc døbte Barn. Men om saa vaare at ieg effter din allerbeste vilie / eller oc mit Foster met mig/ skulde dø offuer denne fødsel/saa forlene

mig

mig min hierte allerkieriste Fader / i ret taalmodigt oc villigt Hierte der til. Alene beder ieg hierteligc / at du vilt giffue mig en ret bestandig Tro paa dig / for din kiere Søns Jesu Christi fortienistis skyld/at ieg sandelige maa trøste mig i dig imod alle Helffuedis porte / du som est min kiere Fader. Der hoss beder ieg dig allerkieriste GVd/ at du vilt i saadan min angist oc nød/lade mit arme foster oc Barn være dig alligeuel befalet/om det icke for allehaande Aarsage skyld kunde komme til den hellige Vandaab/ Lad din kiere Søns Jesu Christi dyrebare Fortieniste icke bliffue mit Foster frarøffuit/

huercken

huercken for min/ ey heller for sin egen metfødde synd skyld/ men tag det til Naade / paa det wi baade tilsammen kunde glæde oss met dig / i de Retferdigis ærefulde oc glædelige opstandelse/oc tacke dig i euighed/ for den samme din kiere Søns Jesu CHristi skyld/Amen.

En Bøn for en bedrøffuit Fader / naar hans Hustru føder død Barn.

Mathesius.

AH du trofaste GUD/ Barmhiertige Fader/ Jeg klager faar dig min angist / bedrøffuelse oc for-

sorrig/ at den bittre Død/ haffuer grummelige myrt min Fruct in sin Moders Liff/ for vore Synders skyld / paa det wi skulle kiende vor arff=uesynd oc Misgierninger/ Men dog tro wi kiere Fader/ at affterdi wi haffue io trolige befalet dig vor Liffs fruct / i Jomfruens Barns Naffn/ saa lenge det haffuer rørt sig i Moderens Liff / oc met stor begæring stundet effter din Søns hellige Daab / at du derfor haffuer anammet samme Barns Siæl met Naade / oc haffuer helliggiort det i Moders Liff / lige som du giorde ved Jacob Patriarca oc S. Hans Baptista. Hielp kiere Fader at wi kunde

bære dette suare Kaarss taal-
modelige / formedelst din
Aands hielp oc trøst / oc haff-
ue it fast oc wryggeligt haab
her til/ at wi skulle finde vor
Liffs fruct hoss dig i god
Sundhed / Karskhed oc euig
Salighed. Styrck ocsaa min
kiere Hustru til Liff oc Siæl/
oc lad hende haffue sin glæde
oc trøst i din Søn / huilcken
der kand hielpe oc frelse mit i
Døden / dig HERRE
JEsu / skal vort Foster være
tilført oc befalet ved vor
Bøn / dig ske Loff
i Euighed/
Amen.

En

En bedrøffuit Husfaders Bøn / naar hans Hustru døer i Barselseng.

Mathesius.

D Leffuendis GUD oc alle Bedrøffuedis Trøstere / Jeg arme bedrøffuede Mand/haffuer forlaarit mit allerkieriste Klenodie oc Liggendefæ der ieg haffde her paa Jorden/ i den iammerlige Barnefødsel / oc du HERRE haffuer skaarit mig it Reffben / Oc it stycke aff mit Hierte / dog troer ieg at saadant icke er sket vden din ville oc behagelighed/ Du haffuer giffuet mig hende/ oc ladet hende være hoss

mig en tid lang / oc nu haff-
uer du taget hende igen til dig
aff dette ælendige Liff / Eff-
terdi hun haffuer kient din
Søn / oc hannem trolige paa-
kaldit / Trøst mig arme be-
drøffuede oc ælendige Encke-
mand / oc hielp mig at bære
min sorrig / Oc opføde mine
fattige smaa Børn / beskicke
oss ocsaa en salig stund / at
baade ieg oc de oc alle mine /
kunde snart komme tilsam-
men faar dit Ansict / i en ny
oc fuldkommen glæde oc euigt
Liff oc Kierlighed / du som
planter all Erlig Kierlighed /
oc kand giøre aff sorg oc be-
drøffuelse / euig Fryd / glæde
oc behagelighed / dig ske Loff
i Euighed / Amen.

En

En Enckemands oc Enckis Bøn.

O Trofaste/Euige Gud/ vor HErris JEsu CHristi Fader/ Du som effter din Guddommelige vilie oc behagelighed/ haffuer giort mig til en arm Vidue/ formedelst min kiere Ecteſtalbroders død. Jeg raaber til dig i min ælendighed / at du vilt forbarme dig offuer mig/ oc for din ſtore Miſkundhed tilgiffue mig aff Naade/ alle mine Synder / met huilcke ieg haffuer giort dig imod. Vent dig til mig oc vær mig naadig / thi ieg er enlig oc ælendig. See til min jammer oc ælendighed/

hed / Forsørge mig met time=
lig Næring / lige som du haff=
uer giort met den Encke i
Zarepta/ til huilcken du sende
din Prophete Eliam/ oc haff=
uer vnderlige nærit hende i
den Dyre tid / Lige saa beder
ieg/ at du vilt tage dig mig
til / oc bøye din Guddomme=
lige hielp til mig / bønhør
mig i min nød / oc hielp mig
aff all min gienuordighed.
Lad mig oc finde Naade hoss
all Øffrighed / at de kunde
kiende oc dømme min sag ret/
oc beskytte mig for vold oc
wret. Forsiune oc tilføye
mig ocsaa gode Menniske/
som ville tage sig mig til i
min nød oc trang / met ret
kierlighed oc troskab/ oc være
mig

mig behielpelig met raad oc gierninger. Beuar mig for alle løgnactige munde oc falske Tunger / huilcke der skære som en Rageknifff / oc ere som en kempis skarpe pile. Fri mig fra de wnyttige Menniskis vanrycte oc bagtale / de som skiude met deris førgifftige ord oc tale/ lige som met en Bue/ oc haffue huesset oc vandt deris Tunge til at skende oc laste. Jeg beder dig ocsaa O kiere Gud / forlene mig naade / at ieg maa holde mig from oc Gudfryctig i min Enckestat/ i it kyskt oc tuctigt leffnit oc omgengelse / oc gaa for andre Menniske met it gaat Exempel. Der til at sette mit

Haab paa dig min ypperste nødhielpere i all min modgang oc giennordighed / oc icke bliffue wtaalmodig / redt oc forfærdit i mit Kaarss/ Men henge fast hoss Bønen dag oc nat i Troen. Seelige som en Tienistepigis øyen see paa sin Hustruis hender / lige saa see mine Øyen paa HErren min GVd/ indtil hand bliffuer mig naadig HErre/thi ieg er forsmaat oc foractet / for Jesu Christi din kiere Søns vor HErris skyld/ Amen.

En

En anden Bøn for Vidduer eller Encker.

O AllMectige / Euige GUD / HERRE Himmelske Fader / du est io de forladnis Fader / oc Vidduernis Dommere / Du vilt io ocsaa icke foracte de faderløsis oc Vidduers Bøn / men dem naadelige ansee oc høre / Saa beder ieg dig / opholt oc beuar mig i it Gudfryctigt leffnet / at ieg alenniste setter mit Haab oc forsyn paa dig / Oc at bliffue altid i Bønen til dig / baade Dag oc Nat. Giff mig for din kiere Søns JEsu CHristi skyld / din hellig Aand / huor ved

ved ieg kand vndsla mig fra all Kiødsens oc denne Verdens vellyst oc glæde. Beuar mig fra Wgudeligt væsen/ fra vantro / skam oc last. Lad Dieffuelen / Verden oc mit egit Kiød icke offueruinde mig / Lad mig ocsaa leffue andre Vidduer / Quinder oc Iomfruer til it gaat Exempel oc efftersiun / paa det du oc din kiere Søn met den hellig Aand / kand bliffue loffuit / æret oc priset / en sand Naadig / Euig oc Barmhiertig GVd / fra euighed til euighed / Amen.

En

En Bøn imod wkyskhed.

HERRE JEsu Christe / du som sagde / Salige ere de renhiertede / thi de skulle see Gud / Giff mig Naade til at imodstaa all Legemlig lyst oc ond begæring / at ieg icke skal dømis met dem der bedriffue Hoer oc ere wkyske / men at ieg kand met it rent hierte oc en god Samuittighed see dig i denne Verden timelige / oc i den anden euindelige / Amen.

En Bøn imod Fraadzeri oc Druckenskab.

HERRE Jesu Christe / du som formanede / oc sagde /

sagde / Tager eder vare at eders hierter icke bliffue besuarede met Fraadzerj oc Druckenskab / oc met omhyggelighed for timelig næring/oc den yderste dag skal hasteligе offuerfalde eder / Hielp mig at ieg kand spege oc tuinge mit Legeme / at det icke skal være genstridigt imod Aanden / til at giøre noget imod din villie/ men at ieg kand være edru oc vaage / oc gladelige vente din Tilkommelse / du som leffuer oc regerer i euighed/ Amen.

En Bøn at bede om Troen.

EVige Barmhiertige gode GVD / du som ingen vilt anamme/ vden

den som troer paa dig / oc set-
ter sin trøst oc tillid til dit løff-
te oc Forjettelse / oc denne
Tro er i din Guddommelige
gaffue. Jeg beder dig effter
denne din elskelige Søns be-
falning oc Forjettelse / at du
vilt giffue mig oc alle Men-
niske / den gode Aand / som
begynder oc daglige forme-
rer denne tro / at wi altid
kunde trøste vor Samuittig-
hed met din Forjettelse for-
medelst Christum / oc met en
god tillid paakalde dig i nød /
formedelst den samme din
elskelige Søn JE-
sum Christum /
Amen.

En daglig Bøn at Bede/ om it nyt leffnet.

O HImmelske Fader/ min GUd see til mig oc forbarme dig offuer mig/ ver snar til at hielpe mig/ at ieg i denne time oc stund kand begynde at fly det som ont er/ oc giøre det som dig er behageligt oc gaat faar dine øyen/ giff mig den sande/ rette oc leffuende Tro/ Haab oc kierlighed til dig oc din enbaarne Søn JEsum CHristum/ at ieg kand kiende/ vide oc tro/ at hand er mig giffuen til Viisshed/ Retfærdighed/ hellighed oc genløsning/ at hand er min forligere/ Meg-

lere

lere oc Talſſmand / Giff mig naade til at efterfølge hans fodſpor / oc at leffue effter hans ord oc Guddommelige Bud/at ieg daglige kand dræbe mine kiødelige tancker oc Legemlig begæring/benecte oc forſage mig ſelff/ oc met taalmodighed bære dit Kaarſſ / oc leffue i daglig Penitentze / At ieg kand elſke min Neſte / oc giøre hannem gaat lige ſom Chriſtus giorde mig til gode/ oc at ieg met høyſte flid kand vocte mig fra alt det/ ieg kand fortørne min Gud met. O Jeſu min Frelſere oc Gienløſere / ſtyrcke mig met din hellig Aand / oc om ieg falder i denne Strid/ da hielp du mig ſnarlige op igen / lad mig io

 icke

icke vige fra dig/ icke neete dig/ da kand der intet være mig skadeligt til døden. Giff mig Naade til at paakalde dit helige Naffn i min siste time/ oc at sette min trøst oc mit Haab til din bittre Pinis oc Døds fortienste/ huilcken ieg setter imellem mig oc din strenge dom/ O Jesu/ ieg hører dig til/ giør mig salig formedelst din naade oc Barmhiertighed/ Amen.

En Bøn/ at bede om en Christelig omgengelse.

EVige oc Barmhiertige GUD/ du obenbarede dig aff dit vnderlige Raad oc allernaadigste villie

faar

faar det Menniskelige Slecte/ formedelst alle Creaturis skabning / oc formedelst dit Ord / oc din elskelige Søn vor HERRE oc Frelsere Jesum Christum. Men wi ere faldne saa dybt formedelst Synden / at wi oden din Naadis hielp oc bistand/ icke kunde kiende saadant til vor salighed. Der faare beder ieg dig hiertelige / at du vilt giffue mig oc alle Menniske / at wi aff den hellig Aands opliussning / kunde formedelst dit Ord / oc ved din elskelige Søn kiende dig/ met frimodig tillid paakalde dig/ oc vandre i din lydighed/ oc haffue en Christelig omgengelse met alle Menniske/

 for-

formedelst den samme din el-
skelige Søn JEsum
CHRistum/
Amen.

En Bøn naar nogen vil gaa til Kircken oc høre Guds Ord.

O Almectige oc Barm-
hiertige GVD / huiss
Ord der er en Løcte
for vore Føder/ oc it Liuss faar
vor gang / Wi bede dig / at
du vilt oplade oc opliuse vore
hierter / at wi klarligen kunde
forstaa dit salige Ord/anam-
me oc beuare det i it rent hier-
te / oc fornyess oc omuendis
der aff til dit Naffns ære oc
herlighed / formedelst Jesum
Chri-

Christum din Søn/som haff-
uer tilsagd oss sin hellig Aand/
at hand skal føre oc ledsage oss
i all sandhed / oc opliusse vore
hierter met det Gud-
dommelige skin
oc klarhed/
Amen.

En Bøn at wi kunde frycte Gud.

Allmectige euige GVD/
du som kalder dig en for
tærende Ild for huil-
cken Himmel oc Jord beffue
oc Biergene smelte / oc intet
kand bliffue bestandigt faar
din Dom / Oc wi ere forme-
delst synden komne i saadan
tryghed / at wi icke acte din
suare vrede oc strenge Dom.

 Jeg

Jeg beder dig ydmygelige / at du vilt giffue mig oc alle Mennniske / at wi kunde vandre i din Fryct (huilcken der er Viisdoms begyndelse) oc altid vocte oss fra Synd / at wi icke skulle giøre imod din villie / formedelst din Søn Jesum Christum vor HERRE / Amen.

En deylig bekiendelse til Gud.

JEg arme Syndere bekiender alle mine Synder faar dig min HErre GVD oc Skabere / at ieg er vndfangen i Synd / Oc at ieg førde Synden met mig til Jorden aff

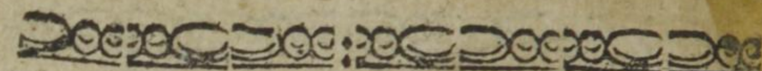
aff min Moders liff/ oc at ieg
der effter haffuer Syndet
mangfoldelige / vitterlige oc
wuitterlige/ met mit hiertis
hemmelige onde tancker oc
ſyndelige anſlag / imod dig
min Gud oc imod min Neſte/
met en wſkickelig omgengelſe
oc whøffuiſke ord/met Ban=
der oc bagtalelſe / met falſk oc
ſuig/ oc met allehaande vd=
uortis gierninger / Oc beſyn=
derlige/ at ieg icke flittelige oc
trolige haffuer taget vare paa
mit kald. Jeg bekiender oc=
ſaa/ at ieg icke fuldkommelige
haffuer huldet noget aff Guds
bud/ ſom ieg vaar plictig til
oc ſkulde giort. Oc er det
end ſaa at ieg vndertiden
haffuer giort nogen god gier=
ning/

ning / saa bekiender ieg dog / at samme gierning er wfuld⸗kommen / oc kand icke bliffue bestandig faar Guds Dom. Oc ieg bekiender at Synden henger saa baade ved legeme oc Siæl at ieg met rette skulde til euig tid være fordømt / Men efftersdi du / O HERRE GVd / Barmhiertige Himmelske Fader / saa Naa⸗delige oc Faderlige elskte Ver⸗den / at du vilde giffue din eniste Søn vor HERre Je⸗sum Christum / oc forlade alle dem / som tro paa hannem / deris Synder / oc for hans skyld / tilregne dem / vden all deris egen fortieniste / Lousens fuldkommelse / Retfærdighed / salighed / oc giffue dem det

euige

euige Liff/ Da tror oc forlader ieg mig paa JEsum CHristum / bedendis ydmygelige/ at du vilt formere min tro/ forlade mig Naadelige alle mine Synder / giøre mig delafftig i JEsu CHristi Retfærdighed / oc giffue mig din hellig Aand til mit leffnets forbedring / at ieg kand være dig lydig / oc leffue effter dine Bud / formedelst din elskelige Søn vor HERRE Jesum Christum/ Amen.

O AlMectige / Euige Barmhiertige GUD oc Fader / See / ieg er vndfangen i ondskab / oc min Moder fødde mig i Synd/ Jeg bekiender alle mine Synder

der faar dig / Jeg trode icke dit Ord / oc ieg vigede aff din vey / mit gantske leffnet er idel offuertrædelse / Tenck HERRE paa din Barmhiertighed / oc paa din godhed / som haffuer været fra Verdens begyndelse / Tenck icke paa min vngdoms Synder oc offuertrædelse / men kom mig ihu effter din Barmhiertighed / for din godhed skyld / oc for dit Naffn skyld / HERRE vær mine misgierning Naadig som er stor / Amen.

O Almectige Euige Gud Barmhiertige Himmelske Fader / du skabte mig effter dit Billede / oc begaffuede mig met wsigelige gode gaffuer / Oc alligeuel du beuisde mig

saadan

saadanne velgierninger/ haff-
uer ieg i mange maade forac-
tet oc giort imod dine Bud/
løbet al min liffs tid/ i vildfa-
relse som it wskelligt Creatur/
icke bruget de Gaffuer du
haffde giffuit mig/ til din ære
oc min Næstis nytte / Jeg
haffuer bruget mig i Synd
oc ondskab / oc alle min dage
ere fortærede oc fremdragne i
suar offuertrædelse/ huor faa-
re mig burde tilbørlige at væ-
re Fordømt/oc stedze frycte oc
fly faar dig. Men nu / O
Himmelske Fader / kommer
ieg til dig / oc paakalder din
dybheds Naade / Jeg kiender
oc obenbarer min Dødelige
siugdom / Jeg syndede imod
Himmelen oc faar dig / oc er

icke værdig til at kaldis dit Barn. O HERRE ver mig arme Syndere naadig. Oc efftERdi ieg O HERre JEsu CHriste / icke kand selff afflegge eller betale for mine Synder / da legger ieg dem paa dig / at du skalt tage dem bort / Thi du betalede vor skyld / oc du helbredede vor siugdom oc legte vore Saar / Amen.

O Almectige Euige gode oc Barmhiertige Gud / gack icke i streng Dom met mig arme Syndere / oc straffe mig icke i din Vrede oc grumhed / thi der findis intet leffuende Menniske Retfærdigt faar dig / oc all

all vor Retfærdighed er som it besmittet klæde. Der faare kommer ieg nu til dig i Naadens tid/ paa hielpens oc Salighed dag/ oc ieg skiuder mig fra din strenge Retferdighed/ til din grundløse Barmhiertighed/ Jeg scriffter oc bekiender faar dig min GVD oc Skabere (huilcken all min hemmelighed er obenbare faare) al min Synd oc skyld/ der ieg haffuer bedreffuit aff min Barndom / indtil denne time / oc besynderlige i denne fremfarne wge / met Hofferdighed/wlydighed/Hoffmod/ Gerighed / wkyskhed / vrede/ had / affuind / Fraadzeri/ Druckenskab / Met ladhed/ wtaalmodighed / knur oc

Bander/met falsk Dom/bag=
talelse/løgn/suig/bedrageri
oc wbarmhiertighed / at ieg
haffuer giort imod alle dine
Guddommelige Bud / oc i=
mod mit løffte ieg giorde oc
loffuede dig i Daaben/Ja/ieg
fordriffuer saa den Dyrebar
tid i Synd/at mit gantske
leffnet er icke andet end idel
offuertrædelse oc Guds for=
tørnelse. O min Gud forbar=
me dig offuer mig/oc kom
min arme Siæl til hielp/som
er besuaret met saadan suar
Synd oc last/oc besynderlige
met N: oc N.

O min GVd/ieg trøster
mig met din Guddommelige
foriettelse/at du est icke aleni=
ste kommen at kalde de Ret=
færdige/

færdige / men arme Syndere
til Penitentz. Du siger ocsaa/
Kommer hid til mig alle i som
arbeyde oc ere besuarede / Jeg
vil verquege oc hielpe eder.
Du siger ocsaa / Jeg vil
Barmhiertighed / Oc icke
Offer. Oc som Paulus bær
vidnisbyrd om dig / da vilt du
være vor Retfærdighed oc
synder Naadig/oc icke komme
dem mere ihu. Oc din Aand
taler formedelst Propheten/
Jeg vil icke Synderens død/
men at hand skal omuende
sig oc leffue. Thi at i huilcken
time en Syndere / sucker aff
hiertet for sine Synder / da
vilt du forlade hannem dem /
oc aldri komme dem mere ihu.
O min Gud oc HERRE/

til dette dit løffte oc Foriettel-
se om din Guddommelige for-
trøstning setter ieg min Tro
oc forlader mig paa / Giff at
ieg kand fornemme sand an-
ger oc ruelse / at mine synders
betenckelse kand opuecke i mig
ret fryct / bedrøffuelse / angist
oc sorge / at ieg saa haffuer
fortørnet dig min GVd / det
ædelste oc beste godt / at ieg
kand begynde i mig selff igen /
at hade samme Synder oc
last / sky oc fly alle Aarsager
mig kand giffuis der til / paa
det ieg kand giøre Legemet
vnderdannigt vnder Aanden /
oc begynde at leffue i all Chri-
stelige dyder / at ieg kand kien-
de det Kaarss du tilskicker mig
i dag eller i fremtiden at bære
oc

oc lide/ for it Faderligt riss oc straff / anamme oc bære det aff ret kierlighed / at det saa kand ske altsammen dig til loff/priss oc ære/ formedelst Christum Jesum vor kiere HErre/ Amen.

En Bøn om Syndernis Forladelse.

O JEsu Christe/ du som est en Kilde til all Naade oc Barmhiertighed / du som icke vilde forholde din grundløse Barmhiertighed / for Mattheum / eller fra den obenbare Syndere/ eller fra Maria Magdalena / eller fra den fortabte Søn / eller fra den Toldere

Zacheum / eller fra Røffueren paa Kaarsset/ Ja icke end fra it eniste Menniske. Men du sagde til alle Syndere oc Synderinder met Faderlige oc trøstelige ord/ Kommer alle hid til mig / i som arbeyde oc ere besuarede/ ieg vil verquege eder. See til mig met din Barmhiertigheds øyen / der du haffuer seet til Peder met. Jeg arme wuærdige Syndere/ staar for dig besuarit met saa mange store Synder/ at ieg icke taar løffte mine øyen op/ieg som aff hiertet/forfærdis for din Guddomelige Maiestat/ huilcken ieg haffuer suarlige fortørnet: Derfaare / O HERRE ver mig Syndere Naadig / vent

din

din vrede fra mig/ oc wer mig Barmhiertig / der beder ieg dig ydmygelige om / aff mit gantske hierte Amen.

En Bøn at wi kunde flittelige høre Guds Ord.

BARMhiertige gode Gud / efftersdi du haffuer icke behagelighed til noget Menniske / vden til dem som tro paa dig/ oc ingen kand tro / vden den som hører dit Ord/ Oc ingen kand høre dit Ord / vden det Predickis faar hannem aff dem / der du vdsender / Da beder ieg dig at du vilt giffue oc vdsende fromme trofaste Hyrder / Lærere oc

oc Predickere/ oc giffue mig oc alle tro Menniske Naade/ at wi kunde haffue lyst til at ville gierne høre/ lære oc beuare dit Ord/ oc bliffue saa euindelige salige/ formedelst Jesum Christum din Søn vor HErre/ Amen.

En Tacksigelse naar wi haffue hørt Guds Ord.

O Himmelske GUD oc Fader / ieg Priser oc tacker dig / for din store Naade oc Barmhiertighed / der du haffuer i denne time / formedelst din hellig Aand/ beuist mig arme Syndere/ i det/ ieg haffuer hørt dit Guddommelige Ord. Oc ieg

ieg beder dig ydmygelige/ Barmhiertige oc Naadige GVd / at du vilt inderycke oc besegle det samme dit salige Ord i mit hierte / at ieg altid kand leffue oc giøre der effter/ Giff kiere Fader / at ieg kand stedze voxe oc forfremmis i din kundskab/ Lad dit Ord/ huicket der er oc bliffuer den euige sandhed/ icke aleniste bliffue bekynd oc vdbredis ibland oss dit forsamlede folck/ men ocsaa hoss andre Folck. Paa det din herlige foriettelse om dit hellige Ord/ icke skal komme ledig til dig igen/ men fuldkommis oc haffue sin fremgong/ lad det samme røre oc vedske mit oc alle Menniskis hierter/ lige som Regn oc sne (som du

HERre GVd selff siger for-
medelst din hellige Prophete
Esaiam. 55. Cap.) der falder
aff Himmelen / vedsker Jor-
den oc giør hende fructsomme-
lig/ paa det wi kunde lære ret-
telige at kiende/paakalde/prise
oc ære dig euige Gud oc Fa-
der / oc baade giøre oc lade al-
ting effter som dine hellige
Bud vdkreffue paa det wi al-
tid kunde findis som lydige
Børn / oc euindelige bliffue
delactige i den euige Salig-
heds arffue / som oss er for-
huerffuit / formedelst CHri-
stum JESVM din Søn
vor Frelsere / som Regnerer
met dig oc den værdige hellig-
Aand/en lige euig Gud/ høy-
loffuit / vden ende / i euighed/
Amen. En

En Bøn at GUD vil naadelige beuare oss fra Vildfarelse.

HERRE JEsu CHRIste Verdens Frelsere / oc alle Vdualdis eniste trøst / du beridde oss Veyen / oc oplodst Porten til det euige Liff / til huilcket wi aff vor Himmelske Faders naadige behagelighed ere skabte oc beskickede / før Verdens grunduol bleff lagd. Der faare bede wi dig aff hiertet / at du vilt giffue oss Naade til at kiende denne vey / oc forlad oss icke i saa mange vildfarelser oc fristelser / der denne Verden haffuer met sig / ledsage oss paa den rette vey / oc giør oss

Q frimo-

frimodige oc trøstige forme-
delst din Hellig Aands krafft
at wi icke skulle fortuile eller
falde fra mig i saadan drøff-
uelse/ modgang oc store nød/
Men bliffue bestandige i en
ret Tro oc kierlighed indtil
enden/oc komme til vor salig-
heds fremsette maal/ Du som
met Faderen oc den hellig
Aand regnerer en sand
GVd til Euig tid/
Amen.

En Bøn for siuge Men-niske / oc for dem enten ere i Legemlig eller Aandelig trang oc nød.

O AllMectige Barm-
hiertige euige GVd/
du som hielper i nød
oc

oc i rette tid / naar som trang oc nød er størst/ Jeg beder dig for alle dem som ere i armod oc ælendighed / ligge i Siugdom eller døds nød / ere Fangne vnder Tørcken eller aff andre/ Oc for dem som fristis aff Dieffuelen i deris Samuittighed / met misshaab/ fortuilelse oc andet/ Oc for dem/ som for dit Ord skyld lide forfølgelse / ere i mangfoldige drøffuelser / ælendighed oc iammer/at du vile giffue dem alle naade til/at de kunde kiende din hellige villie/ met taalmodighed anamme/ lide oc bære Kaarsset / at du vile styrcke dem formedelst din hellig Aand / oc frelse dem aff al deris nød / oc icke heller lade oss

 falde

falde i Legemens / Dieffue-
lens oc Verdens fristelse/men
naadelige fri oss der fra/ For-
medelst JEsum CHri-
stum / Amen.

En bedrøffuit oc fristet Persons Bøn.

HERRE straff mig icke i din vrede / oc tucte mig icke i din grumhed/ Thi dine Pile side stungne i mig / Oc din Haand trycker mig. Der er intet sunt paa mit Legeme for din trusel / oc der er ingen fred i mine been/ for mine Synder. mit Hierte beffrer / Min krafft oc styrcke haffuer forladit mig/ oc mine Øyens Liuss er icke hoss mig. Jeg er omgiffuen met wtalli-
ge

ge sorger oc bedrøffuelser/mi-
ne Synder haffue begrebit
oc fangit mig/ at ieg icke kand
see/ de ere flere end Haar paa
mit Hoffuit/ oc mit Hierte
haffuer forlat mig. Dødsens
baand haffuer omfangit mig/
oc Helffuedis angist haffuer
rammet oc omspent mig. See
min Samuittighed giffuer
vidnesbyrd/oc staar mig imod.
Jeg føler idel Dødsens bang-
hed oc haffuer ingen ro for
Helffuedis forskreckelige siun.
Jeg ligger / lige som i it dybt
vand / huor ingen grund er/
ieg staar dybt i dyndet. Min
Siæl er fuld aff iammer / oc
mit Liff er nær hoss Helffue-
de. Jeg er actet lige som de
der fare til Helffuede. Mit

Hierte forskrecker sig oc be-
kummer sig i mit Legeme/ Oc
Dødsens fryct er falden paa
mig. O HERRE GVd
opret mig / oc skynde dig at
hielpe mig. Føer min Siæl
aff Helffuedis angist. For-
lad mig alle mine Synder/
aff huilcke Dieffuelen giør
idel høye store Bierg / bag
huilcke icg icke skulde see din
Naade. Giff mig dog it lidet
skin aff din Barmhiertighed/
oc tag icke din Faderlige gunst
oc naade fra mig. Trøst mig
igen min GVd / paa det mit
Hierte kand bliffue stillet oc
lystigt. Du est io større end
vor Samuittighed / huilcken
du dog vel kand spæge oc stille
ved dit Euangelium oc glade-
lige

lige budskab/om hun end skønt klager paa oss. Oc endog mine Synder ere mectige oc blodrøde/saa er dog din Naade megit mectigere/ oc kand giøre dennem snehuide. Saa ver nu tilfreds igen min Siæl / hui bedrøffuer du dig/ oc est saa wrolig i mig? Haabe paa GUd / oc bie effter hannem / thi hand er mit Ansictis hielp oc min Gud. Hand skal vdtage oc frelse dig aff all din angist / oc skicke dig paa i vijt rom oc platz/ Thi HERren giør vel mod dig / Hand frelser dig aff alle dine Synder/ ved JEsu CHristi wskyldige Død / huilcken der er bleffuen it helligt wbesmittet Offer/for vore Misgierninger / Amen

En Bøn om forløsning aff alle fristelser.

O Almectigste GUd/ du som icke forsmaar de ælendigis suck/ oc icke foracter de bedrøffuede hierters begæring/ See dog til vor Bøn/ huilcken wi i vor nød bære frem faar dig oc bønhør oss naadelige/ at alt det som baade aff Mennisken oc Dieffuelen er oss imod kand bliffue til intet/ oc efter din Barmhiertigheds raad forsuinde/ At wi saa kunde frelsis aff alle fristelser altid tacke oc prise dig i din Menighed/ Formedelst Jesum Christum din kiere Søn/ Amen.

En Bøn for en Bedrøffuet Samuittighed.

O Euige / Almectige oc sande G V D / du som ihielslar oc giør leffuende igen / see til den nød min arme Siæl er vdi / Thi dine Pile side i mig/oc aff min Samuittigheds forfærdelse vissne mine Been i mig/ at ieg forglemmer at æde mit Brød / Thi der kand ingen fordrage din vrede. Saa trøster ieg mig der imod / formedelst din foriettelse oc hellig Aand / at ieg kiender oc fornemmer / at du est større oc sterckere i mig/end den som er i Verden / oc at ieg fordi skal

forløsis

forløsis fra denne Helffuedis angist / altid elske oc prise dig met alle vdualde / Formedelst JEsum CHRistum vor HERRE/ Amen.

En anden Bøn.

ALmectige euige GVd/ du loffuede oc tilsagde formedelst din hellig=Aand / at huo som er i kummer oc drøffuelse oc vil paakalde dig/ da vilt du Bønhøre oc redde hannem/ Efftersi Satan begynder nu oc fremskynder saadan modgang oc drøffuelse iblant dine Fattige Christne oc Tienere/ at mand alleuegne vil tuinge oc driffue

oss

oss fra dit Ord oc den retsindige Guds dyrckelse/ huor met dit loff oc din ære kand omstødis oc nedleggis / oc din Maiestat bespottis. Da bede wi dig HErre aff hiertet/ at du vilt i denne farlige tid oc store nød / Naadelige komme oss til hielp / oc giøre oss bistand / at Troen kand formeris oc bliffue sterck i oss/ Oc at wi formedelst dette Kaarss oc Fristelse kunde dag fra dag bliffue io lenger io sterckere / Tag fra oss all Synd / brøst oc skrøbelighed/ lad oss saa leffue huer i sin Stat / at det kand være dig behageligt/ giør oss formedelst din Naade værdige til / at wi

aff

aff hiertet kunde met vort le-
geme oc mund / oc vort gant-
ske leffnet bekiende oc forkyn-
de dit loff oc din ære / Giff oss
mund oc Viisdom / huilcken
alle sandheds Fiender icke
skulle kunde imodstaa / oc holt
oss Barmhiertige Fader / for-
medelst din Faderlige besker-
melse i den Naade wi anam-
mede aff dig / at dit Naffn
kand formedelst oss rosis oc
prisis i en ret Tro / nu oc til
Euig tid / Formedelst
Jesum Christum/
Amen.

En

En Trøstelig Bøn / for en forskreckit Samuittighed for sine Synders skyld.

S. Bernhardus.

O HERRE GUD Himmelens oc Jordens skabere / du Konning offuer alle Konger oc HERRE offuer alle Herrer / du som haffuer skabt mig aff intet / til dit Billede oc effterlignelse / oc haffuer igenløst mig arme forlaarne oc fortabte Menniske / met dit dyrebare Blod. Jeg beder dig / at du vilt naadelige see til mig din fattige Tienere / lige som du haffuer seet til den Cananeiske Quinde til den arme

Synderinde Magdalenam/ til Peder i Sallen/oc til Røff- ueren paa Kaarsit. Jeg be- kiender mine Synder faar dig oc om ieg end skønt gierne vilde skiule dennem / saa kand ieg dog icke/ efftcrdi at alting staar obenbarligt faar dine Øyen. O HERre GUd spar mig. Spar mig HER- re Jesu Christe/thi ieg er arm oc ælendig. Jeg haffuer for- tørnet dig / met hoffmodig- hed / gerighed / æregerighed/ wtuctighed / lætferdighed/ løgn/Had oc affuind/oc andre Synder. Jeg bekiender mig skyldig for mine store Mis- gierninger / huilcke mig hart trycke. HERRE Gud ver mig naadig / oc spar mig.

Spar

Spar mig HErre JEsu Christe/ thi du est min Saliggiørere / du est min Hielpere/ min Gienløsere/ min HErre oc Koñing. Du est mit Haab/ min Tillid/ min Trøst / min Styrcke/ mit Liff oc Opstandelse/ mit Liuss oc Forlengelse. Sig saa til min Siæl: Jeg er din Hielp. Reger mig/ beskerm mig / styrck mig / oppeholt mig / glæd mig / opliuss mig/ besøg mig / opueck mig aff Syndsens død / thi ieg er dit Creatur / oc dine Henders gierning. HERRE forskiud mig icke din fattige Tienere. Ond oc wuerdig er ieg/ det bekiender ieg / Dog huad heller ieg er ond eller god/ saa hør ieg alligeuel dig til. Til

huem skulde ieg ellers fly? For huem skulde ieg ellers klage min nød? Naar du vdskiuder oc vdstøder mig / huo vil tage mig op igen? Naar du icke vilt kiende mig/huo vil da ansee mig? Er ieg end skønt wreen oc wuærdig / saa kant du giøre mig reen oc værdig. Er ieg blind / saa kand du opliuke mig. Du kand vel opuecke mig døde oc begraffuede Menniske igen / din mact oc krafft er større end min suaghed oc skrøbelighed er / din Godhed er større end all min Ondskab. Du kand mere tilgiffue oc forlade/end ieg kand forbryde/din naade oc Barmhiertighed er megit større/end alle mine Synder oc Misgiern-

ninger

ninger. Derfor see icke til/ huor mange oc store Synder ieg haffuer giort / Men forbarme dig offuer mig effter din store Barmhiertighed/ oc ver mig arme oc fortabte Syndere naadig/ Du haffuer sagt: Jeg haffuer ingen behageligꝰhed til den wgudeligis død / men at den wgudelige omuender sig fra sine Synder/oc leffuer. HErre ieg vender mig til dig/vent dig igen til mig / oc ver icke vred paa mig euindelige. Giff mig din hellig Aand/som mig kand lede oc føre effter din Raad oc vilie paa det ieg kand ende oc beslutte mit Leffnit / i en fast Tro til dig / oc i en wforfalsket Kierlighed oc En-

 dreetig-

drectighed til min Næste / du som met din Fader oc den hellig Aand leffuer oc regnerer en sand GUD fra Euighed oc til euig tid/ Amen.

En Bøn at bede naar nogen er i Fengzel / eller i andre maade beslagen met nogen Hierte sorge.

O Almectigste eniste euige gode Barmhiertige GUD/ du som skabte Himmel oc Jord oc alle Creatur / all trøstis Gud / oc al naadis Fader / Alligeuel ieg arme fange (eller bedrøffuede Menniske) befinder mig wuerdig

wuærdig til at paakalde oc tilbede dig/ Saa opuecker dog oc tilskynder mig din wsigelige oc grundløse Barmhiertighed oc denne min store nød/ der mig nu paahenger/ At indfalde til dig naadige Fader/ med denne min hiertelige suck oc inderlige Bøn. Thi din almectige godhed trøster mig/ aff huilcken det er dig icke wmueligt at hielpe oc trøste. Der faare beder ieg dig du almectige Skabere / at du vilt see til denne min store nød oc ælendighed/ oc hielpe mig naadelige der aff / formedelst din elskelige Søn JEsum Christum vor HERRE/
Amen.

En Bøn at bede naar nogen er i Angist oc Nød.

O Du gode GUd / som frelste Susannam fra den falske Dom/ oc den Prophete Daniel i Løuekulen/ Oc de tre Mend i den gloende Oen / Oc du som vdracte din høyre Haand til at hielpe Peder / der hand vilde siuncke ned i Haffuet/ Jeg beder dig/ at du ocsaa vilt frelse oc forløse mig aff denne min trang oc nød / angist oc bedrøffuelse / thi ieg veed ingen anden at fly til om hielp / der er oc ingen anden der mig kand hielpe / vden aleniste du min Gud oc HErre/ Amen.

En

En Bøn at bede for Fructsommelige oc siugelige Quinder.

O AllMectige / Euige GUd oc Fader / som skabte alle ting / du som velsignede Mand oc Quinde / oc sagde / Værer fructsommelige oc formerer eder / oc giorde Quindenis pine (som hun føder sine Børn met) til helligt / benedidet / oc velsignet Kaarss / formedelst din Søn vor Herre / som frelste oss fra alle vore Synder / Wi bede dig Barmhiertige Fader / HErre oc Gud / at du vilt beskerme oc beuare hendis liffs fruct / din egen gierning / oc icke lade hende

hende forderffuis i den bekum
merlige fødzel men naadelige
oc met glæde forløse hende/
Formedelst den samme vor
HErre JEsum Chri-
stum din Søn/
Amen.

En Bøn at bede naar det Tordner eller er wueyr.

STormectige Gud/ dit Naffn skulle alle vel-dige paa Jorden ære/ oc tilbede dig euige Gud i din hellige Prydelse / Thi du est en HERRE i den høyeste Trone/ du beuiser din mact oc krafft paa alle steder. HERRENS røst gaar paa det store Vand/ oc ærens GUD tordner/

tordner / HERrens stemme gaar herlige oc met matt. Jorden beffrer oc rører sig/ oc Biergenis grunduol rører sig. Der gaar damp aff din Næse / oc fortærende Ild aff din Mund at det Liuner der aff. Dit Paulun er mørckt trint omkring / oc sorte tycke skyer/ i huilcke du est skiult/ oc mørcket er vnder dine Føder. Aff skinnet faar dig atskilde skyerne sig/ HERREN tordner i Himmelen / oc den høyeste lader sin Torden vd. Du fører veiret frem aff sine skiulte Hul/ oc driffuer det igen til sin sted / naar det haffuer vdret din Befalning. Alting er dig vndergiffuen / alle ting kiende dig for deris skabere/ oc

skelffue for din Guddommeli-
ge Maiestet. De høye Bier-
ge / oc dybhedsens Affgrund
forskreckis / naar du est vred/
den gantske Jord beffuer oc
skelluer / Haffuit oc vandene
fly for din vrede. HER-
RENS røst hugger som
en Jldluffue / HERRens
røst rører Orcken/ HER-
ren bliffuer Konning i all
Euighed / hand skal giffue sit
Folck krafft oc styrcke/ HER-
ren skal velsigne sit Folck met
fred. O gode GVd / beuar
oss fra din hastige oc grumme
vrede/huilcken der er vlidelig/
Opliuss dit Ansict offuer oss/
oc ver oss naadig / beuar vort
Liff oc Leffnit / Huss oc
Gaard / for Liunilds opten-
delse/

delse/for Straalenis skud/ for Tordenslag oc all forderffuelse/ Desligeste beskyt oc beskerm Grøden paa Marcken / fra Støffregn oc Hagel/ fraa stor vandflod/ oc fra all skade. O hellige GUd beuar oss fra en ond Død. Gud Fader/ som haffuer ladet sin Søn lide den bittre Kaarsens pine for mig/ oppeholde mig. JEsus aff Nazareth/ Jøde Konge / som er Død for mig / beuar mig. Den hellig Aand som mig haffuer betegnet met sin salue / oc det hellige Kaarssis tegn/ beskerme mig / at mig/ ingen wlycke oc intet ont vederfaris

Amen.

En Bøn for timelig verlig.

HERRE GVd Himmelske Fader / du som est god oc Barmhiertig / oc tilsagde oss formedest din Søn / at du naadelige vilt betencke oss i allehaande nød. Wi bede dig / see icke til vore misgierninger / men til vor store nød oc til din Barmhiertighed / oc giff oss en naadig Regn (eller Solskin) oc timelig verlig / paa det wi formedelst din Barmhiertighed kunde haffue vort daglige Brød / oc kiende oc prise dig som en naadig Gud / formedelst CHristum JEsum din Søn vor HERre / som met

dig

dig i den hellig Aands enig-
hed / leffuer oc oc regnerer en
sand GUD / altid oc
euindelige /
Amen.

En Bøn at bede Om Fred.

O Almectige euige Gud /
Ærens Kong / oc Him-
melens oc Jordens
HERRE / Formedelst
huis Aand alle ting regeris /
formedelst huis forsyn alle
ting beskickis / du som est Fred-
sens GUd / aff huilcken alene
al enighed kommer til oss / Wi
bede dig / at du vilt forlade oss
vore Synder / oc benaade oss
met din Guddommelige fred
oc enighed / At wi der met

kunde tiene dig i en ret frycht/ dit Naffn til loff oc priß/ Formedelst vor HERre JEsum Christum din Søn/ Amen.

En Christelig Bøn/ dageligen at bede / naar Krig oc Feyde er forhaanden.

H. T.

DAlsommectigste HErre GUd / Himmelske Fader/ wi arme Syndere bekiende aff hiertet for dig / at wi met vore mangfoldige ondskab / wgudelige leffnit oc groffue Synder/ haffue gantske vel fortient / icke alleniste denne vduortis Krig oc andre

andre Timelige plager / men ocsaa din vrede / den euige Død oc fordømmelse. Wi bede dig ydmygeligen O Naadige Fader / ver oss Naadig oc Barmhiertig / see icke til vore Synder oc Misgierninger / men til dit hellige Ord / oc din kiere Søn / Du haffuer Naadeligen loffuit oc met din Eed tilsagd oss / at du haffuer ingen behagelighed til nogen Synders Død oc fordærffuelse / men at hand skal omuende sig oc leffue / Du haffuer send hid til Verdin / din Elskelige Søn vor HERRE JEsum Christum / den sande Fredsens Første at kalde Syndere til Penitentze oc bedring. Giff

oss O HERRE GVd/ din hellig Aand i vore hiertter/ at wi kunde retteligen fortryde vore Synder/oc tro Syndernis forladelse for JEsu Christi skyld/oc aluerlige bedre vort syndige leffnit/oc i al vor nød fortrøste oss paa din naade. O HERre GVD hielp oss effter din gode Guddommelige villie / oc lad oss icke fordærffuis oc vndertryckis i denne Krig aff vore Fiender/ giff vort Krigsfolck til Land oc Vand din naade / din velsignelse / beskermelse oc seyeruinding/beuar oss fra Blodstørtding / oc blodgerige Mennniskis onde anslag. O HERRE GVd forskaffe oc saa rette middel oc Aarsage til at

giøre ende paa denne Krig/ oc oprette en god nyttig bestandig Fred/ at din vredis Riß som wi met vore Synder vel fortient haffue/maatte saa Naadeligen borttagis/ oc at wi kunde leffue it roligt oc fredsommeligt leffnit/ i all Gudelighed oc ærlighed/ Oc prise dig vor kiere Himmelske Fader/ met din Søn oc den hellig Aand at være en Almectig sandru oc Barmhiertig Gud/ fra Euighed oc til euighed/ Amen.

It obenbare Scriffte-maal oc Bekiendelse.

REtferdige GUD/ Barmhiertige Fader/

 Jeg

Jeg arme ælendige Menniſke bekiender/ at ieg icke alene er vndfangen oc født i Synden/ Men haffuer ocſaa fremdragit min gantſke liffs tid/ fra min Barndom oc indtil denne Næruerendis ſtund/ met mange ſuare Synder/ Thi ieg haffuer icke elſkt oc fryctet dig min HERRE oc GVd/ aff gantſke Hierte/ aff gantſke Siæl / aff alle kraffter oc aff gantſke ſind/ ieg haffuer icke heller forlat mig paa dig offuer alting/ ieg haffuer icke paakaldit oc priſet dit hellige Naffn aff hiertet/ Men miſbrugt det / met banden / ſueren / løgn oc bedregerj / Jeg haffuer tit oc offte forſømet oc foractet dit hellige

Ords

Ords predicken / oc forbedrit mig gantske lidet der aff. Jeg haffuer verit mine kiere For ældre oc min Offrighed wlydig. Jeg haffuer icke heller elskt min Næste som mig selff / Men hadit foractet fortørnet hannem / selff giort hannem skade / oc tilstedt at hand haffuer faait skade / huilckit ieg vel haffde kundet affuergit. Jeg haffuer oc værit whøffuisk / groff oc wtuctig i ord oc gierninger. J min bestilling oc handel haffuer ieg brugt allehaande fordel oc finantz / imod min Næstis kierlighed / oc den samme min Jeffnchristen haffuer ieg ilde fortalet oc baguasket / met hans Æris forkrenckelse / Jeg

haffuer

haffuer ladet mig lyste til alt det onter. Jeg haffuer værit hoffmodig/gerig/wkysk/vred/ offuerflødig i mad oc dricke/ hadsk/lad oc forsømmelig/der til haffuer ieg opuact oc foraarsaget min Næste til at synde / oc i saa maade haffuer ieg offuertraadt min hellige Daabs pact / Oc i hues maade ieg haffuer syndet imod dig/være sig met gierninger/ ord eller tancker / hemmelige oc obenbare/ oc all min lønlige oc hemelige breck / huilcket du/som est en ret hierte søgere oc randsagere veedst mig at være skyldig vdi/fast bedre end ieg selff veed/ den̄em bekiender ieg met hiertelig anger oc ruelse / suck oc graad / Jeg er io

visselige en wnyttig Tienere oc haffuer syndet imod Himmelen oc faar dig / Er oc icke verd / at ieg skal kaldis dit Barn / Oc opløffte mine Øyen til dig / Thi ieg haffuer suarlige fortørnet dig / oc haardelige besueret min arme Siæl oc Samuittighed / met mange groffue Laster oc Synder / huilcke der trycke mig / oc ere bleffne mig saa tunge oc suare / som en tung byrde. Saa kommer ieg dog i Naadens tid / oc appellerer oc forskiuder mig fra din strenge Retferdighed / til din grundeløse Barmhiertighed. O HErre GVD vær mig arme Syndere naadig / tilgiff mig mine Synder / oc

tag

tag JEsu CHristi din kiere Søns wskyldige Død / til betalning for dennem / oc forlene mig / at ieg kand bedre mit leffnit / oc øffue oc beuise min Tro met alle Christelige dyder oc gode gierninger / Amen.

En gantske deylig oc offuermaade Trøstelig Bøn / at bruge / naar it Menniske vil gaa til HERRens Nadere.

O Alsommectigste Euige GUd / Himmelske Fader / efftherdi ieg formedelst din naade nu haffuer i sinde / at anamme din elskelige Søns JEsu CHristi Legeme oc Blod / i din hellige Nadere /

Nadere/ da bekiender ieg mig
faar dit Ansict/ som en arm
ælendig Syndere/ der offte
oc i mange maade haffuer
handlet imod dig oc imod di-
ne hellige Bud/ oc ieg angrer
oc fortryder aff mit gantske
hierte/ at ieg saa haffuer for-
tørnet dig min HErre/ Gud
oc Fader. Oc ieg tror stade-
lige/ O Himmelske Fader/ at
du sende mig oc alle arme be-
drøffuede Syndere/ din elske-
lige Søn/ vor HErre oc
Frelsere/ aff blot kierlighed
oc naade/ vden all vor for-
tienste/ til denne Verden/ som
met sin allerhelligste Pine oc
Død/ oc fuldkomne lydighed
(huilcken hand beuisde dig
indtil den aller forsmædeligste

Kaarssens død) haffuer fuld-
kommelige giort fyllest oc be-
talet / for alle min Synder/
der ieg vaar vndfangen oc
født vdi / oc haffuer met gier-
ninger fuldkommet / giort oc
bedreffuet/oc at hand der met
stillede din vrede / oc forligte
mig oc alle arme Syndere
met dig vor Fader igen. I
denne hans hellige Pine/Død
oc fortienste trøster ieg mig
aleniste / i alle mine fristelser/
oc er vis paa / at ieg for hans
skyld oc i hannem er dig beha-
gelig / formedelst huis lydig-
hed alle mine Synder bliffue
skiulte oc affslette. Oc effterdi
du haffuer giffuit mig din
hellig Aand i mit hierte / oc
formedest hannem stadfest oc
beseglet

beseglet alle Forjettelser i mit
hierte / som met it vist pant/
da staar mit hierte formedelst
din naade saa/ at ieg begærer
at offuergiffue Synden / icke
leffue effter mit fordærffuede
syndige legeme /Men effter
din hellig Aand/ oc at ieg icke
vil giffue mine lemmer til
Syndens / men til Retfær-
dighedz vaabn. Men i disse
try stycke befinder ieg min
store skrøbelighed / Først/ At
ieg icke saa hierteligc begræder
min Synd / Oc der næst icke
er saa stadig i Troen / som
ieg skulde være til dig/du euige
sandhed/Det Tredie er/at det
opsæt oc den begæring ieg
haffuer at leffue fremdelis eff-
ter din Guddommelige villie/

er offuermaade skrøbelig/ Thi der boer intet got i mit syndige forderffuede Kiød / huilcket der er stedse oc altid aleniste tilbøyeligt til at Synde. Denne skrøbelighed HERRE bær ieg frem til din Hellige Nadere / oc kommer nu / at ieg vil hente krafft oc styrcke hoss dig / oc hoss din elskelige Søn vor HERRE Jesu Christo / huilcken der sagde / at hans Kiød er den sande Mad / oc hans Blod det sande Dricke. Hand sagde ocsaa der hand vddelde Brød oc Vin i den hellige Nadere / Det er mit Legeme / det er mit Blod / disse hans Ord tror ieg / som den euige sandhed / Oc io skrøbeligere ieg er / io mere

mere forlengis ieg effter denne krafftige oc stercke Mad oc Dricke/ thi hand er de siugis lægedom / iblant huilcke ieg ocsaa haffuer regnet mig met min Synd oc skrøbelighed. Jeg beder dig du Barmhiertige Gud/at du formedelst din Hellig Aand vilt arbeyde i mig / at ieg aff hiertet kand fortryde min Synd / met en stadig tro holde mig til din Søn oc bliffue varafftig i it Christeligt leffnet. Alt dette vil ieg formedelst din naade icke aleniste bekiende obenbare faar din menighed / met den hellige Naderis vndfangelse/ men ieg er ocsaa vis paa / at ieg æder oc dricker din elskelige Søns Legeme oc Blod/ oc all

min værdighed staar i din elskelige Søns/ min HErris oc Frelseris JEsu CHristi fortienste/ huilcken der formedelst Troen giorde mig værdig oc skickelig i sin lydighed / Hannem være loff / ære oc priss/ met Faderen oc den hellig Aand / fra euighed til euighed/ Amen.

En anden Gudelig Bøn/ at bede før end mand gaar til alterens Sacramente.

O Du allerkieriste HErre Jesu CHriste Guds leffuendis Søn / min kiere Genløsere oc Saliggiørere/

rere / lad dit hellige Ansict skinne offuer mig din Tienere/ N. oc lær mig at giøre din villie / efftherdi at du est alene min Gud/ oc ingen er til som mig hielpe kand vden du alene / Ja en Gud est du aff wsigelig godhed/ som Retfærdig giør de wgudelige / oc de som døde er giør du leffuendis / oc renser alle Syndere aff deris Synd oc ondskab / oc du vilt icke noget Syndigt Menniskis død: Men megit mere at de sig omuender oc leffuer/ Oc efftherdi at du est alene god oc Barmhiertig / som kand rengiøre det som wreent er/oc i synden vndfangit/ Der faare beder ieg dig ydmygeligen/ formedelst dig Selff oc din al

 lestør-

lerstørste Naade oc Miskund/ lad din Barmhiertighed skinne offuer mig / oc spare min arme Siæl/ som er din arffuedeel/oc offuersee met mig arme Syndere/fordi ieg haffuer suarligen syndet / fri mig oc frelse mig fra den onde Fiendis Dieffuelens haand / Formedelst din allerstørste Naade oc Barmhiertighed / Du haffuer mig skabt der ieg intet vaar/ oc du haffuer mig igenløst der ieg vaar fortabt/ Jeg vaar død i Synden/ oc du est her neder kommen til de døde/ oc est gangen i døden for mig/ oc offueruundit døden / paa det ieg atter skulde leffue. Ja du haffuer oss arme Syndere saa høyligen kier hafft / at du

haffuer

haffuer dig selff giffuit i døden
for vor igenløssning / oc der
met haffuer du fyllest giort
for alle vore Synder. Der-
faare beder ieg dig ydmygeli-
gen / Formedelst din grund-
løse kierlighed / oc wsigelige
Barmhiertighed / Helbrede
giør min arme Siæl/ oc giør
hende sund oc karsk / Fordi ieg
haffuer suarligen Syndet/
Omuent mig oc forbedre mit
syndige leffnet / oc beskicke du
min gierning / som ieg skal
giøre oc lade her i Verden/
effter din egen Guddomelige
villie/ Lær mig suct oc sactmo-
dighed / tag bort fra mig alt
det som dig mishager i mig / oc
det som mig er skadeligt baade
til Liff oc Siæl / Fordi ieg er

beladen

beladen met mange Synder/ oc megit ont haffuer ieg bedreffuit / oc ingen er til som mig kand hielpe vden du alene/ Du allerbeste HERRE JEsu CHriste / du som kommen est at Saliggiøre dit Folck / du est det wskyldige Guds Lamb som bort tager al Verdens Synder / derfaare haffuer du sagt til oss / Kommer hid til mig / alle som arbeyde oc ere beladne met suare Synder / ieg vil eder Husuale oc vederquege. Ja din kiere Himmelske Fader siger oc til Synderen som icke haffde at betale Synden met / O Syndere frycte dig icke / tag oc anamme min Søn / oc giff hannem i betalning faar dig/

Fordi

Fordi hand er fød for din skyld / hand er dig giffuen / hand er for dig Pinter oc Død.

Der faare siger du oc selff / O du allermildeste HERRE Jesu Christe / O Syndere / see ieg er tilstæde / tag mig hen til dig / oc giør dig selff ledig oc løff. Oc i det hellige Euangelio haffuer du selff sagt / Menniskens Søn er kommen at opsøge oc Saliggiøre det som vaar fortabt / Du siger ocsaa: Jeg er icke kommen at raabe de Retfærdige til Salighed / Men for arme Syndere skyld er ieg kommen.

Aff disse oc saadanne trøstelige Ord oc Forjettelser (huilcke

(huilcke ieg stadeligen tror met stor fortrøstning til din Naade / Miskund oc Barmhiertighed) haffuer ieg i fuldkommelig act oc begiering/ at loffue oc ære dit hellige Naffn som er den høyeste skyldige Gudstienste / som fuldkommis i Aanden/formedelst troen/kierlighed oc Haabet. Oc sammeledis skulle disse trøstelige Ord oss idiligen paaminde / den store Kierlighed som du oss beteet haffuer / oc din wskyldige Pine / som du liid haffuer for oss arme Syndere/oc der met nocksommelig for oss betalet hoss din Himmelske Fader / oc oss met hannem forligt / Der faare skulle wi oc ideligen tacke dig for din

hellige

hellige Pine oc Død / oc for alle andre dine hellige gaff-ner oc velgierninger / som du oss arme wuærdige Syndere haffuer saa rundeligen beteet oc metdelet her paa Jorden. Oc her met kunde wi trøste vore Syndige bløde hierter oc samuittigheder/oc bestyrcke vor Tro/ oc faa legedom oc sundhed baade til liff oc Siæl/ oc kunde der met Saliggiøris oc rensis aff alle vore Synder / oc komme i forligelse met Gud Fader/ oc faa baade Legemlig oc Aandelig spissning/ som er det Høyuerdige Sacramente/dit fande Legeme oc Rosenfarffuede Blod/huilcket du Høytideligen haffuer oss giffuit oc indset paa den hel-

lige Skiertorsdag / den tid du haffde besluttet det gamle Testamente. Saa haffuer du ocsaa det Ny Paaskelam strax indset / til at æde oc bruge i din hellige Kircke / sigendis til dine Discipler oc til oss alle: Met stor begæring haffuer ieg begæret dette Paaskelam met eder at æde / før end ieg Pinis til Døde/ Oc saaledis haffuer du paa det sidste dig selff vdgiffuit til Syndernis forladelse / oc oss alle it Testamente anrictet / oc dette hellige Sacramente indset Sigendis/ Tager det til eder/ oc æder det/ der er mit Legeme som giffuis for eder/ til en fyllestgiørelse hoss min Himmelske Fader for alle eders

Syn-

Synder: Desligeste Kalcken/ Tager den hen / (haffuer du sagt) dette er mit Blod / det Ny oc euige Testamente/ huilcket for eder oc for mange vdgiffuis skal til Syndernis forladelse. Oc samme tid haffuer du ocsaa Ordineret dine Apostle til Prester / oc giffuit dennem mact / oc befalet dennem dette Testamente at giffue oc meddele andre/ oc saadant giøre i din Hukommelse.

O Allersødiste HERRE JEsu CHriste/ i samme din allerhøieste Kierlighed / i huilcken du haffuer oss giffuit oc meddelet saadant Sacramente / Be-

 gærer

gærer ieg nu ydmygeligen oc
haffuer i min villie oc sind/
met din Guddommelige hielp
oc Naade / at anamme dig
min Gud i dette hellige Sa-
cramente / met altsomstørste
ydmyghed oc hiertens store
begæring/ i en sand tro oc sta-
digt Haab/ at ieg kand saale-
dis met dig forenis oc bliffue
tilsammenføiet i dig it Lege-
me/ oc met den hellige Kircke
oc alle Helgens samfund som
er dit Aandelige Legeme / oc
dette giøre oc anamme met
angist oc sorg offuer mine
fremgangne Synder/ oc met
it gaat fremset at rette oc be-
dre mit syndige leffnet effter
denne Dag / oc forlade den-
nem alle deris skyld oc brøde
som

som mig haffue brut imod.
Der faare paakalder ieg dig/
min kiere HErre JEsu Chri=
ste/ oc beder dig ydmygeligen
for din allerstørste Barmhier=
tighed oc wsigelig godhed/
Giff mig din Naade / at ieg
nu maa dette hellige Sacra=
mente/dit ærefulde værdigste
Legeme oc Blod til mig Gu=
deligen anamme/ met saadan
skyldig/plictig oc tilbørlig Gu=
delighed / ære oc Reuerentz/
i fryct/ ydmyghed oc hiertens
brendende attraa oc begæ=
ring / ligeruiss som det sig
sømmer/ oc mig det allermest
behoff giørs / Dig til loff oc
ære/oc min Siæl til salighed/
at faa din Naade oc Barm=

 hier=

hiertighed / oc den euige glæ=
de i Himmerigis Rige/
Amen.

En anden Gudelig Bøn/ at Bede før end mand anam= mer det Høyuerdige Sacramente.

O Du allsomkieriste Her=
re JEsu CHRJste/
ieg begærer ret nu
Gudeligen oc ydmygeligen
dig oc dit hellige Legeme oc
Blod at anamme/ oc indfø=
re i min Siæls Bolig/ som
er dog (diss vær) meget vbe=
red til at anamme saadan
gæst oc HErre/ Ja allernaa=
digste HErre JEsu Christe/
ieg

ieg ved oc bekiender/ at ieg her
til er megit wuærdig oc saare
wbeskickelig / Men der imod
vedstu oc kiender min store ar-
mod oc nødtørtelighed / oc de
mange store groffue Synder
som ieg ligger vdi / oc met
huad angist / nød oc trengsel
ieg er beladen met. Der faare
kommer ieg arme wuærdige
Syndere N. til dig om hielp
oc trøst/ oc efftersi du est alene
den / som kand slemme wrene
Syndere reengiøre : Der
faare beder ieg dig ydmygeli-
gen / at du vilt mig rense / oc
bort tage alle mine Synder/
oc giøre mig velbehagelig/ hosz
dig/ oc dig tacknemmelig/ som
du mig selff haffue vilt/ oc met
din Benedidelse oc Naade be-

gaffue mig/ Saa ieg nu maa dette høyuerdige Sacramente værdeligen anamme / til alle mine Synders forladelse oc til en sickerhed fra alt det onde som ieg met beladen er/ oc der faare befaler ieg nu min Siæl vdi dine hender / met en sand tro oc god fortrøstning til din grundløse Naade oc Barmhiertighed / At du mig oc oss allesammen hielper oc trøster i alt det som gaat er/ oc beuare oss fra alt ont / Oc ledsage oss/ effter din Guddommelige villie til den euige glæde oc Salighed / der at loffue / ære oc prise dit Guddommelige Naffn / til euig tid/ Amen.

En

En anden Bøn / naar it Menniske vil anamme det Høyuerdige Sacramente.

O AllMectige / Euige Barmhiertige GUd / Jeg arme ælendige Syndere er buden oc kaldet til din kaastelige Nadere / i huilcken du naadelige haffuer beridt mig oc alle trofaste Menniske / dit eget Legeme / oc dit hellige Blod / til at æde oc dricke / Nu bekiender ieg mig visselige for en arm Syndere / som ocsaa er wuærdig til din mindste Naade / Men ieg tror vden al tuil / at du alene haffuer giffuit dit Legeme oc Blod for oss / oc vilt

vilt dele det met mig / som it fast / sterckt oc vist tegn / paa din sandrue Foriettelse / som du haffuer tilsagd en Syndere / der vil bekiende sig / oc sette al sin fortrøstning til dig alene / at du vilt naadelige forlade hannem hans Synder. Oc ieg tror stadelige vden ald vildfarelse / at det Legeme som ieg nu anammer / er det Legeme / som for mig bleff giffuit i Døden / oc det Blod som bleff vdgydet for mine Synder / Jeg veed ocsaa vel / at ieg der til er vberidt / oc icke værdig til / at du skalt gaa ind vnder mit Tag / Men efftersi ieg fuldkommelige veed / at ieg huercken for min egen anger oc ruelse / Scrifftemaal / plict

oc bod / icke heller formedelst noget Creaturis hielp eller mact / kand bliffue reengiort aff mine Synder oc beridt/da begærer ieg aff mit gantske hierte / oc troer / at du skalt rense oc befri mig der fra / I den tillid / vil ieg paa din Guddommelige befalning oc foriettelse / komme til dig / oc anamme dig / at ieg hoss dig alleniste kand finde Retfærdighed / trøst oc rolighed / for min arme ælendige / bedrøffuede Samuittighed. Jeg haffuer oc intet tuil paa / at dine krafftige Ord skulle io visselige fuldkommis met mig arme ælendige Syndere/Amen.

Psal.

HERRE / mig lengis effter dig.

Min Gud ieg Haabis til dig / Lad mig icke beskemmis / At mine Fiender skulle icke glædis offuer mig.

Thi der bliffuer ingen beskemmet som bier effter dig / Men de løse Foractere skulle beskemmis.

HERRE viiss mig dine veye / Oc lær mig dine Stie.

Leed mig i din Sandhed oc lær mig / Thi du est den Gud som mig hielper / daglige bier ieg effter dig.

Tenck HERRE paa din Barmhiertighed oc paa din

din godhed / Som haffuer
været fra Verdens begyn-
delſe.
Tenck icke paa min vngdoms
Synd oc min offuertrædel-
ſe / Men tenck paa mig ef-
ter din Barmhiertighed/
for din godheds ſkyld.
HERREN er god oc from/
Der faare vnderuiſer hand
Syndere paa Veyen.
Hand ledſager de ælendige ret
oc lærer de ælendige ſin
vey.
HERrens veye ere idel god-
hed oc ſandhed / dem ſom
holde hans Pact oc Vidniſ-
byrd.
HERRE vær Naadig min
Miſgierning/ hun ſom er
ſtor/ for dit Naffn ſkyld.

X Huo

Huo er den som frycter HErren ? Hand skal vnderuise hannem den beste vey.

Hans Siæl skal bo i det gode/ Oc hans Sæd skal beside Landet.

HERRENS løndom er blant dem som hannem fryct / Oc hand lader dem vide icke sin Pact.

Mine øyen see stedse til HERREN/ Thi hand drager mine føder aff garnet.

Vent dig til mig/ oc vær mig Naadig / Thi ieg er enlig oc ælendig.

Mit hiertis angist er stor/ led mig aff al min nød.

See

See til min Jammer oc ælen-
dighed/ forlad mig alle mi-
ne Synder.

See / at mine Fiender ere saa
mange/ oc hade mig aff ret
ondskab.

Beuar min Siæl oc fri mig/
lad mig icke bliffue beskem-
met / Thi ieg tror paa
dig.

Din godhed oc fromhed be-
uare mig/ Thi ieg bier eff-
ter dig.

GUD fri Israel / aff al
sin Nød.

Denne naadefuld Bøn/ skal mand met en stadig tro betencke vdi sit hierte/ naar mand gaar til Guds bord/ oc setter sig paa kneene.

HERRE/ alligevel ieg icke er værdig/ at du skalt gaa ind vnder mit Tag/ Saa er ieg dog nødtørfftig til din hielp/ oc begærer din Naade/at ieg kand bliffue from oc Salig/ Nu kommer ieg icke i nogen anden tillid/ end at ieg haffuer hørt dine trøstelige Ord/ met huilcke du biuder mig til dit Bord/ oc tilsiger mig wuærdige Syndere/ At ieg skal haffue Syndernis forla-

forladelse/ formedelst dit Le-
geme oc Blod/ som ieg æder
oc dricker i Sacramentet. O
HERRE/ ieg veed at di-
ne Guddommelige Foriettelse
oc dit Ord er sandru/ der tuil
ieg intet paa. Oc der paa
æder oc dricker ieg met dig/
Mig ske effter dine
Ord/Amen.

En anden Bøn.

O HERRE JEsu
CHriste/ ieg er icke
værdig at du indgaar
vdi mit syndige hierte/ Men
du vedst dog oc kiender min
store armod oc nødtørt/ Der
faare begerer ieg hierteli-
gen din neruærendis tilkom-

 melse/

melse/ min arme Siæl at spi-
se/ trøste oc husuale / siger du
aleniste it Ord /, saa bliffuer
min Siæl helbrede giort/
AMEN.

O HERRE JEsu Christe/ dit hellige sande Legomme som for mig er pint / oc haffuer liid den bittre Død / oc dit hellige wskyldige Blod som mig haffuer kiøbt oc ingenløst oc for mig vdgiffuit er/ til alle mine Synders afftoelse / det helbrede mig nu oc bespise min Siel oc hende forny/oc beuare oc føre hende ind i det euige Liff / oc forlad mig alle mine Synder / Amen.

O HER-

O HERRE JEsu Christe / Gud Faders euige Ord oc Sandhed / Verdens Frelsere oc en sand leffuendis Gud oc Menniske / forbarme dig offuer mig / oc forlad mig alle mine Synder / Formedelst dette dit hellige Legeme oc dyrbar Blod / huilcket ieg wuærdige Syndere nu anammer / Hielp mig altid at effterfylge dine hellige Budord / oc aldrig skillis fra dig til euig tid /
Amen.

Naar du haffuer anammet Sacramentet / da set dig paa dine kne/oc tenck disse ord vdi dit hierte.

O HERRE / forene mig met dig effter din Forjettelse / giør oc opueck i mig alle gode gierninger oc bliff i saa maade met mig / at ieg euindelige kand bliffue i dig/Amen.

En Tacksigelse effter at du haffuer anammet vor HErris JEsu Christi Legeme oc Blod.

JEg tacker dig / O du gode JEsu / at du haffuer kaldet mig til dit

høyuer-

høyuærdige Nadere / Jeg tacker dig aff gantske hierte/ at du haffuer giffuit mig skickelighed oc gudelighed der til / Jeg tacker din Naade / at du haffuer opliust mig met Tro oc kierlighed / oc bespiset mig met dig selff / oc skenckt mig met dit Blod / oc opfyldet oc omgiffuet mig met din klare Guddom. O du kiere JEsu / bliff hoss mig / thi ieg giffuer mig til dig/ oc forlader mig paa dig/ at ieg til euig tid skal være met dig/ Amen.

En anden Bøn.

O HERRE JEsu Christe/ GUD Faders Euige Ord / Verd-

Verdsens Frelsere/ sand Gud oc Menniske / Forlad mig din fattige tienere. N. (Formedelst dit hellige Legeme oc Blod/ huilcket ieg nu Naadeligen haffuer anammet) alle mine Synder/ Hielpe oc trøste mig / paa det / at ieg maa fuldkomme din hellige villie/ oc icke skillis fra dig til euig tid/ Amen.

En anden Bøn / oc Tacksigelse.

LOffuet være Gud vor Fader/ som actede mig værdige / til at komme til denne sin Naadis Rigdom / oc salige føde / Jeg beder dig Fader / at du vilt lade din hellig Aand voxe oc for-

meris i mig / Formedelst Je-
sum CHristum din elskelige
Søn vor HERRE / som
met dig leffuer oc regnerer i
hellig Aands enighed / En
sand Gud fra nu oc til
euig tid / Amen.

En Anden Tacksigelse effter det Høyuerdige Sacramentis anammelse.

ALmectige euige GUd / Jeg tacker oc loffuer din Guddommelige godhed / at du haffuer Naadelige bespiset mig / met din eniste Søns Jesu Christi vor Herris salige Legeme oc Blod. Oc ieg beder dig ydmygeligen / at du vilt formedelst din

hellig-

hellig Aand arbeyde i mig/ at lige som ieg haffuer anammet det hellige Sacramente met Munden / ieg ocsaa kunde/ men en stadig Tro / anamme det / oc til euig tid beholde din Guddommelige Naade/ Syndernis forladelse / forenelse met CHristo / oc det euige Liff / huilcket du haffuer altsammen saa naadelige tilbudet oc giffuit mig / i dette hellige Sacramente/ Formedelst vor HERRE JEsum CHristum/ AMEN.

En

En anden Tackſigelſe effter mand haffuer væ-rit til CHriſti Nadere.

JEg tacker dig HERre JEſu CHriſte / du vſkyldige Guds Lam/ at du haffuer offret dig ſelff/ paa det hellige Kaarſſis Træ/ din kiere Fader til en ſød oc velbehagelig luct / for vore Synder / paa det at all vrede oc wuilie imod oſſ kunde borttagis / Oc til en Euig paamindelſe/ hukommelſe oc ſtadfeſtelſe/ at wi det aldrig ſkulde forglemme / haffuer du indſæt det hellige Sacramente/ oc befale oſſ at wi der i ſkulle æde dit ſande Legeme oc dricke

dit ſande Blod/ oc ſagt: Dette giører ſaa tit oc offte i giøre det/ i min hukommelſe. Det er / ſaa offte ſom wi æde aff dette Brød / oc dricke aff denne Kalck / ſkulle wi forkynde din Død / oc fortelle huad du oſſ der met haffuer fortient oc forhuærffuit / Som er/ Syndernis forladelſe/ Liff oc Salighed. Jeg beder dig ved din hellige bittre død oc pine/ Hielp at ieg tit oc offte / met hiertelig actſomhed kand gaa værdig til dette Sacramente/ oc hierteligc betracte/ huad oc huor megit du haffuer koſtet paa mig/ oc huor ſurt det haffuer verit dig at igenløſe mig/ oc huilcken en wſigelig Kierlighed/ du haffuer beuiſt imod

mig/

mig/ paa det ieg her ved kand opueckis igen / til at tacke dig altid derfor met hierte oc Mund/ Oc aff all min krafft oc formue elske dig igen / oc vandre i dine Bud wstraffelig / Oc der som ieg nogen tid aff skrøbelighed falder eller snubler / saa hielp at ieg dog snart omuender mig til dig igen / oc trøster mig aff Hiertet / met denne din Guddommelige Kierligheds / ny oc euiguarendis Pact. Forlene mig ocsaa Naade / at ieg ved dette hellige Sacramente kand bliffue indplantet i dig/ oc bliffue it Kiød oc Blod met dig oc foracte alt det som timeligt er i denne Verden/ effterfølge dig i Kaarss oc bedrøff-

 uelse

uelse met Taalmodighed/ Oc
stedse tracte effter det som er
offuen til i Himmelen / paa
det/ ieg som din Lem kand met
en fast Tro / watskillelige
henge ved dig/ mit eniste Hoff-
uit oc HERRE/ Oc eff-
terdi / at dette Sacramente
forbinder oss alle met huer an-
dre met Broderlig kierlighed/
oc troskab / Thi lige som der
kommer mange Korn til it
Brød / oc mange Druer oc
Bær til en Vin/ lige saa skul-
le wi ocsaa mange wære it
Aandeligt Legeme i dig: Saa
hielp / at saa mange iblant oss
som bliffue delactige i it Brød
oc en Kalck/ at wi ocsaa/ som
dine sande Lemmer elske huer-
andre indbyrdis/ oc for alting
afflegge

afflegge all vrede/ Had oc affuind/ oc tilgiffue huermand aff hiertens grund deris brøst/ paa det wi her effter kunde leffue brøderlige tilsammen/ oc paa den sidste dag indgaa met dig vor Brudgom til det euige Maaltid i dit Rige/Amen.

Den CIII. Psalm.

MIn Siæl loffue HErren/ oc huad som er i mig hans Hellige Naffn.

Min Siæl loffue HERREN/ oc forglem icke det gode som hand haffuer giort mig.

Den som forlader dig alle

dine Synder/ oc læger all
din breck.
Den som Frelser dit Liff fra
fordærffuelse/ den som kru=
ner dig met Naade oc
Barmhiertighed.
Den som giør din Mund
glad / oc du bliffuer vng i=
gen som en Ørn.
Hand lod Mose vide sine
veye / Israels Børn sine
Gierninger.
HERREN er Barm
hiertig oc Naadig / Taal=
modig oc megit Miskunde=
lig.
Hand skal icke altid trætte/
Ey heller være vred Euin=
delige.
Hand handler icke met oss eff=
ter vore Synder/ oc beta=
ler

ler oss icke effter vore Misgierninger.

Thi at saa høy som Himmelen er offuer Jorden/ lader hand sin Naade bliffue mectig offuer dem som hannem frycte.

Saa longt som Østen er fra Vesten / Lader hand vore Offuertredelse være fra oss.

Lige som en Fader forbarmer sig offuer Børn/ Saa forbarmer HERREN sig offuer dem / som hannem frycte.

Thi hand kiender vor Skabelse/hand tencker der paa/ at wi ere Støff.

It Menniske er i sit leffnet lige som Græss/ hand blomstris som it Blomster paa Marcken.

Naar Været far der offuer da er det icke lenger der / oc hendis sted kiender hende icke mere.

Men HERRENS Naade varer fra euighed oc til euighed / offuer dem som hannem fryete.

Oc hans Retfærdighed varer til Børne børn.

Hoss dem som holde hans Pact / oc tencke paa hans Bud/ at de giøre der effter.

HERREN haffuer bered sin stoel i Himmelen / oc hans Rige regerer offuer alting.

Loffuer HERREN i som ere hans Engle / I stercke Kemper/ som vdrette hans

befal.

befalning / at mand kand
høre hans Ordis røst.
Loffuer HERREN alle
hans Herskare / hans Tie-
nere / i som giøre hans
villie
Loffuer HERREN alle
hans Gierninger i alle
hans Herredømmis steder /
Min Siæl loffue HER-
REN / Amen.

En almindelig Tacksi-gelse / effter at mand haffuer anammit det høyuærdige Sacramente.

WI tacke dig almectige
HErre GUd / at du
formedelst denne sa-
lige Gaffue haffuer veder-
queget

queget oss / Oc wi bede din Barmhiertighed / at du vilt lade det bekomme oss til en sterck tro til dig / oc til en brendendis kierlighed imellem oss allesammen indbyrdis / Formedelst Christi vor Herris skyld / Amen.

En Anden Tacksigelse oc Bøn effter Naderen.

ALMectige Barmhiertige Fader / wi tacke oc loffue dig / at du indskickede iblant oss / vor HERris JEsu CHristi hellige Nadere / huilcken der daglige / minder oss paa din store Naade oc kierlighed / der du haffde

til oſſ / Oc wi giøris i dette
hellige Sacramente vis paa/
at wi ere Limmer i hans Le-
geme / aff hans Kiød / oc aff
hans been / at hand ſaa ſkal
bliffue i oſſ / oc wi i hannem.
Wi bede dig aff hiertet/ at du
altid vilt giffue oſſ denne vor
eniſte JEſum CHriſtum at
anamme i en ret Tro / at wi
i ſaa maade kunde voxe oc for-
fremmis i din Guddommeli-
ge vidſkab oc Broderlige kier-
lighed/ at denne kundſkab ſom
wi nu haffue giort oc bruget
met huer andre / kand altid
findis ſand hoſſ oſſ i brøderlig
kierlighed / oc at wi met vort
gantſke leffnet kunde beuiſe oc
vdtrycke denne Naderis ſam-
fund. O HERRE vel-
ſigne

signe oc beuare oss/ lad dit Ansict skinne offuer oss/ oc giff oss Fred / Formedelst vor kiere HErris Jesu CHristi/ din elskelige Søns bittre Pine oc Død/ Amen.

Nogle andre Bøner/ at bede imod allehaande trang oc nød.

En Bøn om Forløssning aff alt ont.

O Stercke / Veldige oc Almectige / GUD/ Efterdi wi for Synden skyld ere den onde Fiende/ al

al farlighed / genuordighed
oc modgang vnderlagde / Da
beder ieg dig / at du vilt frelse
oc forløse oss fra al Dieffue-
lens list oc mact / fra hunger
oc Dyr tid/fra Krig oc Blod-
styrtning / Pestilentz oc al
farlige Siugdom/ fra al wly-
cke / genuordighed oc mod-
gang / Oc at du ocsaa vilt/
kiere Fader/ beuare oss fra
Bradød / fra helffuedis pine
oc den euige Fordømmelse/
oc aff Naade giffue oss det
euige liff/Formedelst JEsum
Christum din Søn/vor HEr-
re oc Frelsere. Thi Riget er
dit/Derfaare bør dig at hielpe
oss/Oc krafften er din / at du
kand det vel giøre/ Oc herlig-
hed er din/ derfaare skal mand
 loffue

loffue/ prise oc ære dig euindelige. Hielp kiere Fader/ at wi kunde trøsteligе oc frimodelige vente oc formode oss alt dette aff dig / for din elskelige Søns skyld/ Amen.

En Bøn imod Dyr Tid.

ALmectige / Euige HErre Gud Himmelske Fader / wi arme Syndere bekiende vel / at wi haffue fortient met vore Synder/ at du skalt tage din Velsignelse oc vor Næring oc biering fra oss/ oc lade Formaledidelse oc Dyr tid komme i steden igen. Saa bede wi dig / for din elskelige Søns skyld / at du dog

dog vilt forlade oss alle vore Synder / oc naadelige vende den velfortiente straff fra oss/ oc lade din naadige velsignelse komme til oss igen / at wi der met effter din gode villie kunde opholde dette timelige leffnet/ Du bespisede io Jsraels Børn vnderlige i Ørcken met Brød aff Himmelen / oc gaffst dem Vand at dricke aff Sten-klippen. Du besørgede ocsaa oc fødde den Prophete Eli-am / oc Viduen oc hendis Søn/ met lidet Meel oc Olie i den Dyre tid/ Saa bede wi dig/at du icke heller vilt forla-de oss i vor nød oc trang/ Men giffue oss vort daglige Brød oc legemlige ophold / Du som met din elskelige Søn / oc

den hellig Aand / leffuer oc regnerer en sand Gud fra euighed til euighed Amen.

En Bøn i stor Døde oc Pestilentzis tid.

Almectige GVd / wi bekiende at wi met vore mangfoldige suare synder / haffue offte oc hart fortørnet dig / oc fortient all gruelig oc forskreckelig straff / Thi wi ere (diss vær) affuigede / oc allesammen bleffne wnyttige / wi oc vore Forfædre haffue icke holdit dine Bud / din Ræt oc skick. Men wi bede din grundiøse Barmhiertighed met angerfulde Hierter

Hierter / for Jesu Christi din kiere Søns skyld / at du icke vilt handle met oss effter vore Synder / Men forbarme dig offuer oss effter din store Miskundhed oc Barmhiertighed. Vær oss naadig / oc tag bort fra oss effter din Faderlige vilie / den gruelige Pestilentzis siuge / oc lad oss icke dø odi denne forskreckelige plage. Fordærff oss icke vdi din vrede / oc ryck icke min Siæl hen met Syndere / ey heller mit liff met Misdedere. Ah Herre lad aff fra din vrede oc vgunst offuer oss. Vilt du da euinlige være vred paa oss? oc lade din Nidkerhed gaa stedse offuer oss / indtil det er slet vde? Vilt du icke værquege oss

igen: at dit Folck maa glæde
sig offuer dig: HERRE
beuiiß oß din Naade / oc hielp
oß / Tenck paa din Miskund-
hed oc Barmhiertighed / for
dit naffns skyld. O gode
Gud / du est retfærdig oc alle
dine Domme ere wstraffeli-
ge / Men wi haffue syndet /
oc opuact din retfærdige vrede
offuer oß / Derfor er dette
skarpe Rijs met rette kommet
offuer oß. Saa tilgiff nu oc
forlad dine Folckis Misgier-
ninger / oc tag bort fra oß den-
ne suare Forgifftelse / for Je-
su CHristi bittre pine skyld /
Beuar oß fra din Vrede / fra
en ond hastig død / oc fra den
euige Fordømmelse / Men der
som du io vilt hiemsøge vore
Syn-

Synder met denne timelige straff / saa hielp at wi lide oc fordrage din Faderlige haand / oc icke forfærdis eller fortuile i din ræffselse / Thi naar wi dømmis / da straffis wi aff HErren / paa det wi icke skulle bliffue fordømte met denne wgudelige Verden / saa er det oc bedre / at straffis her timelige / end der i det andet Liff / Oc wi ville heller falde i HERrens Haand / end i Menniskens Hender / thi hans Barmhiertighed er megit stor. O gode Fader / beholt oss i en sand Tro til JEsum CHristum / som er den euige Forligelse oc det fuldkomne Offer for vore Synder /

Amen.

En anden nyttelig Bøn/ at bruge vdi Pestilentzis tid/ eller naar der er stor Død forhaanden.

O Euige GUd / al Retfærdigheds oc Barmhiertigheds Fader / som i fordom tid / den mectige Første / Konning oc Prophete Dauid straffet haffuer / oc hans folck oc Vndersaatte for Syndens skyld / met en saa grum oc forfærdelig Pestilentze : Saa der døde i tre dage / fra om Morgenen Aarle indtil den berammede tid / aff Folckit / fra Dan oc indtil Bersabee / halfffiersindztiuffue tusind Mend / oc der hand sine Synder bekiende / oc met en

en hiertens inderlige Bøn indflyde til din naade oc Godhed/anraabende oc paakallendis dig: Saa befalede du oc høst Engelen/ at hand skulde icke lengre holde Pestilentzs Sucrd draget offuer Folckit/ oc lodst strax den samme grumme Pestilentze stillis oc oppeholde. O HERRE/ saa maa wi nu bekiende/ at du haffuer tilsend oss denne Pestilentze til vor vtallige Synders heffn oc straff/ met huilcke wi dig her til dags/ saa høyligen til heffn oc plassue/ vrede oc straff/ haffue fortørnit oc opuact. Oc fordi O kiere Himelske oc Barmhiertige gode Fader/ Beder ieg dig inderlige/ aff al min hiertens grund/

grund / met mine Synders bekiendelse. At du vilt oſſ vore Synder Naadeligen forlade/ oc lad din Guddommelige vrede oc fortørnelse nu ſtillis oc oppeholde/ Oc vende fra oſſ denne grumme Peſtilentze oc ſuare død/ Paa det/ at wi vort leffnit i helbrede / karſkhed oc ſundhed kunde bedre / met en ſand hiertens anger oc tro til din wſigelige godhed / Naade oc Barmhiertighed : Ved din eniſte Søn vor HERRE JEſum CHriſtum. Oc effter dette leffnit / ſiden met dig i den Euige Salighed at leffue Euinlige/ Amen.

En

En Bøn imod Tyrcken.

Almectige Gud/ en Konning offuer alle Konger / oc en HERRE offuer Himmel oc Jord/ Wi bekiende/at wi (diss vær) haffue megit syndet met vore Forfædre / wi haffue mishandlit oc værit wgudelige / oc haffue saare vel fortient din Vrede/ der til allehaande timelig oc euig straff. Men wi bede dig/ met angerfulde oc bedrøffuede Hierter/ at du aff Naade vilt forlade oss vore Synder for din kiere Søns skyld / oc beuare oss fra Tyrckens grumme Tyranni/ oc fra hans store mact. Du seer io huorledis

hand

hand er falden i din Arffue/ oc tencker at besmitte din Kircke oc Menighed / oc giøre Steenhaabe aff vore Steder oc Byer. Hand haffuer giffuet dine Tieneris legeme til Fulenis føde vnder Himmelen/ oc Diuren i Landet dine Helligens kiød. Hand haffuer vdstyrt de Christnis Blod som Vand/ oc der vaar ingen der iordede dem. Ah HErre lad oss icke bliffue til forsmædelse/ spot oc haanhed for dem som ere omkring oss. HERRE huor lenge vilt du saa aldelis være vred? Oc lade din vrede oc Nidkerhed brende som en Ild? Tenck icke paa vore fremfarne Misgierninger / Men forbarm dig

snart

snart offuer oss / thi wi ere
bleffne gantske faa oc tynde/
Hielp du oss O G V D vor
Hielpere / for dit Naffns
skyld/ Fri oss oc forlad oss vore
Synder / for dit Naffns ære
skyld/ Huorfor lader du Hed-
ningene sige : Huor er nu e-
ders GVd? Lad dine Tiene-
ris Blods heffn som er vd-
giffuit / bliffue bekynt iblant
dennem faar vore Øyen.
Lad de fangne Christnes suck
komme faar dig effter din sto-
re Arm / Oppehold Dødsens
Børn/ tag fra Tyrckerne de-
ris Hierte oc mod/at de kunde
forfærdis oc bliffue redde / oc
deris Hender bliffue fortraad-
ne oc lade/Forskaffe / at Heste

Aa oc

oc Mand nedsiuncker i Søffnen / Beskyt oc beskerm oss HERRE Zebaoth / beuijss din hielp mod oss / at wi kunde see dine vdualdis velfart oc lycke / oc glæde oss at det gaar dit Folck vel / oc rose oss met din Arffuedel. Wi berømme oss der aff / at du hielper saa gierne / oc wi haabe paa dit Naffn / Ah HERRE / vær oss naadig for din egen skyld / Forlad icke din Arffuedel / som er kaldit effter dit Naffn / thi der er ellers ingen der kand stride for oss / vden du vor GUD alene. Opløfft din Arm offuer de Fremmede / At de kunde see din Mact / paa det de kunde kiende lige som wi kiende /

at der er ingen anden GUD
til / end du Himmelske Fader
i Christo JEsu oc den
hellig Aand/
Amen.

En Bøn at bede / naar mand er siug.

O HERRE Jesu / du som est de leffuendis eniste salighed / oc de Dødis euige Liff / forbarme dig offuer mig arme syndige Menniske / oc forlad mig alle mine slemme Synder / for din hellige oc bittere Død oc pine skyld/ huilcket ieg nu visselige tror oc aldelis vil mig der til forlade/oc der faare vil ieg ocsaa aldelis giffue mig

 gantske

gantske hen vnder din aller-
helligeste villie / huad heller
du vilt/at min Siæl skal end
nu lenger bliffue her i dette
mit Legeme / at ieg kand her
tiene dig/som mig burde/ eller
oc du vilt at ieg skal heden
vandre aff denne Verden/
saa skee din villie / Thi ieg er
vis der paa / at det som din
Miskundelighed er befalet/
kand icke bliffue borte eller
forfaris.

Jeg vil gierne bortsette
dette skrøbelige oc wsalige Le-
geme / for det Haab ieg haff-
uer til Opstandelsen / som skal
giffue mig det deyligere oc
lycksaligere igen.

Jeg beder dig / at du vilt
bestyrcke min Siæl met din
Naade/

Naade/ imod alle Fristelser/ oc at du vilt beskerme mig imod al Satans anfald / met din Barmhiertigheds skiold/ met huilcken du giorde i fordom dage dine Marterer woffueruindelige / imod hine suare piner oc altsomgrummeste Død.

Jeg seer oc formercker/ huor aldelis ingen hielp eller vndsetning ieg haffuer aff mig selff / Men al min trøst oc tillid staar i din wsigelige godhed / Jeg haffuer ingen værdskyld/ ey heller gode gierninger/ som ieg kand bære for mig / oc forlade mig paa/ Men megit ont seer ieg oc formercker hoss mig selff / dog trøster ieg mig ved din Ret-

færdighed/ oc forhaabes at ieg der met skal io regnes iblant de Retfærdige Menniskers tal/ oc bliffue Salig.

Du est fød mig til gode/ du haffuer hungret oc tørstet/ lærd/ bedet/ fastet mig til gode /du haffuer giort mange gode gierninger for min skyld du haffuer lid den suare oc bittere Død oc Pine paa Kaarssens gallie for min skyld / oc est Opstanden aff Døde for min Retfærdigheds skyld.

Lad mig nu alle disse ting komme til gode / som du veluilligen haffuer giffuit mig/ lad dit Blod affto alle mine Synders oc lasters besmittelse / Lad din Retfærdighed skiule min wretfærdighed /

Lad

Lad din værdskyld følge mig frem for den Offuerste Dommere.

Naar det onde ieg haffuer oc Siugdommen bliffuer suarere / da formere din Naade i mig / at min Tro icke skal feyle / at mit Haab icke skal forgaa / at min kierlighed icke skal bliffue kaald / oc at den Menniskelige skrøbelighed i mig / icke skal lade sig nederslaa aff Dødsens fryct oc fare.

Men vnd mig din hellig-Aands Naade / naar Døden kommer paa mine Legemlige øyen / at mit hiertis øyen icke da vendis fra dig / Naar min tunge kand icke lenger tale / at mit hierte kand da alligeuel raabe til dig / oc

tencke saa / O HErre vdi din Haand befaler ieg min Aand/ dig ske loff/ oc ære for vden ende/ Amen.

Fire Bøner for it siugt Menniske.

Den Første.

OHERRE Himmelske Fader / du est io en Trofast GVD/ oc lader ingen fristis offuer sin effne/ Men giør det at Fristelsen faar saadan en Ende / at wi hende kunde fordrage. Jeg beder dig i min store nød oc pine / lad Kaarsit icke bliffue mig forsuart/ Styrck mig at ieg kand bære

oc lide det met Tolmodig-
hed / oc aldrig tuile paa din
Barmhiertighed. O Christe
GVds leffuendis Søn/
du som haffuer lidt Kaarssens
pine for mig / oc endelige est
død for mine Synder / Jeg
raaber til dig aff mit Hiertis
grund / forbarm dig offuer
mig arme syndige Menniske/
Forlad mig alle mine Mis-
gierninger / der ieg i mit
gantske liffs tid haffuer giort
dig imod met. Lad mig icke
bliffue forskrøbelig i min
Tro. O Gud hellig Aand/
du sande Trøstere i all nød/
beholt mig i Tolmodighed/
oc ret Paakaldelse./ Hellig-
giør mig met en sand Tillid/
oc vig icke fra mig i min sidste
nød/

nød/Ledsage mig aff denne Jammerdal til det rette Fæderneland/ Amen.

Den anden.

Almectige GUD Himmelske Fader / efftcrdi du haffuer befalet oss/ oc sagt / Kalde paa mig i din nød / Saa vil ieg bønhøre dig/at du skalt prise mig. For den skyld raaber ieg til dig / i denne min store nød / ved Jesum Christum din kiere Søn/ at du mig arme oc syndige Menniske icke vilt forlade. Oc om saa er / at denne min siugdom icke er til Døden/ da hielp mig op / at ieg kand bliffue helbrede / for din Barm-

Barmhiertigheds skyld / paa det din mact oc krafft som du beuiser mod mig / kand forkyndis oc prisis. Men der som det er mig nytteligere at dø timelige / end her at bliffue i denne Jammerdal oc ælendige leffnit / saa ske HERRE GVD / din Guddommelige vilie / saa paa Jorden som i Himmelen / oc forlene mig Naade / at ieg aldelis giffuer mig i din vilie / der altid er den beste. Beholt mig fast i en Christelig Tro / oc din sande Kundskab / indtil mit endeligt. Lad mig aldrig bliffue affskildt fra dig / Men tag min Siæl til dig i dit Rige / ved den samme din kiere Søn JEsum Christum vor HErre / Amen.

Den

Den Tredie.

O Stercke Almectige GUD / du som est Naadig oc Barmhiertig / Tolmodig oc megit miskundelig oc trofast / oc tilgiffuer Synder oc Misgierninger / til dig raaber ieg / at du aff Naade vilt forlade mig alle mine Synder / der til styrcke oc opholde min Siæl imod all Fristelse. Kom mig til hielp / oc stat mig bi / at min Tro icke hucger i mig / mit Haab icke fortuiler / min Kierlighed icke forkølner / oc min Menniskelige skrøbelighed icke nedsiuncker eller vndergaar for Dødsens forskreckelse skyld. Oc naar min tid oc

stund

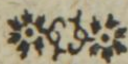
stund kommer / saa lad mig fare i fred / Thi mine Øyen haffue seet din Saliggørere/ huilcken du haffuer beridt for alle Folck / It Liuss til at opliuse Hedninge / oc dit Folck Israel til en Herlighed. Paa denne Saliggiørere troer ieg/ paa hannem haaber ieg. Ah HERRE lad mig icke bliffue til skamme/ Thi du est min hielp oc styrcke. See til mig met din Barmhiertigheds Øyen / oc vent din Faderlige hielp til mig / ved Jesum Christum din kiere Søn/ huilcken met sin hellige pine oc Død/ haffuer forhuærffuit oss en Euig forløssning/Amen.

Den Fierde.

O All Naadis Fader/ forbarme dig offuer min arme Siæl/ forlad mig alle mine Synder/ der ieg(diss vær) haffuer giort imod dig. Foract icke dit arme Creatur / Forsmaa mig icke/ ieg som er dine Henders gierning/ Lad den icke omkomme/ som du haffuer giort oc skabt/ thi paa dig haaber ieg / du est min hielp oc min GVD. Oc Christe sande Frelsere/ du som est det Guds Lam / som bær Verdens Synder / oc mig haffuer toit oc renset met dit Blod / Jeg beder dig / ved din bittre pine/ synderlige oc allermest den du følde paa den

stund/

stund / der din aller ædeligste Siæl vdgick aff dit allerhel-ligste Legeme. Forbarm dig offuer min arme Siæl i hen-dis vdgang / oc føer hende til det euige Liff: O GVd hel lig Aand / du søde Trøst / Op-peholt mit Hierte imod alle den onde Fiendis Fristelser / Styrck min tro / at ieg sta-delige troer Syndernis for-ladelse / oc det euige Liff. Saa befaler ieg nu O hellige Tre-foldighed / min Siæl oc Aand i dine Hender / du haffuer igenløst mig du sande oc tro-faste Gud / som leffuer oc regnerer i euighed / Amen.

En Bøn for dem / som ligge paa deris yderste.

DEutige GVd Barmhiertige Fader / du som giør alting i den beste mening / Efftersdi du haffuer lagd mig legemlig Siugdom paa / oc jeg nu befinder oc fornemmer / at du vilt kalde mig fra denne jemmerlige dal / Da beder jeg dig inderlige aff mit gantske hierte / at du vilt giffue mig en sterck Tro til din elskelige Søn JEsum CHristum min Frelsere. Jeg veed oc tuil der intet paa / at alle mine Synder ere mig forladne aff Naade / Thi jeg er der paa Døbt / affløst

affløst oc bespiset met JEsu Christi Legeme oc Blod / Jeg haffuer der til met din Forjettelse / du som selff est sandhed / at du vilt være dem alle Naadig oc Barmhiertig / som kiende deris Synd oc bede dig om Naade / Oc efftersdi ieg nu befrycter huer time oc alle Oyenblick / at den onde Fiende Sathan skal komme til mig oc ville forfærde mig / oc tage min eniste trøst oc tillid min HERre oc Frelsere JEsum CHristum / aff mit hierte / Da beder ieg dig min HERRE oc GVd Himmelske Fader / at du strax vilt komme mig til hielp / styrcke min Tro / oc hielpe mig at ieg kand stride Mandelige imod

alle mine Aandelige Fiender/ oc imod mit mistrøstige Legeme / oc beholde Seyer / lad dine naadige Øyen skinne offuer mig/ at mit hierte kand glæde sig i mig. O JEsu Christe/ giør mig trolige bistand / i denne min neruærendis nød / du frelste mig fra Sathans mact / beuare mig ocsaa fra hans forfærdelse oc fristelser/paa det ieg kand loffue oc tacke dig euindelige. Trøste mig O Naadige Herre formedelst dit Hellige Ord / at ieg der paa kand mercke oc kiende/at du est min Ven / giff mig Naade/at ieg taalmodelige kand forlade mig paa din hielp / oc være trøstig oc frimodig i hiertet.

O hel-

O hellig Aand / du sande Gud / met den euige Fader oc Søn / du rette eniste Trøstere i allehaande drøffuelse oc angist / opliuß mig met din Guddommelige klarhed / optent i mit arme bedrøffuede mistrøstige hierte / Troens liuß / at ieg der met kand imodstaa Sathan / oc komme til Troens yderste ende / det er / til det euige liff oc Salighed. O du hellige Trefoldighed / du sande eniste Gud / styrck oc beuare mig / oc fuldkom din hielp met mig / thi ieg forlader mig paa dig / oc befaler min Aand i dine hender / du forløsde mig / sandheds Gud. O kiere HERRE Jesu Christe / ledsage oc føer min Siæl /

 huil-

huilcken du selff kiøbte forme-
delst dit hellige Blod/ fra den-
ne jemmerlige oc grædelige
dal til Guds herlighed / oc til
alle hellige Patriarkers/Pro-
pheters / Apostlers / Marty-
rers/ oc alle trofaste Chri-
stnis skare /formedelst
JEsum CHRJ-
stum/Amen.

En Gudelig Bøn / at bede om it gaat saligt en-deligt aff denne Verden.

DEuige Gud oc HEr-
re / vdi oc i huilcken all
vor hielp oc trøst staar/
Du som est alle Creaturis
Euige begyndelse oc ende/
først oc sidst / Thi du est Al-
mectig

mectig oc Euig / du som alle-
nisse vedst vort endeligt. Jeg
beder dig gantske inderligen
oc ydmygeligen / at du vilt
giffue mig din Naade / ved
huilcken ieg kand betracte oc
ihukomme mit sidste Endeligt
oc affgang aff denne Verden /
Giff mig Naade / at staa /
leffue oc varactig at bliffue i
en sand Tro til dig / ved Je-
sum CHristum vor HER-
RE / oc en sand Kierlighed
til min Næste / Oc lad mig ey
offueruindis paa min sidste
ende aff Kiød oc Blod / Ver-
den / Dieffuelen eller aff no-
gen sprecke / vee / pine eller
plaffue / Saa ieg aff dennem
kande beuegis til nogen tuiff-
uel / feil eller mistrøst om din
Naade /

Naade / kierlige oc Faderlige villie / Miskund eller Barm=hiertighed imod mig : Men dele samme din Naade oc Barmhiertighed aff dit Gud=dommelige oc Faderlige hierte met mig / for din eniste oc kie-riste Søns vor HErris Jesu Christi skyld / oc annam hans hellige / beske/ bittre oc wskyl-dige Død oc Pine / for it fyl-listgiørendis Offer / betal-ning / plict oc Bod / for alle mine Synder : O gode Gud Fader / beholt oc beuar mig i din gode Faderlige oc Gud=dommelige beskytning oc be=skermelse / Oc kom min arme fattige Siæl til hielp oc bi=stand / før end mit hierte bry=ster / oc min Tunge mister sit maal.

maal. O Gud vor Himmelske Fader / kom mig til hielp / før end mine Øyne bryste oc miste deris siun. O all Barmhiertigheds GVd oc Fader / Jeg beder oc formaner dig ved dit Ord / huilckit din eniste oc allerkieriste Søn vor HErre JEsus CHRIstus sagde til Røffueren paa Kaarsit / vdi sin allerstørste sprecke / vee / pine oc plaffue. I denne dag skalt du være met mig i Paradiss: O kiere Fader / ver mig lige saa Naadig oc Barmhiertig / met huilcket Jeg befaler min Aand i dine hender / Bedendis aff all mit hiertens inderlige ydmyghed / at du vilt lade dine hellige Engle være hoss mig / at de

tage

tage oc anamme min Siæl/ oc føre den vdi dit Skiød/ Saa at ieg motte met alle dine hellige Engle oc alle vduald e Børn/ hoss dig Euindelig leffue/
Amen.

En anden herlig Bøn at bede/ for dem som ligge paa deris yderste.

O JEsu CHrist/ hør nu min røst/
Jeg raaber til dig/ om hiertens trøst.
En arm Syndere monne ieg være/
Det bekiender ieg for dig min GVD oc HErre.
Lad op dine øren oc hør min klage/

Thi

Thi ieg haffuer Syndet i alle
mine dage.
O min Gud/ O min Skabe-
re blid/
O Fader ver mig Naadig oc
mild/
O Jesu min elskelige Broder
oc Herre/
Til dig skal al min tillid
være.
Opliuss min mørcke Sam-
uittighed/
O hellig Aand/ som er aff
euighed/
At ieg kand haffue en stadig/
Tro/
Oc siden komme i den euige
ro.
O HErre mine Synder ere
megit stercke/
Det kand ieg daglige mercke.

 Jeg

Jeg det oc dagligen maa kiende.
At Døden kommer mig fast i hende.
Hielp du mig vdi all min nød.
At ieg befries fra den euige Død.
Til dig O Gud staar al min trøst/
Thi hielp du mig aff sorrig oc brøst.
En hiertens sorrig vil ieg dig klage/
Som giør mig vee i disse sidste dage.
Lad mig nu Naade hoss dig finde/
Aff sorrigen / som er mine Synder/
Thi ieg hende gantske aldelis fortryder.

O Gud lad mig dit venskab
nyde.
O kiere Frelsere / O JEsu
Christ/
Jeg ved for sande/ du naadig
est/
Oc du vilt arme Syndere
høre/
Dennem Salig oc Retfær-
dig giøre.
Derfor beder ieg nu i min
syndsens nød/
O Herre fri mig fra Helff-
uedis glød.
Thi ieg haffuer lenge vnytte-
lige leffuit/
Mange Synder oc megit ont
bedreffuit/
Mit hierte er ont / mit sind
der til/
Min hu altid Synd bedriffue
vil. Cc ij Den-

Denne trøst ieg monne dog
altid haffue/
Udi disse sidste farlige dage.
At du vilt ingen Synders
Død/
Men hielpe dennem gierne
aff deris nød/
Om de ville sig til dig om-
uende.
Oc icke gaa Dieffuelen til
hende.
Da est du allene den Herre
saa blid/
Oc vender til dennem Ansic-
tet dit/
At de skulle icke døden sma-
ge/
Som dog kommer i disse siste
dage.
Lad mig dog det Menniske
være/

Som

Som hoff dig maa side / min
Gud oc Herre.
Thi ieg vil mig fra Synden
omuende/
Oc ydmygeligen hende aff
hiertet bekiende.
Giff mig der til din hellige
Naade/
At den hellig Aand maa mig
styrcke oc raade/
At ieg skal icke fra dig falde.
Naar du vilt mig aff Verden
kalde.
Thi ieg monne det i Scriff-
ten finde/
At du vilt frelse baade Mand
oc Quinde/
Som sig allene til dig om-
uende/
Oc deris brøst for dig bekien-
de.

Oc vilt være dennem en naa-
dig Fader/
Oc dennem gierne deris
Synd forlade.
O GVd ver mig naadig oc
blid/
Oc forkast mig icke til euig
tid/
Thi ieg haffuer Syndet i-
mod dine Bud/
Forlad mig det O HERre
G V D.
Derfaare monne ieg nu hier-
telige bede/
O Christe forlad mig mine
Synder lede/
Oc ved din hellige pine oc død/
Frelss mig aff al min Synd
oc nød.
Jeg beder dig ved dit hellige
Legeme oc Blod/
At

At du mig mit endeligt vilt
gjøre god/
Oc obne mit hierte oc mine
sind/
Oc sende mig den hellig Aand
der ind/
Som mig kand trøste i all
min nød/
Oc fri mig fra den euige død/
Amen/ Amen.

En Bøn at bede / om det euige Liff.

O Kiere HERRE JEsu CHRiste / du leffuende GUDS Søn / du som est Veyen/ Sandhed oc Liffuet / du som sagde / at de / der kiende din Fader/ alene den sande Gud/

oc dig Jesum Christum/ huilcken hand vdsende/ skulle haffue det Euige liff. Giff mig din hellig Aand / som formedelst dit hellige Ord kand lære mig/ oc opliusse mit hierte der met / at ieg rettelige kunde lære at kiende din Fader oc dig / tro paa dig / oc begynde her det euige Liff / Formedelst Troen / oc haffue det fuldkommeligen effter dette liff/ formedelst dig / i huilcket ieg skal nyde oc bruge det euige gode/ Loffue oc prise dig ocsaa met Faderen oc den hellig Aand / som en sand naadig Gud/ fra euighed til euighed/ Amen.

En Bøn til Christum/ om en salig Affgang fra denne Elendige oc bedrøffue Verden til det Euige liff.

D. Paulus Eberus.

HErre Jesu Christ sand Menniske oc GVd/
Som banghed pine oc sorgfuld mod/
For mig lidde indtil Kaarssens Død/
Oc frelste mig fra den euige nød.
Jeg beder dig for din pine skyld/
Ver mig arme Synder naadefuld/
Naar ieg kommer i Dødsens nød/

Oc

Oc strider met den bittre død.
Naar Øyne brystе oc siunen
forgaar/
Naar Øern ey lenger at høre
formaar/
Naar Tungen kand icke tale
mere/
Oc Hiertens styrcke forknu-
sit er.
Naar mig forgaar all min
forstand/
Oc intet Menniſk mig hielpe
kand/
Din hielp O JEſu CHriſt
mig ſend/
Oc ſtat mig bij i min ſidſte
End/
Oc før mig aff denne Jam-
merdal/
Forſtecke mig ocſaa Dødſens
qual.

De

De onde Aander fra mig
driff/
Oc met din Aand stedse hoss
mig bliff.
Indtil aff Legemet gaar min
Aand/
Saa annam hende HERR
i din Haand.
Lad Legemet soffue vden plag/
I Jorden/ til den yderste dag.
En gledelig Opstandelse mig
giff/
Paa Dommedag min Tals=
mand bliff/
Oc paa min Synd icke mere
tenck/
Det euige Liff mig Naadelig
skenck.
Som du oc haffuer loffuit
mig/
I dit Ord/ der til tror ieg dig
Sande=

Sandelig / sandelig dig siger
ieg/
Huo mit Ord holder oc tror
paa mig/
Til Dom ey kommer / sig til
nød/
Oc skal ey smage den euige
Død.
Oc om hand end dør timelig/
Dog er det hannem ey skade-
ligt.
Men ieg vil selff met stercker
Haand/
Hannem slide wdaff Død-
sens baand/
Til mig indtage i mit Rige/
Der skal hand da met mig til
lige/
I glæd oc fryd leffue euiglig/
Der til hielp oss HErr naa-
delig.

O Her-

O HErre forlad oſſ all vor brøſt/
Oc ſtyrck oſſ vel met Scrifftens trøſt.
At wi met god taalmodighed/
Met tro oc haab met flittighed/
Dit Ord beholde ſtadiglig/
Indtil wi bortſoffue ſaliglig/
Amen.

En ſand Gudelig bekiendelſe oc Bøn korteligc at bede.

MJne Synder bedrøffue mig/
GUDS Naade huſualer mig.
To tingeſt ved ieg/
1. En arm Synder er ieg/
2. Men Gud er Barmhiertig:
Det førſt bekiender ieg/
Det andet Tror ieg/
Der met ſiger ieg / met den obenbare Syndere hiertelig/

O

O Gud / vær mig arme Syndere Naadig oc Barmhiertig.

Gensuar.

Set paa Gud all din omhu oc møde.

Saa hielper hand dig aff nøde.

Fordi/ Huo som paa GVD stadelige Tror/

Gantske vel hand Bygger oc boer.

GVD giffuer Christus fortiener Troen begriber gierningerne beuise	Naaden

Bønen.

Benaade mig/

O HErre/ ieg beder dig.
O HErre giff mig/
Det mig vender til dig.
O HErre / tag mig/
selff mig.
Oc giff mig/gantske egen
dig.
Hielp mig aff all nød/
HERRE ieg beder dig:
Legemmet her/
Oc Siælen i Himmerig
AMEN.

En

En anden herlig Bøn/ at bede om den hellig Aands Naade/paa sit endeligt.

O GVD være mig arme Syndere Naadig oc Barmhiertig / Jeg beder dig HERRE / ved din hellige vskyldige Død/ Ved dit hellige Legem oc Blod / At du mit Endeligt vilt giøre god: Oc obne mit hierte oc mine Sind / Oc sende mig den hellig Aand der ind:

Som mig kand trøste i alle min nød / Oc fri mig O HERRE / fra den euige Død/ AMEN.

Amen.

Nogle deylige Spraack vdaff den Hellige Scrifft/ til it Gensuar aff Gud paa disse forscreffne Bøner / Alle dennem som alffuorlig oc aff hiertet Beder / paakalder oc forlader sig paa haanem / til Trøst.

JEg/ Jeg/ er din HERRE oc GVD / oc der er ingen Frelsere eller

eller Saliggiørere / vden Jeg/Esa/ 43.

Jeg er din Salighed/Psalm. 35.

Jeg er den / Jeg er selff den som affsletter din Ondskab for min skyld/oc ieg vil icke komme din Synd ihu. Esai. 43.

Jeg affsletter din Ondskab som en Sky/ oc dine Synder / som it Taag / Esai. 44.

Jeg er din beskermere / oc din megen store løn / Gen. 15.

Jeg er met dig at ieg kand Frelse dig oc fri dig vd/ (siger HERREN) Jeg vil fri dig aff de ondis hender/ oc vdløse dig aff de sterckis hender / Jerem. 15.

Jeg er met dig / indtil Verdsens ende / Matth. 28.

Jeg er HERREN din Gud / som vil lære dig de ting som nyttelige ere / Oc styre oc Regere dig / paa den Vey / som du vandrer paa / Esa. 48.

Jeg vil giffue dig forstand / oc lære dig paa den vey / som du vandrer / oc ieg vil feste Øyen paa dig / Psalm. 32.

Jeg vil giffue dig Mund oc Visdom / som alle dine wuenner icke skulle kunde staa imod / Luc. 21.

Jeg vil være i dit hierte oc din Mund / Jeg vil sette mine Ord i din Mund / oc vnder mine henders skugge beskerme dig / Esa. 51.

Jeg vil lade alt mit gode gaa
for dit Ansict/ Exodi. 33.
Jeg er HERREN som icke
liuffer/ Malachi. 3.
Frycte dig icke/ thi ieg frelste
dig/ Oc om du gaar i Il-
den/ da skalt du icke brende
dig/ oc Luen skal icke opten-
de dig/ Thi ieg er HER-
REN din Gud/ Esa. 43.
Kalde paa mig i din Nød/
saa vil ieg Frelse dig/ saa
skalt du prise mig/ Psal. 50.
Jeg er HERREN din
Gud/ som haffuer vdled dig
aff Egypten/ vdaff det
Tienistehuss Pharaonis/
Exodi. 20.
Jeg vil være eders wretferdig-
hed Naadig/ oc ieg vil icke
mere komme eders Synder
ihu/ Jere. 31.

Jesu

JEsu Christi Gensuar/ Trøst oc Husualelse.

SAndelige/ Sandelige: Jeg siger eder / Der som i Bede Faderen om nogit i mit Naffn / da skal hand giffue eder det/ Joh. 16.

Oc alt det i Bede om i eders Bøn/ der som i Tro / da skulle i faa det/ Matth. 21.

Beder saa skal eder giffuis/ Leder / saa skulle i finde/ Bancker/ saa skal eder opladis: Thi huo som Beder/ hand faar/ Oc huo som leder / hand finder / Oc huo som Bancker/ hannem skal opladis. Matth. 7.

Sandelige / Sandelige siger

ieg eder/ Huo der hører mine Ord oc Tror den som mig haffuer vdsend / hand haffuer det Euige Liff/ Johan. 5.

Sandelige / Sandelige siger ieg eder/ Huo der vil holde mine Ord / hand skal icke see Døden Euindelige/ Johan. 14.

Jeg er Veyen / Sandhed oc Liffuit/ Johan. 14.

Huo som effterfylger mig/ hand skal icke vandre i Mørcke : Men hand skal haffue Liffsens liuss/ Joh. 6.

Kommer til mig / alle i som Arbeide oc ere besuarede/ ieg vil vederquege eder. Matth. 11.

Jeg er Liffsens brød/ huo som kommer til mig / hand skal

icke hungre: Oc huo som tror paa mig/hand skal aldrig tørste/Johan. 6.

Jeg vil giffue de tørstige aff den leffuende Vands kilde forgeffuis/Apo. 21.

Jeg er Liffsens Brød / huo som tror paa mig/ hand haffuer det Euige Liff/ Johan. 6.

Jeg er opstandelsen oc liffuit/ huo som Tror paa mig/ hand skal leffue alligeuel at hand Dør. Oc huo som leffuer oc tror paa mig/ hand skal aldrig Dø / Johan. 11.

Jeg er kommen i Verden it liuss/paa det/Huo som tror paa mig / skal icke bliffue i Mørckit / Johan. 12.

Men

Men det er hans villie som mig haffuer sent / At huo der seer Sønnen / oc tror paa hannem / hand haffuer det euige Liff / Johan. 6.

Jeg er den første oc den siste / oc den leffuende / Jeg vaar død / oc see / ieg er leffuendis fra Euighed til Euighed / Apo. 1.

Mig er giffuen all mact i Himmelen oc paa Jorden / Matth. 28.

Fryct intet / fordi ieg haffuer igenløst dig / oc kaldet dig ved dit Naffn / Du est min. Naar du gaar igennem Vandit da er ieg hoss dig. Esai 43.

Alle dine Hoffuit haar ere talde / oc icke it skal bliffue borte

Ee

borte vden Faderens villie. Matth. 5

Huo dig tager fat paa / hand tager fat paa min øyesteen Zacha. 2.

Jeg / Jeg selff vil trøste dig / Huo est du / at du vilt fryc-te dig for it dødeligt Men-niske? Esai. 51.

Jeg er icke kommen at Døm-me Verden / men at giøre Verden salig / Johan. 12.

Jeg er kommen at kalde Syn-dere til bedring / oc icke de fromme : Thi de karske haffue icke Legen behoff / men de Siuge. Matth. 9

Vin-

Vindisbyrd aff den Hellige Scrifft / om vor igenløselse vdi JEsu Christo.

WJ ere icke igenløste ved forgengelige ting som Sølff oc Guld/ aff vor Forgengelige omgengelse: Men met Christi dyrebar Blod / som met it wskyldigt oc wbesmittet Lams. j. Pet j.

Ved Christi Blod haffue wi igenløselsen/ som er Syndsens forladelse / effter hans Naadis Rigdom. Eph. j.

Jesus Christus er giort oss aff Gud til Visdom/oc til Retfærdighed/ til Hellighed oc til igenløselse. j. Corinth j.

Christus haffuer giffuit sig selff for vore Synder / at hand vilde fri oss fra denne onde Verden/ effter Guds oc vor Faders villie. Galat. 1.

Christus haffuer en tid lid for vore Synder/den Retfærdige for de wretfærdige/ paa det/at hand kunde føre oss til Gud. 1. Petri. 3.

Christus haffuer selff baarit vor Synd i sit Legemme paa Træit. 1.Pet. 2.

Christus er der hen giffuen for vore Synder skyld / oc opuect for vor Retfærdigheds skyld. Rom. 4.

Oc der som nogen Synder/ da haffue wi en Talssmand hoss Faderen/Jesum Chri-

Christum/ den som er Ret=
færdig / oc hand selff er for=
ligelsen for vore Synder:
Men icke alleniste for vore/
men ocsaa for den gantske
Verdens. j. Johan. 2.
Thi der som wi ere forligte
met Gud/ ved hans Søns
Død / der wi vaare endnu
Syndere: Huor megit me=
re skulle wi bliffue salige ved
hans Pine/Efftherdi wi ere
nu forligte. Rom. 5.
Gud haffuer giort oss leffuen=
de ved Christum/oc haffuer
skenckt oss alle Synder/oc
afsslet den Handscrifft som
vaar imod oss. Coloss. 2.
Er Gud met oss/ huo tør være
imod oss: Som oc icke spar=
de sin egen Søn/ men haff=

 uer

uet giffuit hannem der hen for oss alle/ Huor for skulde hand icke skencke oss alting met hannem? Huo vil klage paa Guds vdualde/ Gud er her som giør Retfærdig/ Huo vil fordøme? CHristus er her / som er Død/ Ja megit mere hand som er opueckt huilcken som sidder hoss Guds høyre haand oc beder for oss. Roman. 8.

Saa haffuer Gud elskt Verden/ at hand gaff sin eniste Søn der hen paa det/ at alle de som Tror paa hañem skulle icke fortabis / Men haffue det Euige liff. Joh. 3

Derfaare priser Gud sin kierlighed mod oss/ at Christus

døde

døde for oss / der wi vaare endnu Syndere: Saa bliffue wi io megit mere beholdne ved hannem for Vreden. Efftersdi at wi ere bleffne Retfærdige ved hans Blod. Rom. 5.

Sandelig / Sandelig drog hand vor Siugdom / oc lagde paa sig vor pine / Oc wi holde hannem for den / som vaar plagit oc straffit aff GVD. Men hand er Saargiort for vore Synders skyld / Straffen ligger paa hannem / paa det / wi skulde haffue Fred / Oc wi ere Helbrede giorde ved hans Saar. Wi ginge alle vild / huer saa paa sine Veye / Men HERREN

 kaste

kaste alle vore Synder paa
hannem. Esai. 53.

Hand haffuer selff Offret vore Synder paa sit Liff/paa det / at wi skulde være fri fra Synden/oc leffue effter Retfærdighed / ved huess Saar i ere bleffne sunde.
1. Petri. 2.

Thi der er en GVd / oc en Meglere imellem Gud oc Menniſken / som er det Menniske JEsus CHristus / som haffuer giffuit sig selff til en igenløſelse.
1. Timoth. 2.

Jesu Christi Blod renser oss/ aff alle vore Synder: Der som wi bekiende vore Synder / saa er hand trofast oc Retfærdig / at hand forla-

forlader oss vore Synder/ oc renser oss aff all wdygd. j. Johan. j

Christus ælskte oc tode oss aff vore Synder met sit Blod. Apocal. j. Hannem skee Loff/ Priss oc ære/ fra euighed oc til Euighed.

Om denne Vidne alle Propheter / at alle de som tro paa hannem / skulle ved hans Naffn haffue Syndernis forladelse Act. 10.

O du Guds Lam / som borttager all Verdsens Synder / Forbarme dig offuer oss.

Her

Her effter følger nogle andre skøne Spraack vdaff den hellige Scrifft / huert Menniske nyttelig at vide.

SAlig er den / som setter sit Haab til HERREN / oc vender sig icke til de Hoffærdige / oc til dem som omgaff met løgn. Psalm. 40.

Oc det skal skee / at huo som kalder paa HERRens Naffn / hand skal bliffue Frelst. Joel. 2.

Søger HERREN den stund hand kand findis / Kalder paa hannem den stund hand er nær. Esa. 55.

Thi HERREN eders Gud

Gud er Naadig oc Mis-
kundelig / oc hand skal icke
vende sit Ansict fra eder/
om i vende eder til hannem
2. Paralip. 30.

See HERRENS øye
seer paa dem som hannem
Frycte oc Haabe paa hans
Miskundhed. Psalm. 33.

Smager oc seer huor kierlig
HERREN er: Salig
er den/som Haabis til han-
nem. Psalm. 34.

HERREN haffuer beha-
gelighed til dem som han-
nem Frycte / oc vente hans
Miskunhed. Psalm. 147.

Huo som Frycter HER-
REN / hannem skal intet
ont vederfaris. Eccle-
siast. 33.

De

De som Haabe paa HER-
REN/de skulle icke falde/
men de skulle bliffue Euin-
delige. Psalm. 125.
Salig er den Mand som
Fryeter HERREN.
Psalm. 128.
HERRENS Naade
varer fra Euighed til euig-
hed / offuer dem som han-
nem Frycte. Psalm. 103.
HERRENS Engel ley-
rer sig omkring dem / som
hannem Frycte / Oc hiel-
per dem vd. Psalm. 34.
Forbandet er den Mand/ som
forlader sig paa Mennis-
ken/ oc holder Kiød for sin
Arm / oc bortuiger fra
HERREN met sit
Hierte. Men velsignet
være

være den Mand / som forlader sig paa HErren/ oc HErren er hans Haab. Jerem. 67.

Wi haffue en Gud som hielper/oc den HErre HErre/ som Frelser aff Døden. Psalm. 68.

HERRENS Ord er sand / Oc huad hand tilsiger/det holder hand visselige: Hand elsker Retfærdighed oc Dom/Jorden er fuld aff HERRENS Miskunhed. Psalm. 33.

HERREN er Naadig oc Barmhiertig / Tolmodig / oc fuld aff Miskundhed. Psalm. 145.

HERREN er Naadig/ oc Barmhiertig / oc forla-

der Synderne / oc hielper i Nød. Ecclesi. 2.

It Menniskis Barmhiertighed gaar alleniste offuer hans Neste: Men Guds Barmhiertighed gaar offner all Verden / Oc hand forbarmer sig offuer dem / som lade sig vnderuise / oc høre flittelige GVds ord. Eccl. 18.

Huo som tien Gud met lyst / hand er tacknemmelige: Oc hans Bøn recker ind til Skyerne. Eccle. 35.

O huor stor er HERRENS Barmhiertighed / Oc hand lader sig finde Naadelig aff dem / som vende sig til hannem. Eccle. 18.

HERREN er hart hoss dem / som haffue it synderknusit Hierte / oc hielper dem som haffue it sønderslagit Sind: Den Retuise maa megit lide / Men HERren hielper hannem aff alt det. Psalm. 34.

HERREN er nær hoss alle dem som kalde paa hannem / Hoss alle dem som kalde haa hannem alffuorlige. Psalm. 145.

Hand helbreder dem som haffue Sønderknusede hierter / oc Læger deris sprecke. Psalm. 147.

GUd er vor tillid oc styrcke / En hielpere i stor nød. Psalm. 46. Thi hand skal Frelse den Fattige som

raaber / oc den Elendige
som haffuer ingen hielp.
Psalm. 72.
Oc hand skal bo hoss dem / oc
de skulle være hans Folck/
oc hand selff Gud met dem/
skal være deris Gud. Oc
GVd skal affto alle taare
aff deris Øyen/ oc Døden
skal icke mere være/ icke hel-
der sorge/ ey heller skrig/ oc
ey heller Pine etc. Apoc.
21.
Saa ydmyger eder vnder
Guds veldige haand / at
hand skal ophøye eder i sin
tid: Kaster alle eders Sorg
paa hannem / Thi hand
sørger for eder. 1. Petri. 5.
Kast din omhu paa HER-
ren hand skal forsørge dig.
Psalm 55. Be-

Befal HERREN dine gierninger / saa skulle dine anslag gaa frem. Prou. 16.

Loffuit være Gud vor HErris Jesu Christi Fader / som haffuer igenfød oss effter sin store Barmhiertighed / til it leffuende Haab / formedelst Jesu Christi Opstandelse / fra de Døde / til en wforgengelig oc wbesmittit oc wforuissnelig Arffue / som beholdis i Himmelen 1. Pet. 1.

Esaiæ. 40.

Guds Ord bliffuer Euindelige.

Psalm. 95.

Kommer hid lader oss Loffue HERREN gladelige oc fryде oss aff vor Saligheds Trost.

Psalm. 135.

Loffuer HERren / Thi HERren er venlig/Siunger hans Naffn loff/thi det er Lystelig.

Psalm. 66.

Loffuit være GUD/som icke forskyder min Bøn / Oc icke helder vender sin Miskundhed fra mig.

Psalm. 106.

Loffuit være HERren Israels Gud/fra Euighed til Euighed / Oc alt Folckit sige Amen.

Troens Bekendelse/ eller Symbolum Augustini oc Ambrosij/ huilcket mand kalder *Te Deum laudamus,* Fordansket effter Texten.

O GUD wi loffue dig/ wi bekiende dig en HErre.

Dig en Euig Fader/ Priser nu den gantske Verden.

Dig loffue alle Engle/ dig ærer Himmel oc de veldige.

Cherubin oc Seraphin/ siunge dig loff for vden ende

Hellig/ Hellig/ Hellig/ est u Herre Gud Sabaoth.

Opfylte ere Himmel oc Jord/ aff din Maiestetis herlighed.

Dig loffue / ære oc prise dine hellige ærefulde Apostle.

Dig ærer oc altid / dit hellige Tal dine Propheters.

De hellige Martyres skare / prise oc loffue dig Euindelig.

Dig offuer al Verden bekiender oc loffuer den hellige Kircke.

En Fader aller høyeste Maiestetes.

Met din ærefulde oc sande aleniste Enbaarne Søn.

Oc met den hellig Aand alles vor Trøstermand.

O HERRE du est ærens Konning/Christe.

Du est din Faders Euige Søn.

Du est Menniske vorden

aff

aff Jomffru Mariæ liff / til Verdens oc alles vor Frelsel-se.

Du haffuer Døden offuervundet / oc opløst dennem som tro Himmeriges rige.

Der sidder du ved Guds høyre haand / i din Faders herlighed.

Oc en Dommere skaltu deden komme.

O HERRE wi bede dig kom oss til hielp / som du igenløste met dit dyrebar Blod.

J euig glæde beregne oss der / met alle dine gode Helgen.

Salig giør dit Folck / O HErre Gud / oc velsigne dem / som ere din rette arffuedeel.

Regere dennem oc ophøye dennem ind til Euig tid.

I denne dag oc altid Benedide wi dig.

Oc wi prise dit Naffn euindelig / fra Euig tid oc til Euig tid.

Verdis til / O HERRE / i denne dag / at fri oss fra Synden oc oss beuare.

Miskunde dig HERRE offuer oss / miskunde dig Herre offuer oss.

Vethe din Naade oc Barmhiertighed O HERRE offuer oss / ligeruis som wi forhaabis til dig.

Til dig HERRE haabis ieg / lad mig icke beskemmis euindelig / AMEN.

Den

Den CXLVI. Psalm.

MIn Siæl loffue HErren / Jeg vil loffue HERREN / saa lenge ieg leffuer / Oc siunge min GVd loff / saa lenge som ieg er her.

Forlader eder icke paa Førster / De ere Menniske / de kunde io icke hielpe.

Thi Menniskens Aand skal bort / oc hand skal bliffue til Jord igen / Da ere all hans Anslag fortabte.

Salig er den / hues hielp Jacobs Gud er / Hues haab staar til HERREN hans GVD.

Som giorde Himmel / Jord /

Jord/ Haffuit / oc alt det som der er vdi / Den som holder loffue euindelige.

Skicker dem Ræt/ som lide vold/ Som giffuer de Hungrige mad.

HERREN løser dem som fangne ere / HERREN giffuer de Blinde deris syn. HERREN opretter dem som ere nedslagne / HERREN elsker de Retfærdige.

HERREN beskermer Fremmede oc Faderløse / oc opholder Encker / Oc vender de Vgudeligis vey tilbage.

HERREN er Konge euindelige / Din Gud Zion stedse oc altid/ Halleluia.

Loffuer

LOffuer HERREN/ Thi det er en kaastelig ting / At loffue vor Gud/ Saadan loff er lystelig oc deylig.

HERREN bygger Jerusalem/ Oc fører tilsammen de Fordreffne aff Israel.

Hand helbreder dem som haffue sønderknusede hierter/ oc læger deris sprecke.

Hand teller Stiernerne/ oc neffner dem alle ved Naffn.

Vor HERRE er stor oc haffuer stor Krafft / Oc er vbegribelig huorledis hand regerer.

HERREN opretter de

 Elen=

Elendige/ Oc støder de Vgudelige i grund.

Siunger til huer andre faar HERREN met tacksigelse/ Oc loffuer vor Gud met Harper.

Den som betecker Himmelen met Skyer/ Oc giffuer regn paa Jorden/ Oc lader græss voxe paa Biergene.

Den som giffuer Queg deris Føde/ De vnge Raffne som raabe til hannem.

Hand haffuer icke lyst til Hestens styrcke / Ey heller behagelighed til nogen mands Been.

HERREN haffuer behagelighed til dem som hannem fryctc/ Som haabis til hans Miskunhed.

Loff-

LOffuer HERREN i hans Helligdom/ Loffuer hannem i hans Mactis Befestning.

Loffuer hannem i hans Gierninger / Loffuer hannem i hans store Herlighed.

Loffuer hannem met Basuner / Loffuer hannem met Psaltere oc Harper.

Loffuer hannem met Trummer oc Dantz / Loffuer hannem met Strenge oc Piber.

Loffuer hannem met klingende Simler / Loffuer hannem met vel klingende Simler.

Alt det som haffuer Aand/ Loffuer HErren / Halleluia.

En Velſignelſe.

GVD Fader velſigne mig/
JEſus Chriſtus beuare mig/
Den hellig Aand opliuſe mig/
Guds krafft beſkerme mig/
GVd lade ſit Anſict ſkinne offuer mig / oc være mig Naadig oc Barmhiertig / oc giffue mig den euige Frid/
AMEN/
Amen.

Re-

Register offuer denne Bønebog / oc paa huad Blad huer Bøn findis.

En

En

En

En

Nogle

FINIS.

CXLVI, P
F
CXVII, P
G
CL, Psalm, G
tegnelse. G
r offuer denne
G

FINIS.

Saa Th
Effter din

Naadelig dig

FINIS.

